

LOVEC¹⁹⁹¹ 6

glasilo Lovske zveze Slovenije

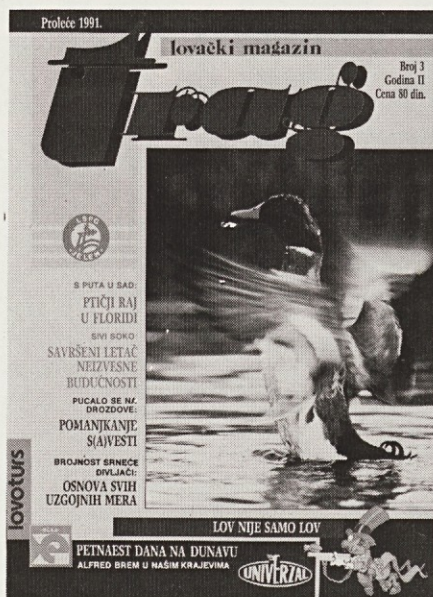
Lovci, delavci v lovstvu, ljubitelji narave

Izšla je že tretja številka (pomlad 91) lovske revije TRAG

- Luksuzno opremljen trimesečnik je urejen in oblikovan po vzoru drugih svetovnih revij (magazinov).
- Tudi to pot je tiskan na 84 straneh (od tega 60 v barvni tehniki, na visokokakovostnem papirju, ovitek pa je obojestransko plastificiran.
- Da si zagotovite svoj izvod revije TRAG (če ga ne morete kupiti v kioskih), je dovolj, da izpolnite priloženo naročilnico ali nam pisno posredujete vaš natančen naslov. Lahko ga naročite tudi po telefonu ali osebno.

V tretji številke revije TRAG lahko preberete:

- Lahko preštejemo srnjad?
- Številčnosti poljskih jerebic ni znižal lov
- Streljalo se je na drozge
- Gamsi v Gorskem Kotarju
- Veliki kljunač v Črni gori
- Pomlad v lovišču z očesom kamere
- Zablode o človekovi zmagi nad naravo

- Vlasina: premikajoči lovski otoki
- Fruška gora: ranjena panonska lepota
- Alfred Brehm v naših krajih ... in še mnogo drugega, kar vas bo zanimalo!

NAROČILNICA

»TRAG«, NIŠJP Dnevnik, 21000 Novi Sad, Bulevar 23. oktobra 31, telefon: (021) 624-434, telefax: (021) 613-318.

1. Naročam se na revijo TRAG (letna naročnina), t.j. na prvo in še štiri številke v letu 1991, po zagotovljeni naročniški ceni 300 din, 60 dinarjev za izvod.
2. Naročam revijo TRAG (štiri naslednje izvide), t.j. poletje in jesen 1991 ter zima in pomlad 1992, po zagotovljeni ceni 320 din, 80 dinarjev za izvod.
3. Naročam izvodov revije TRAG, št. 3 (pomlad 1991), po ceni 80 dinarjev za izvod.

OPOMBA: Letno naročnino vplačate po prejemu položnice, naročilo za posamezne izvide pa poravnate poštarju (po prevzemu).

Ime in priimek	
Natančen naslov, številka pošte, mesto, ulica in hišna številka	
(Datum)	(Podpis naročnika)
Zagotovljena naročnina velja za naročilnice, ki jih bomo dobili do 30. junija 1991.	

**KOVINSKA GALANTERIJA
ŽELJKO ARAR**
prodajalna: Nušičeva 34
55000 SLAVONSKI BROD
Tel.: (055) 234-187

Novo!

ZA VSE PRAVE LOVCE

Izdelujem in pošiljam po poštne povzetju izredno kakovostne ploščate žepne pločevinke iz nerjavčega materiala (brez plastike), oblečene v usnje in sodobno oblikovane. Izvedba v dveh različicah: 2,2 dl in 3,7 dl.

Pošiljam jih po naročilu. Naročila sprejemamo tudi po telefonu: (055) 234-187 (055) 454-168

Vtisnemo risbo srnjaka, fazana ali ribe.

Cena: 2,2 dl 295 din + poština
3,7 dl 345 din + poština

Brezplačno vgraviramo besedilo!

NAROČILNICA:

IME
ULICA IN ŠTEVILKA
MESTO (POŠTA)
Obkroži: ☐ mala pločevinka 2,2 dl kom
☐ velika pločevinka 3,7 dl kom

NA USNJE VTISNITE:

- ☐ SRNJAKA
- ☐ FAZANA
- ☐ RIBO

NA PLOČEVINKO VGRAVIRAJTE

.....
.....
.....

LOVEC

glasilo
Lovske zveze Slovenije,
revija za lovstvo
letnik LXXIV, št. 6
junij – rožnik 1991

Lovca izdaja Lovska zveza Slovenije
Tiska ga DELO – Tiskarna v Ljubljani.
Poštšina je plačana pri pošti 61102 Ljubljana.

UREDNIŠKI ODBOR:

Glavni urednik Borut Ingolič

Odgovorni urednik Boris Leskovic

Andrej Dvoršak, Branko Galjot,
Konrad Sajdl, Jože Perko, Marjan Toš

Lektorica in korektorica
Mojca Terseglav

Tajnica uredništva Eva Strajnar

Lovec izhaja praviloma vsak mesec.

Prva številka letnika izide v januarju.

Ta številka je izšla v 24.100 izvodih.

Po mnenju Republiškega sekretariata za
informiranje, št. 23-91, je
LOVEC oproščen prometnega danka.

Naročnino je treba plačati vnaprej na
žiro račun Lovske zveze Slovenije.

Izvod revije stane 41 din.

Za druge naročnike
je letna naročnina 496 din.
Za tujino 498 din (55,30 DEM).

Gradivo (razprt tipkopis!) za objavo
pošiljajte
Uredništvu glasila LOVEC,
Župancičeva 9 – p.p. 505,
61001 Ljubljana
Telefon (061) 214-948.

Nenaročenih rokopisov in slik ne vračamo.

Cene malih oglasov:

do 15 besed 120 din, od 15 do 25 besed
168 din, od 25 do 30 besed 216 din.
Za vsako nadaljnjo besedo 4,80 din.

Za člane lovskih organizacij
v R Sloveniji velja polovična cena.

Male oglase je treba plačati vnaprej
na žiro račun
Lovske zveze Slovenije,
Župancičeva 9,
Ljubljana: 50101-678-47158.

Devizni račun
50100-620-010-25731-3090/2

Telefaks: 061-217-994

IZ VSEBINE

Boris Leskovic	162	Lovstvo na 30. mednarodnem sejmu gozdarstva in kmetijstva v Kranju
Lov, divjad in naš čas		
Janez Gregori	166	Iz dnevnega tiska
	168	Propadanje mediteranskih močvirij je vse bolj očitno in zaskrbljujoče
Valter Dvoršek	171	Strelni daljnogled kahles 7 x 56
Stane Lenardič	172	Kozolec – spomin in opomin
Rep. sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano	173	Odredba o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi
Jože Perko	174	Če pade na glavo krogla z neba?
Mnenja in kritike		
Konrad Seidl	175	Tečaj za lovske pripravnike
Miroslav Bauman	175	Kakovost lovskih psov
Leo Fabiani	176	Spremenjen pravilnik za ocenjevanje lovskih psov v delu po krvnem sledu
Po lovskem svetu		
Janez Metonin	178	Ranjena divjad je nevarna
Jože Perko	178	Zanimivosti iz (lovskega) sveta
Lovska organizacija		
	180	Skrb za malo divjad – M. Toš
	180	Delo skupnosti za gojitev jelenjadi se uspešno nadaljuje – F. Ekar
	181	Videokaseta o slovenskem lovstvu bo v prodaji jeseni – B. Mencinger
	182	Sabotinski lovci imajo novo kočjo – V. Stanovnik
	183	Strelci praznovali 50-letnico OF – V. Pohar
Jubilanti		
	184	Janko Perat – 70-letnik
	184	Janez Klobučar – 80-letnik
	185	Janez Jereb – 80-letnik
	185	Jakob Porta – 90-letnik
Lovski optrnik		
	186	Lisjak brez repa – A. Levičnik
	186	Zgodilo se je v LD Križevci... – F. Kosi
	187	Pomembnejše je poznavanje divjadi in ne lova – D. Babič
	189	Mišja mrzlica – hantanska mrzlica – dr. R. Žargi
V spomin		
	189	Cveto Novak
	189	Miha Zofič
		Franc Čopi
Lovska kinologija		
	191	Lovska kinologija na Gorenjskem – J. Hauptman

SLIKA NA NASLOVNICI:

Do prska (25. julij) je lahko odstreljenih največ 2/3 od načrta odstrela triletnih in starejših srnjakov (iz Enotnih gojitvenih smernic v Sloveniji, ki so priče veljati 1. 1. 1991) – foto Franc Jensterle

SLIKA NA ZADNJI STRANI OVITKA:

Zapoznalo junijsko leglo rac mlakaric – Hrvoje Oršanič

Lovstvo na 30. mednarodnem sejmu gozdarstva in kmetijstva v Kranju

Boris Leskovic

Navada je že, da se vsako leto v sklopu tega sejma predstavi tudi dejavnost slovenske lovske organizacije, za katero je med obiskovalci precej zanimanja. In da je lovstvo, ki ga v naslovu tega sejma ni, enakopravno zastopano, poskrbijo predvsem lovci z Gorenjske in Poslovno prireditveni center Gorenjskega sejma – Kranj, ki so letošnji sejem popestrili še z nizom vzporednih dejavnosti, demonstracij, okroglih miz, pa tudi s predstavitev kulturne dejavnosti v lovskih vrstah. Obiskovalci so z zanimanjem prisluhnili Škofjeloškemu lovskemu pevskemu zboru in Gorenjskim lovskim rogistom, si ogledali umetniško slikarsko razstavo Jurija Mikuletiča iz Nove Gorice ter informativne panoje »Lovstvo – varstvo živalskih vrst«, ki jih je uredila ZLD Gorenjske. Trofej to pot ni bilo, kar kaže na resnost in cilje sodobne usmeritve slovenskega lovstva, ki je vpeto v novo družbeno usmeritev vseh treh dejavnosti: kmetijstva, gozdarstva in lovstva, ki naj bi bile med seboj enakopravno in tesno povezane, kot je še posebej poudaril v otvoritvenem govoru (12. 4.) v sejmskih prostorih republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano dr. Jože Osterc.

Častni gostje, med katerimi je bil tudi predsednik Skupščine Slovenije dr. France Bučar, so si ogledali sejmišče, na katerem je letos razstavljalo blizu 750 razstavljalcev, od teh 40 iz tujine. Na ogled je bilo precej kmetijske in gozdarske mehanizacije, orodja in drugih potrebščin za vrtničkarje, živil in blaga za široko potrošnjo. Prikaz in ponudba lovskih potrebščin sta bila slabše zastopana, v glavnem so se predstavljala zasebna podjetja, ki bodo, kot vse kaže po začetnih usmeritvah in znakih, še posebej pa s sprejemljivejšimi cenami izdelkov, lahko uspešno konkurirala družbenim organizacijam, ki se ukvarjajo s podobno dejavnostjo. Čutiti je, da so zasebna podjetja bolj pripravljena prisluhniti potrebam lovcev, predvsem pa se znajo prilagoditi lovčevemu žepu, ki že lep čas ni tako globok kot nekdanj.

Že takoj pri vходу v sejmišče je resnično lovsko orožje predstavljal puškarski mojster **Milan Šteh** iz Kamnika pod Krimom. Svojo puškarsko dejavnost, za katero je pred dvema letoma dobil tudi priznanje PPC Gorenjskega sejma v Kranju, je lani razširil še z butikom Hubertus. V sklopu te dejavnosti lahko opazimo umetnine (ročna dela) lovcev umetnikov, ki jim lov pomeni tudi ustvarjalni navdih. S tovrstno usmeritvijo se je Puškarstvo Šteh vključilo v splošno in vsestransko predstavitev slovenskega lovstva širši javnosti, ki si lovce ni znala predstavljati drugače kot plenilce divjadi in zbiralce trofeje. Poskrbel je tudi za demonstracijo rezbarjenja v kopita lovskih pušk. Zato ni zgolj naključje, da sta razstavno vitrino poleg Šteha uredila rezbarja oče in sin **Oblak** iz Kamnika pri Domžalah, ki s svojimi rezljanimi podložnimi deščicami in z rezbarijami v kopita že nekaj let sodelujeta z njim. Poleg renomiranega, svetovno znanega in stalnega razstavljalca

lovskega orožja in lovske opreme Hansa Fanzoja pa smo letos prvič lahko opazili novega zasebnega podjetnika iz Trebnjega (podjetje Veja-Trebnje) **Tomaža Plazarja**, pri katerem ni bilo moč spregledati novih lovskih potrebščin in opreme, ki jih ponuja trgu, naj bo to nov, udobnejši lovski trinožni stol, termo blazina, praktične lovske srajce, kakovostni, lični usnjeni povodci in ovratnice za lovske pse itd. Verjetno se je to sezono le Plazar potrudil ponuditi lovcem tudi primerne lovske in ribiške škornje, po katerih so že lep čas zaman povpraševali lovci po ljubljanskih trgovinah.

S tem pa smo ponudbo lovskih potrebščin, ki je bila predstavljena na kranjskem sejmišču, v glavnem pregledali.

Med redkimi likovnimi ustvarjalci, ki upodabljajo predvsem divjad, je tudi dipl. veterinar **Jurij Mikuletič** iz Nove Gorice. Lovci ga v glavnem že poznamo po njegovih grafikah, ki pestrijo revijo Lovec že več kot dve

Okroglo mizo z naslovom Gozd-polja-predelava-lov je vodil član predsedstva republike Slovenije Ivan Oman (levo), desno od njega pa so dr. Jože Osterc (republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano), njegova namestnica Marija Markeš, Janez Ahačič (republiški gozdarski inšpektor) in Miha Demšar (vodja Zveze hranilno-kreditnih služb Slovenije). Poleg njih so se v pogovor aktivno vključevali še Franc Golja (predsednik IO ZLD Gorenjske in poslanec), Jože Hobič (lovec, kmet in poslanec) in Slavko Gliha (direktor Kmetijskega inštituta Slovenije).

Foto: F. Ekar

desetletji. Za predstavitev barvnega opusa (olje, akvarel, pastel) pa je poskrbel avtor prav v Kranju, kjer je razstavil okrog 40 barvnih slik. Ob otvoritvi njegove razstave je avtorja in njegova dela predstavil častnim gostom predsednik skupščine LZS Bruno Skumavc. Povedal je tudi, da, kot je pri nas že v navadi, naše umetnike in kulturne delavce žal bolj cenijo v tujini kot doma. Zato tudi ni čudno, da je Jurija Mikuletiča sprejel v red lovskih slikarjev znani Lovski muzej v Münchnu (Deutsche Jagd und Fischeret Museum – München) in mu s tem priznal sloves svetovno znanega lovskega slikarja. O slikarju bomo v kratkem objavili posebno reportažo v Lovcu, za razstavo v Kranju pa mu je potrebno izreči takojšnje priznanje in čestitke.

Okrogla miza Gozd, polja, predelava, lov

Kar nekam skrivnostno se je pripravljala in pričela prvi razstavní dan ob 13. uri okrogla miza, ki jo je sklical strankarski prvak in predsednik Kmečke zveze-Ljudske stranke Ivan Oman. Čeprav je bilo za razgovor široko zanimanje in interes, pa so bili za ovalno mizo povabljeni le predstavniki nekaterih sredstev javnega obveščanja in nekaj predstavnikov iz kmetijske in gozdarske stroke. Tudi v obrazložitvi je predstavnik Gorenjskega sejma poudaril, da bo to nevezan, informativni pogovor, v katerem sogovorniki ne bodo predstavljali profesionalnih struktur in njihovih stališč, pač pa naj bi ugotavljali le dejstva in izrazili svoje poglede.

Lovska informatika o tujskem lovskem turizmu v letu 1991 je bila v okviru medsebojnih izmenjav. Zaskrbljujoče je bilo zlasti vprašanje, ki so ga postavili predstavniki iz Vojvodine, Srbije, Baranje, Gorskega Kotarja, o upadanju števila inozemskih lovskih gostov zaradi naše politične situacije. Prepričevanje gostov iz Avstrije in Italije, da je lov na teh območjih zanje popolnoma varen, ni dal zelenih rezultatov, zato so morali znižati cene za odstrel divjadi nekaterih vrst. Informacije v tujini o situaciji pri nas vse bolj odmikajo tujski lovni turizem iz naših lovišč.

F. E.

Ob otvoritvi slikarske razstave Jurija Mikuletiča iz Nove Gorice (člana LD Trnovski gozd) je predsednik skupščine LZS Bruno Skumavc nekaterim predstavnikom slovenske oblasti poudaril, da lovci želimo našo aktivnost predstaviti javnosti tudi s kulturne in naravovarstvene plati, ki je doslej nismo znali najbolje predstavljati. Upati je, da so njegove besede dobile korenine, saj so otvoritvi razstave prisostvovali tudi dr. Jože Osterc, Jože Zupančič (predsednik ZZD R Slovenije), dr. France Bučar (predsednik Skupščine R Slovenije), dr. Peter Vencelj (republiški minister za vzgojo in izobraževanje ter telesno kulturo) in Viktor Brezar (republiški minister za drobno gospodarstvo).

Foto: F. Ekar

Poleg izrazito kmetijskih in gozdarskih zadev, o katerih na tem mestu ne bomo poročali, je **Ivan Oman** izpostavil v uvodnih poudarkih javnosti že znano lovsko-škodno problematiko, bolje rečeno problematiko škode, ki jo povzroča divjad v kmetijstvu in gozdarstvu. Omana, ki je pričel z ugotovitvijo, da je sejma tudi predstavitev in ilustracija našega kmetijstva in gozdarstva, da pa si je kmeta težko predstavljati brez gozda, je dopolnil **dr. Jože Osterc**, ki je poudaril nujnost tesne povezanosti gozdarstva, kmetijstva in lovstva, saj eden brez drugega v prostoru ne morejo uspešno delovati. Vsako lo-

čevanje ene panoge od druge pripele lahko le do neizogibnega neravnovesja (primer: ločevanje kmetijstva in gozdarstva – pa tudi lovstva – v preteklosti). Zato se je minister zavzel za vzpostavitev poštenega ravnovesja in enakopravnosti obravnavanja med vsemi tremi panogami, kjer ne bi smelo biti govora o podrejenosti ene panoge na račun druge. Lovski del omizja je zastopal tudi poslanec **Franč Golja**, ki je poudaril, da postajajo lovci vedno bolj naravovarstveniki in da so tako tudi tesno povezani s kmetijci in gozdarji. Tudi on je podkrepil Ostrčeve misli, katerim je priključil še pomembnost po-

vezave s turistično dejavnostjo in se zavzel tudi za čim hitrejšo oživiljanje gorskih kmetij. Poudaril je velik delež neplačanega opravljenega dela lovcev v loviščih, o katerem pa po krivdi lovcev samih javnost zelo malo ve. Zavzel se je, da bi bila v bodoče divjad pod ingerenco države in spoznana kot javno dobro. V nobenem primeru pa lovstvo ne bo pristalo na podrejen položaj v odnosu do kmetijstva in gozdarstva, zato se zavzema za pošten in strpen dogovor, ki bo zagotavljal enakopraven status, kakršnega priznava tudi obema drugima dejavnostima. Glede polemичnih razprav o škodah oz. o vplivu divjadi na okolje pa je povedal, da se lovci problematike odgovorno zavedajo in celo priznavajo, da je v nekaterih okoljih divjadi določenih vrst res preveč. Trdno pa so obenem prepričani, da je tudi divjad v določenih okoljih ogrožena zaradi ustvarjanja velikih monotonih kmetijskih in gozdnih površin, pa tudi v visokogorju zaradi množičnega turizma in z njim povezanim vznemirjanjem. Svoje misli zaključil je z ugotovitvijo, da v okolju, kjer izginja samoniklo živalstvo, ni daleč čas, ko se to prične tudi pri človeku.

16. aprila 1991 je bil v PPC Gorenjski sejem – Kranj razgovor s predelovalci in odkupovalci mesa uplenjene divjadi. Od 30 povabljenih se je posveta udeležilo 12 predstavnikov (dobavitelji, posredniki, odkupovalci, predelovalci). Na posvetu je bilo sprejeto stališče, naj bi bil razgovor temelj za pripravo obravnave tega področja na naslednjem, 31. sejmu gozdarstva in kmetijstva v Kranju. Ugotovljeno je bilo, da Slovenija nima razčiščenih pojmov o lovski kulinariki, zato je potrebno najprej izdati ustrezno »kuharico« – knjigo, ki bo vsebovala natančna navodila za pripravo divjačinskih specialitet, ki so značilne za alpsko in naše širše področje; kajti današnji lovski golaž je vse bolj poenostavljen in odmaknjen od pravega... Cilj tega posveta, v okviru naslednjega sejma, bi bil: vzpostavitev reda na področju odkupa in zagotovitev realnih odkupnih cen mesa divjadi ter s tem doseganje boljših dohodkovnih rezultatov. Predstavniki Agrotehnike – Grude imajo že pripravljena določena izhodišča. V te priprave pa naj se vključijo še Lovska zveza Slovenije in ostali zainteresirani, ki so vezani na to problematiko. Ugotovljeno je bilo, da zaenkrat pričenjajo s tem le zasebniki.

F. E.

Posvet o lovski kinologiji so vodili dipl. veterinar Marko Mali, Jože Hauptman in Jože Vester. Na koncu je bila tudi predstavitev (revija) pasem lovskih psov, ki so si jo z zanimanje ogledali predvsem nelovci.

Foto: F. Ekar

Slavko Gliha je v razpravi, povezani z lovstvom, opozoril na zadevo z druge (kmetijske) strani. Omenil je nevzdržno škodo od divjadi na kmetijskih površinah v Suhi krajini (divji prašiči in jelenjad) ter ugotavljal, da preštevilčna divjad povzroča posredno tudi socialno škodo zaradi obupnega boja kmetov z divjadjo. Sicer ni za izločitev divjadi, zavzel pa se je za vzpostavitev znosne tovrstne simbioze med človekom in divjadjo v teh okoljih. Ne zdi se mu tudi prav, da so zeleni tako negativno usmerjeni proti izvedbam melioracij. Ekologija ne bi smela biti tako skrajno usmerjena proti potrebnim agrarnim operacijam, ki bodo imele svoj rezultat v pridelovanju večje količine hrane. Po njegovem predstavljajo ti ljudje melioracije le v »črno-beli« sliki, ki pa kliče še po predstavitvi v barvah!

Tudi **Janez Ahačič** se je vpraševal, kako uskladiti lovske funkcije gozda pa strokovne dosežke in politične odločitve v gozdarstvu. Poudaril je osnovni problem gozda – njegovo propadanje. Med več vplivi, ki usodno prizadevajo gozd v Sloveniji, pripisuje pomen tudi vplivu preštevilčne rastlinojede divjadi, saj se zaradi nje 25% gozdov ne pomlajuje več. Zaradi ilustracije je postregel s podatki o objedenosti gozda na Trnovski planoti, Pohorju in v Prekmurju ter se zavzel za povečan odstrel rastlinojede divjadi. V povezavi z moratorijem na sečnjo pa je izpostavil problem vzdrževanja gozdnih cest, s katerimi je prav slovenski hribovski svet dobil ustrezen komunikacijski sistem, ki sedaj propada, kar je predvsem slabo za kmete.

Z dokaj svojstvenimi in ekstremnimi pogledi pa je omizje seznanjal **Jože Hobič** pri svojem razčlenjevanju odnosa polje-divjad. Po njegovem je lastnina osnovna motivacija za dobro gospodarjenje, zato se je zavzel, da bi bila divjad državna lastnina le neko prehodno obdobje, v končnem stadiju pa naj bi postala zasebna lastnina, ki je edino jamstvo za obstoj tako gozda kakor tudi divjadi. V nasprotju z drugimi govorniki pa meni, da bi morala biti divjad podrejena drugim funkcijam v prostoru (vzroka ni navedel), obenem pa naj bi imel varstveni pristop primarno funkcijo. Divjadi je preveč, zato dela škodo. Ugotavljal je tudi, da je med lovci prisoten »bambi kompleks«, ki je privedel do nevzdržnega števila rastlinojede divjadi, to pa le zato, ker lovci niso obenem tudi kmetje, ki s takšnimi kompleksi nimajo težav. Dimenzije nezadovoljstva zaradi škode, ki jo povzroča divjad, so velike tudi zato, ker so bili cenilci škode prvenstveno lovci, ki so tudi največji krivci, da se je ta problematika tako razmahnila. Lovci-cenilci so pokazali zelo negativen odnos do lastnine. Na koncu se je Hobič zavzel, da bi nova zakonodaja te zadeve uredila. Tem, vsekakor svojiskim pogledom in dokaj neargumentiranim mislim je skušal strpno, s protiargumenti odgovoriti **Franč Golja**, ki je zopet z drugega gledišča opozoril na gozdno monotonijo sestojev, pomanjkanje gozdne podrasti, hrup in vznemirjanje v gozdu, na kmetijske monokulture in lokalno pogojene koncentracije divjadi, katerih stečine so nasilno prekinjene z ograjami avtocest, zaradi urbanizacije itd.

S tem je človek prekinil stoletne naravne tokove in sezonske premike divjadi, kar ima za posledico tudi koncentriran pritisk divjadi na nekatere kmetijske in gozdne površine. Golja se tudi ni mogel strinjati s sedanjim političnim pritiskom na strokovni gozdarski kader, ki izgublja delo v lastni stroki. Opozoril je, da bi bila sila huda napaka, če bi pustili, da bi se morali tovrstni strokovnjaki zaposlovati v drugih panogah. Napako bi bilo skoraj nemogoče popraviti!

Čeprav je omizje govorilo še o mnogih drugih vprašanjih, npr. o uporabi znanja, o razvoju podeželja, o problematiki financiranja in kreditiranja v kmetijstvu, o samostojnosti predelave in o prometu s kmetijskimi proizvodi, smo pod drobnogled vzeli tu le lovsko obarvano tematiko in povzeli le osnovne misli razpravljalcev. Na vse misli bi se dalo prisloniti še svoj komentar in argumente, a cilj omizja ni bil oblikovati skupne sklepe in rešitve. Vsak udeleženec omizja je lahko opozoril na svoje težave, povezane s področjem, iz katerega izhaja. Torej, začetnim poudarkom Ivana Omana smo ob koncu razgovora zabeležili le še druge poudarke, ki jih bodo morale, kot je poudaril dr. Jože Osterc, reševati složno, enakovredno in z roko v roki vse tri panoge. Vprašamo pa se le lahko, ali bodo to dejansko upoštevali res vsi trije, kajti ni pomembna le pripravljenost za skupno reševanje, pač pa predvsem način in sistematika reševanja.

Lovci med seboj

Sobota, 13. 4. 1991, je bila najavljena na sejmju kot dan lovcev s svojim programom.

Ob 10. uri se je pričel v sicer skromno zasedeni dvorani posvet lovcev o problemih slovenskega lovstva, ki ga je vodil predsednik LZS Bruno Skumavc. Predsednik je po začetnih melodijah Gorenjskih lovskih rogov predstavil knjižico **Lovstvo, divjad in naš čas**, ki jo je uredil Franc Šetinc, izdala pa jo je Lovska zveza Slovenije z namenom, da bi širšo slovensko javnost seznanila z organiziranostjo in cilji lovske bratovščine, divjadjo in smiselno in potrebno lova. Menimo namreč, da je pri predstavljanju lovske dejavnosti vpliv ostalih informativnih medijev zelo omejen. Brošurica je zato še posebej namenjena šolski mladini in

ostalim, ki jim je kaj do tega, da spoznajo bistvo lovske dejavnosti. V nadaljevanju je predsednik avditorij na kratko seznanil tudi z nekaterimi najpomembnejšimi vprašanji in dogajanjem, povezanimi z lovstvom, npr. s **predpisi o varstvu živalskih vrst**, ki ga je posredoval v obravnavo Zavod Republike Slovenije za varstvo naravne in kulturne dediščine, pa s sklepom IS Republike Slovenije o **nujnosti sprejetja vseh konvencij**, povezanih z varstvom okolja, živalstva, rastlinstva in habitata ter o široko zastavljenem mednarodnem sodelovanju pri gojitvi divjadi na obmejnih območjih. Opozoril je, da vsa ta vprašanja, predpisi in bodoči zakoni lahko odločujoče vplivajo na razvoj lovstva, njegov status in možnosti pri nas, zato je potrebno v pripravi aktivno sodelovati. Z Republiškim sekretariatom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano ima LZS dobre odnose, vendar je opozoril, da zaradi določenih okoliščin žal o njih ne moremo biti povsem prepričani. Ko je Skumavc govoril o pripravi novega **zakona o gozdovih**, je povedal, da so bile izrazite težnje, da bi lovsko dejavnost podredili gozdarstvu, na kar pa lovci nismo in ne bomo nikoli pristali. Ocenjuje, da so po pogovorih pred kratkim le uskladili stališča. Ker je že posredovani osnutek slovenski parlament zavrnil, čakamo sedaj na nov predlog, v katerem naj bi bil zapisan tudi usklajen predlog glede tega vprašanja.

Dokaj jedrnato je predstavil tudi delo za pripravo novega **zakona o lovstvu**, o čemer smo sicer že informirali lovsko javnost. Slovenski lovci menimo, naj bi se lovski zakon od sedanjega ne razlikoval v celoti, pač pa je potrebno vnesti v nov predlog vse potrebne spremembe in dopolnitve, ki jih zahteva današnji čas in sodobna družbena ureditev v Sloveniji. Osnovni cilj zakona pa je, da predpiše divjad kot lastnino države, torej kot javno dobrino posebnega pomena. Ocenjuje, da je glede vprašanja lastnine v predhodnih pogovorih že doseženo skupno in usklajeno mnenje. Ostal naj bi tudi revirni sistem organiziranosti in lovišča LD bi se proti plačilu dajala lovskim družinam v upravljanje za nedoločen čas. LZS trdno zagovarja tudi stališče, naj bi se meje med lovišči ne spreminjale, saj bi to sprožilo neljubo veržno reakcijo, iz katere se ne bi hitro izkopali. Na željo, da bi osnutek lovskega zakona oblikovali skupno

z drugimi zainteresiranimi, je Republiški sekretariat za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano pristal.

Janez Konc je v nadaljevanju posvetovanja kakovostno, informativno in poglobljeno predstavil prav vse novosti, ki naj bi jih vseboval osnutek novega lovskega zakona, za kar so mu prisotni po zasedanju izrekli posebno priznanje. Res je bilo škoda, da v dvorani te razlage ni poslušalo več lovcev.

Sledila so vprašanja poslušalcev, ki so si želeli še dodatnih pojasnil, nanja pa sta odgovarjala tako predsednik Skumavc kakor tudi Janez Konc, ki je član komisije LZS, ki pripravlja predloge za nov zakon o lovstvu. Na kratko povzemimo glavna vprašanja in mnenja.

Izraženo je bilo mnenje, da je potrebno v lovstvu zelo paziti na pravilno lovsko etiko, kajti vsakršna kršitev in odstopanje od nje vzbudi v javnosti zelo slabo sliko o vseh lovcih. Razpravljalci se je zavzel, da bi kršilce, ki nam prinašajo le škodo, brez zadržkov morali izločati iz lovske organizacije.

Nekateri so predlagali, da bi v lovske organizacije legalizirali tudi podporno članstvo (simpatizerji in ljubitelji lova), ki pa sicer loviti ne nameravajo.

Izražen je bil pomislek, da kriterij – število lovcev na enoto lovišča, ki se predvideva v osnutku novega zakona, ni realen omejitveni faktor številčnosti članstva v lovske organizacije, zato bi moral biti kriterij le količina vloženega neplačanega dela, opravljenega v lovišču. Zopet drugi so menili, da natančnih kriterijev zakon sploh ne sme določevati. Vse pomisleke so razpravljalci argumentirali s primeri.

Eden od razpravljalcev je bil mnenja, da bi morali tudi v lovstvu popraviti nekatere krivice iz preteklosti, ko so posamezne LD izgubile del ali celo lovišče na račun ustanavljanja državnih gojitvenih lovišč. Naštel je primere LD Begunjsčice, LD Storžič, LD Tržič in LD Cerklje na Gorenjskem. Prav zadnja je zelo aktivna družina lovcev, ki pa nima svojega lovišča.

Dotaknili so se tudi polemik, povezanih s Triglavskim narodnim parkom, kjer na nezadovoljstvo javnosti še vedno obstaja intenzivna lovška dejavnost. Kot protiargument in primerjavo je razpravljalci navedel italijanski narodni park Gran Paradiso, kjer puška ne sme počiti, lahko pa

divjad odlavljajo živo in z njo nase-ljujejo druge evropske predele, kjer je divjad iztrebljena.

Razprava, ki so jo poslušalci usmeri-li v to smer, je ponovno povzročila pomisleke o smotrnosti gojitvenih lovišč v Sloveniji. Predsednik je po-vedal, da je o vprašanju razpravljal tudi slovenski izvršni svet (informa-cija je objavljena v Lovcu 5/91).

Še največ zmede in nejasnosti pa je sprožilo vprašanje uslužbenke ob-činskega sekretariata za kmetijstvo in gozdarstvo iz Radovljice, ki je pro-sila predsednika LZS, da ji posredu-je natančna navodila glede potrjeva-nja petletnih lovskogospodarskih načrtov, kajti iz republiškega sekre-tariata je dobila povsem drugačna navodila. Odvrnil ji je, da je sezna-njen s tovrstnimi pripetljaji in sploš-

no zmedo okrog te zadeve, za katero pa LZS ne more prevzeti odgovorno-sti. V zvezi s tem je osebno tudi po-slal protest republiškemu sekretari-atu. Opozoril pa je, da še veljavna zakonodaja takšen postopek predpi-suje in da ga lovci zato upoštevamo.

Pester program so imeli tudi lovski kinologi z Gorenjske, katerim so se pridružili tudi drugi iz Slovenije. Med njimi smo lahko opazili tudi Maksa Konečnika in Rudija Kravanjo, ki sta profesionalna vodnika krvosledcev in ki ju je zbor še posebej lepo po-zdravil. Čeprav na splošno ugotav-ljamo dokaj zaspano delo lovskih ki-noloških društev, pa za LKD Gorenj-ske tega ne bi mogli trditi. Po poroči-lu, ki ga je posredoval **Jože Haupt-man**, je aktivnost v porastu. **Jože**

Vester je na kratko povedal nekaj o zgodovini lovsko-kinološke orga-niziranosti v Sloveniji in vodil defile lovskih psov, ki so si ga z zanima-njem prišli ogledat tudi mnogi nelov-ci. Še pred tem pa je v daljšem govo-ru spregovoril o krvosledcih in o problematiki iskanja obstreljene divjadi z njimi podpredsednik vzrej-ne komisije za VI. grupo, **Marko Mali**.

Na splošno je potrebno izreči vse priznanje gorenjskim lovskim kino-logom in lovcem, da so s pomočjo uprave PPC Gorenjski sejem pripra-vili pester lovski program, za katere-ga pa je bilo letos manj zanimanja iz drugih koncev Slovenije. Vsekakor pa so imeli največ od njega prav lovci z Gorenjske in bližnje okolice.

Lov, divjad in naš čas

(Iz dnevnega tiska)

V Lovcu odpiramo novo rubriko, kjer bomo red-no spremljali važnejše pisanje o lovski organi-zaciji, mnenjih in kriti-kah na njen račun. To-rej, pripravljali bomo povzetke iz drugih sred-tev javnega obveš-čanja.

Uredništvo

Novi **lovski zakon** in spre-membe **zakona o gozdo-vih**, ki jih pripravlja Repu-bliški sekretariat za kmetij-stvo, gozdarstvo in prehra-no, močno burijo duhove. Glas so povzdignili lovci, gozdarji, kmetijci pa tudi naravovarstveniki. Začelo se je s tezami Slovenske kmečke zveze – Ljudske stranke (Delo, 21. avgusta 1990). Po mnenju SKZ z divjadjo ne morejo go-spodariti lovske organiza-cije oziroma lovske družine in najemniki lovišč, zato naj bi po novem gospodarjenje z živalskim svetom načrto-

vali na gozdnih upravah. Potem se je pojavila zami-sel, ki jo je pripravil kolegij gozdarskih inženirjev, po kateri temeljna vsebina raz-vojnega načrtovanja ne bi bilo samo uravnavanje raz-merij gozd-divjad, pač pa tudi načrtovanje odstrela divjadi, lovski turizem, raji-nizacija divjadi in smernice za gospodarjenje z žival-skim svetom. Kaj potem sploh še ostane lovski or-ganizaciji in njenim 23.000 članom, se je upravičeno vprašal predsednik sloven-ske lovske organizacije inž. Bruno Skumavc (Delo, 28. februarja 1991).

Miran Čas, Delo, 21. 3. 1990: **Hujše kot umiranje starega gozda je izginja-nje mladja.**

Prispevek vsebuje trditev, da je lovstvo vse povojno obdobje živelo v tako tes-nem sožitju s političnim monopolom, da odkrita in argumentirana razprava o njem doslej skoraj ni bila mogoča.

Taka trditev je povzročila precej hude krvi med slo-venskimi lovci. Kmalu so se v isti rubriki časnika Delo oglasili Branko Galjot z Go-

renjske (4. aprila), Janez Černač iz Kočevja (11. aprila) in Tone Klančar iz No-tranjske (18. aprila). Piscu Času očitajo, da zelo kritič-no in mestoma nestrpno obravnava problematiko gozd-divjad, čeprav razme-re povsod le niso tako črne. Tako Klančar očita piscu, da kar povprek mlati po lovstvu Slovenije. »Kako lahko pisec, ki je zaposlen na znanstveni ustanovi, na tako neznanstven način na-niza kup neresnic?«

V isti rubriki (Delo, 9. 5. 1990) se je pojavil »odmev na odmeve«. V njem Živan Veselič piše, da sicer ceni ljubezen lovcev do narave, tudi njihov trud pri urejanju okolja, vendar je tudi po njegovem »eden od osnov-nih razlogov za kritično sta-nje neusklajenosti divjadi in gozdnega okolja pri nas v tem, da smo gospodarje-nje s tako pomembnim ob-jektom, kot je divjad, prak-tično v celoti zaupali po-vsem amaterskim lovskim organizacijam, ki niti stro-kovno niti operativno niso kos nalogi«.

Žival sicer upleniš, a njeno meso moraš odkupiti po

dnevni tržni ceni (pogovor s predsednikom skupščine LZS inž. Brunom Skumav-cem, Delo, 21. 12. 1990).

Skumavc zavrne očitek, češ da je lovstvo privilegi-rana kasta. V lovstvu nima-jo funkcionarji nobenih pri-privilegijev, za vse člane velja-jo enaka pravila. Mnogi ne vedo, da morajo tudi lovci plačati meso uplenjene div-jadi po dnevni tržni ceni. V našem lovstvu velja nače-lo, da se vsa sredstva, pri-dobljena iz lovišča, vrnejo v lovišče za kritje stroškov biotehničnih del, čuvajske službe, škode, ki jo povzro-ča divjad, krmljenja divjadi, kinologije in raziskovalne dejavnosti.

Med uspehe šteje dejstvo, da lovska puška pri nas v Sloveniji ni ogrozila še nobene živalske vrste, med slabosti pa neupravičene zaplete pri ocenjevanju škode. Ko govori o prihod-nosti lovstva, meni, da je živalski svet v prosti naravi splošna dobrina, naše na-ravno in kulturno bogastvo, ki ne sme biti podvrženo ekonomskim interesom. Lov tudi ne sme postati sa-mo pravica denarno moč-nejših slojev, predvsem tuj-cev, kajti to bi pomenilo, da

se vračamo dobrih 80 let v preteklost, ko so se naši predniki borili za slovenski značaj našega lovstva. Usoda živalskega sveta, kamor spada tudi divjad, ne more biti odvisna samo od ene dejavnosti, na primer od gozdarstva, kakor tudi usode gozdov ne smemo prepustiti pretiranim zahtevam lovcev.

Čigava bo divjad? (Iz pogovora z doc. dr. Andrejem Bidovcem z Inštituta za zdravstveno varstvo in gojitev divjadi Veterinarske fakultete v Ljubljani, Delo, 16. marca 1991).

Avtor meni, da se bodo vprašanja zaostrila ob bodočem statusu divjadi. Lastništvo in gospodarjenje z divjadjo ni eno in isto. Tudi v Avstriji je namreč lastnik gozda ali pa zakupnik odgovoren področni lovski zvezi, ki mu točno predpiše odstrel za posamezno živalsko vrsto.

Bilo bi povsem napak, če bi zaradi nekaterih negativnosti zdaj nemudoma vse to razpustili in začeli znova. Poglejte samo, koliko različnih akcij opravljajo lovci iz čistega ljubiteljstva, od tega, da zbirajo poginule in zdravstveno sumljive živali (in jih vozijo k nam v laboratorij), do tega, da pregledujejo meso uplenjenih živali. Nenadomestljiv je tudi njihov delež pri zatiranju stekline. Ker smo revna dežela, bi morali še posebej ceniti zastoj opravljeno delo.

Zelo težko bi zagovarjal tezo gozdarjev, češ da lovstvo ni noben poklic in da mu torej ne moremo zaupati gospodarjenja z divjadjo. Naši lovci so primerno izobraženi, strokovna usposobljenost ustreza nalogam, ki so jim zaupane. Vsi imajo opravljen lovski izpit, pripravništvo, dovolj pa je tudi drugih načinov izobraževanja. Seveda gre tudi za

lovski voluntarizem, vendar ne v negativnem smislu. Priprava lovskogospodarskih načrtov bi morala dobiti nove, interdisciplinarne razsežnosti. Osnova za načrtovanje bi morala biti lovsko gojitveno območje, skrb za usklajevanje vseh interesov pa bi morali prav zaradi dozdajšnjih napak z uniformiranostjo prepustiti občinam.

Anton Simončič (pravilno: Simonič), Delo, 6. marca 1991: **Kam bi prišli, če bi »problematiko« divjadi prepustili samo lovcem?**

Nemotenega uspevanja in trajnega obstoja v naravi ni mogoče zagotoviti nobeni izmed živih vrst, če je ne obravnavamo v povezanosti z vsemi drugimi deli njenega življenjskega okolja. Tako so tesno soodvisne tudi gozdna življenjska skupnost in vsaka posamezna izmed njenih živih vrst. Nad polovico Slovenije pokriva gozd. Med divjadjo prevladujejo gozdne živalske vrste. Vse to govori za to, da se skrb za pravilno obravnavanje in ohranitev vsega prosto živečega živalstva, vključno z divjadjo, od načrtovanja dalje naloži Republiški upravi za gozdove. Ta že ima na voljo gozdnogospodarske načrte, ki podrobno obravnavajo življenjsko okolje večine vrst divjadi in drugih prosto živečih živali.

Podtikanje je, češ da si z lovskogospodarskim načrtovanjem gozdarji želijo ustvariti delovna mesta. Celovito obravnavanje gozdne življenjske skupnosti zahteva, da isti načrtovalec – torej Republiška uprava za gozdove izdela gozdnogospodarski in lovskogospodarski načrt za določeno ekološko zaokroženo območje. V Sloveniji bi bilo okrog 14 takih območij.

Dosedanji način lovskogospodarskega načrtovanja

vsega tega ne more zagotoviti. Lovci namreč načrtujejo ločeno po posameznih loviščih, divjad pa obravnavajo v premajhni povezavi z razmerami njenega okolja. Usklajevanje takšnih načrtov z vsemi drugimi pa je predvsem formalnost. Lovcem potrjenih načrtov niti ni treba izvajati. Posledice takšnega obravnavanja divjadi so porazne. Dosedanje praktične izkušnje več kot jasno dokazujejo, kam vodi izključno lovcem prepuščeno obravnavanje divjadi.

Veljko Varičak, Nedeljski dnevnik, 25. novembra 1990: **Slovensko lovstvo je že v Evropi.**

Smo ena tistih organizacij, ki je že sedaj organizirana v skladu z zahtevami zahtodne Evrope. Ni nobenih ovir, da tudi Slovenija ne bi bila članica CIC. Z razglasitvijo suverenosti Slovenije smo izpolnili pogoj, da lahko tudi kot država postane članica Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (CIC).

LOVSKA ZVEZA SLOVENIJE ČLANICA C. I. C.

Skupščina Mednarodnega sveta za lovstvo in ohranitev divjadi (C. I. C.) je na seji 15. 5. 1991 v Quebecu (Kanada) ratificirala odločitev Administrativnega sveta CIC, s katero je Lovska zveza Slovenije sprejeta v članstvo CIC. S tem je Lovska zveza Slovenije postala polnopravna članica CIC in je v to mednarodno organizacijo vključena neposredno.

Quebec, 15. 5. 1991

Propadanje mediteranskih močvirij je vse bolj očitno in zaskrbljujoče

Janez Gregori, Prirodoslovni muzej Slovenije

Kadar razmišljamo ali govorimo o močvirjih, trstiščih, ustjih rek s poplavnimi brežinami, o barjih in mlaakah, rekli jim bomo kar *mokrišča*, navadno ne čutimo prave naklonjenosti. Mogoče je temu kriva voda, ki nam omejuje gibanje, mogoče komarji, ki nam grenijo spomin na zadnji obisk, ali pa smo preprosto prepojeni z miselnostjo zadnjih desetletij: dobro močvirje je izsušeno močvirje ali vsaj zatrpáno s smetmi. Pa vendar so mokrišča zanimivi in nadvse pomembni življenjski prostori, ki skrivajo naravne zaklade, mnoge svojske živali in rastline, so nujen člen življenjskih združb naše Zemlje. Spoznajmo že enkrat, da mokrišča niso predeli brez vrednosti. Mokrišča in njihove vode pomenijo življenje – ljudi in živali oskrbujejo s hrano, ptičem pomenijo poti pri selitvi, tu se hranijo in gnezdiijo, tu imajo ribe svoja drstišča. Mokrišča napadajo podtalnico. Pomislimo na pomembno vlogo, ki jo imajo kot zadrževalniki vode – tu voda počaka, da ujma mine in se izteka še dolge dneve. Mokrišča pa so tudi privlačna, s svojim živalstvom in rastlinstvom, s svojsko pokrajino privabljajo vse

več obiskovalcev. Danes o mokriščih že veliko vemo, vemo, da so zamotani ekosistemi, v katerih noben del ne more preživeti brez drugega. Tako kot mnogi predeli na Zemlji so začela vse bolj propadati tudi mokrišča, posebno tista v toplejših predelih. Ker je propadanje vse bolj očitno, je postalo jasno, da je treba nekaj nemudoma narediti, da je potrebna široka mednarodna akcija, ki je edini porok za uspešno delo in ugodne rezultate. Tako je v italijanskem mestu Gradež potekala od 3.–10. februarja 1991 mednarodna konferenca 'Gospodarjenje z mediteranskimi mokrišči in njihovimi ptiči za leto in po letu 2000' (Managing Mediterranean Wetlands and their Birds for the Year 2000 and Beyond). Sklical jo je Mednarodni biro za raziskave vodnih ptičev in mokrišč (International Waterfowl and Wetland Research Bureau – IWRB) na povabilo Avtonomne pokrajine Furlanije–Benečije–Julijske krajine, v sodelovanju še z nekaterimi organizacijami, med njimi tudi s Prirodoslovnim muzejem Slovenije. Prireditve se je udeležilo okoli 280 strokovnjakov iz 28 držav.

Splošna ugotovitev je bila, da so mokrišča v vsem mediteranskem prostoru najresneje ogrožena. Hitrost njihovega propadanja bi lahko primerjali samo še s propadanjem tropskih deževnih gozdov. Med vzroke za propadanje štejemo predvsem: – uničevanje (v glavnem izsuševanje v agrotehnične namene); – degradacija, kamor štejemo različna onesnaževanja, predvsem s strani industrije in urbanih naselij; – vznemirjanje, kot posledica razvijajočega se turizma, predvsem lov-nega.

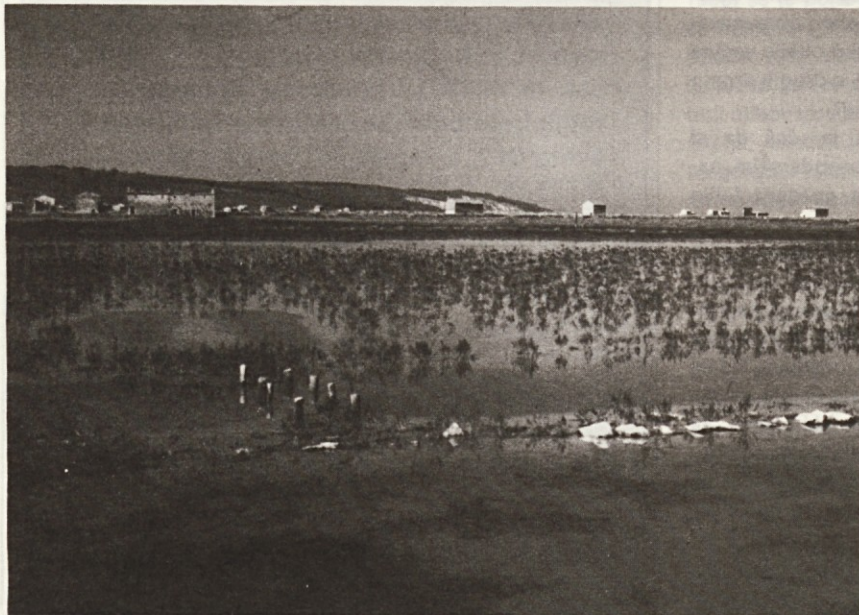
Območje celotnega Sredozemlja je za ptiče pomembno kot mesto gnezditve, za prelet in za prezimovanje vodnih ptičev zahodnega palearktika, predvsem rac, lisk in labodov; tu je okoli 50% njihove zimske populacije. Samo v Egiptu se ustavijo stotisoči pobrežnikov.

Ker se obseg mokrišč vse bolj krči, se je močno znižalo tudi število gnezdečih in prezimujočih osebkov. Če si za primer ogledamo samo znameniti Camargue ob izlivu Rhone v Franciji, za katerega je bil posredovan naslednji podatek: leta 1942 je bilo tam 67% naravnih življenjskih prostorov – habitatov (ostalo polja in soline), leta 1984 pa le še 39%, kar je izguba 40.000 ha v 42 letih. Pomembno je tudi, da se je znižala biološka raznovrstnost: mozaičnost habitatov so zamenjali standardni habitat – slane lagune na jugu, sladkovodno močvirje (za lov) v sredini, vse okoli pa polja. Kapaciteta za prezimujoče race se je znižala, ostalo je opravil lov (okrog 150.000 ustreljenih rac letno). Tako ugotavljajo, da so račje populacije v zadnjih 15 letih upadle za 40%. Na osnovi zimskega štetja ugotavljajo, da je v Sredozemlju v zadnjih 15–20 letih število rac, lisk in labodov upadlo za 46%.

Z izginjanjem mokrišč se otepajo tudi naši sosedi Grki. Predvsem po vojni so opravljali obsežna izsuševalna dela in tako jim je ostalo v severnem delu države samo še 5,6% prvotnih močvirij. Kot posledico ugotavljajo, da se je število prezimujočih gosi zmanjšalo za 95%.

Sečoveljske soline

Foto J. Gregori

Med posameznimi vrstami je bilo poudarjeno predvsem upadanje števila črnih lisk (*Fulica atra*). V Egiptu so jih v zimi 1979/80 našli 51.300, leta 1989/90 pa le še 400! Vzporedno s tem pa tu ugotavljal porast vrst, ki se hranijo s komarji. Tako malega galeba (*Larus minutus*) leta 1979/80 še ni bilo, leta 89/90 pa 47.000, belovrate čigre (*Chlidonias hybridus*) pa je bilo leta 79/80 7400, leta 89/90 pa 40.000.

Poučen (beri žalosten) je primer alžirskega jezera Oubeira, ki obsega 2200 ha, kamor so leta 1983 naselili rastlinojede kitajske krape. Tam so bili brez tekmecev in učinkovitih predatorjev, zato so kmalu uničili večino vodnega rastlinja. Posledica je, da se sedaj na jezeru zadržuje veliko manj prezimujočih rastlinojedih vodnih vrst, posledice pa so doletele tudi gnezditelce. Med ogroženimi gnezditelci sta bili tudi evropska beloglavka (*Oxyura leucocephala*) in kostanjevka (*Aythya nyroca*), ki po naselitvi krapov na tem jezeru ne gnezdit več.

Z drugačnimi težavami se srečujemo na Portugalskem. Ustje reke Tejo, proglašeno kot naravni rezervat, je pomembno zlasti za pobrežnike ob selitvi. Tu se zaustavi 75% vseh sabljark (*Recurvirostra avosetta*), ki letijo čez Evropo. Ker pa ves predel leži ob velikem industrijskem kompleksu, se vse bolj srečujejo s polucijo s težkimi kovinami. V mulju so vse večje koncentracije živega srebra, kadmija in svinca pa tudi arzenika. Svoje prispevajo odplake bližnje Lizbone.

O degradaciji mokrišč sporočajo tudi iz Albanije, kjer gnezdi nekatere redke in ogrožene vrste, med katere prav gotovo sodi kodroglavi pelikan (*Pelecanus crispus*). Spremembe povzročajo razne aktivnosti človeka, med katerimi je na prvem mestu agrikolturna izraba s svojim onesnaževanjem, pa tudi ribarjenje in lov.

Mrtvice Mure

Foto J. Gregori

V Romuniji so bili izdelani veliki načrti za izsušitev delte Donave, dela naj bi zajela kar 5000 km². Po decembru 1989 so se stvari obrnile in danes Romunija posveča delti vso pozornost in jo skuša ohraniti.

Tudi severni del Italije je doživel težke spremembe. Večina sladkovodnih močvirij je izsušenih, na njihovem mestu so danes polja. Danes sta tu najbolj očitni grožnji s strani industrije in turizma.

Na konferenci so sodelovali tudi italijanski lovci in sicer združenje lovcev na vodno perjad, za katero je znano, da se zavzema za ohranjanje mokrišč. Med njihove dejavnosti sodi tudi izobraževanje lovcev, katerega posledica je zavzemanje za varovanje mokrišč pred aktivnostmi človeka, ki lahko spreminjajo njihovo biološko vsebino. Zanimivo je, da italijanski lovci vse bolj sodelujejo pri vsakoletnem štetju vodne perjadi in tudi na ta način spreminjajo svoj odnos do mokrišč, saj se jim z izobraževanjem širi obzorje. Vse bolj se vključujejo tudi v druge raziskovalne projekte, kot je npr. študij gnezditve-

nega uspeha, strukture populacij, analiziranje lovnih statistik, obročkanje vodnih ptičev itd. Rezultat vseh teh dejavnosti je za nas nekoliko nepričakovan: italijanski lovci ohranjajo mokrišča in v ta namen celo vlagajo svoj denar.

Lov je še vedno eden od dejavnikov, ki dodatno ogroža vodno perjad v mokriščih Mediterana. Tudi po tej plati je treba marsikaj narediti in za začetek je bil sprejet **predlog**, da naj bi bil **lov na vodno perjad dovoljen samo od 1. oktobra do konca decembra**.

Govor je bil tudi o naših mokriščih; poudarjen je bil predvsem velik pomen Skadarskega jezera za gnezdenje redkih in ogroženih vrst (pritlikavi kormoran – (*Phalacrocorax pygmaeus*), kodroglavi pelikan – (*Pelecanus crispus*) ter za prezimovanje rac: po podatkih V. F. Vasića je bilo ob zimskem štetju 90/91 tu okoli 150.000 rac, od tega 8000 zvoncev (*Bucephala clangula*). Med našimi najbolj ogroženimi predeli je delta Neretve, kateri grozijo z uničenjem številni že opravljeni in načrtovani agrotehnični ukrepi, predvsem izsuševanje.

Da bi opozorili na kritično stanje ter zaustavili uničevanje mokrišč v Mediteranu, so udeleženci konference soglasno sprejeli **deklaracijo o mediteranskih mokriščih**. Navedene so vse ugotovitve glede njihovega stanja in propadanja, podana je strategija za reševanje teh vprašanj. Poziv vladam, raznim organizacijam, tako vladnim kot nevladnim, ter posameznikom, je strnjen v pozivu, da se »zaustavi krčenje in degradacija mediteranskih mokrišč.«

STEKLINA NA OBMOČJU SLOVENIJE

Od 1. do 30. aprila 1991 je bilo iz območja 26 občin v naši republiki laboratorijsko preiskanih na steklino 62 živali in sicer:

19 lisic, 13 psov, 13 mačk, 3 jazbeci, 11 glav srnjadi, 1 kuna, 1 govedo in 1 zajec. Odsek za virologijo VTOZD za veterinarstvo biotehniške fakultete v Ljubljani je ugotovil steklino pri živalih z območij 13 občin in sicer:

Kamnik (4), Kočevje (1), Lenart 1 mačka, Ljubljana Vič-Rudnik (3), Mozirje (1), Murska Sobota (1), Ptuj (2), Sežana (3) in Žalec (1).

Ljubljana, 6. 5. 1991

dr. Armin Tomašič, dipl. vet.
Republiški veterinarski inšpektor

Gamsje garje v Sloveniji

od 1. januarja do 31. marca 1991
so ugotovili primere gamsje garja-
vosti v naslednjih loviščih:

Zveza lovskih družin Gorenjske – Kranj

LD Selca:

1 kozel iz razreda srednje starih

LD Železniki:

1 kozel iz razreda mladih

1 koza iz razreda mladih

1 koza iz razreda starih

LD Dovje:

1 koza iz razreda srednje starih

LD Begunjsčica:

3 kozli iz razreda mladih

1 kozel iz razreda srednje starih

1 kozel iz razreda starih

1 koza iz razreda srednje starih

LD Jezersko:

1 koza iz razreda srednje starih

Zveza lovskih družin Gorica – No- va Gorica

LD Soča:

2 kozla iz razreda mladih

LD Čezsoča:

1 kozel iz razreda mladih

LD Bovec:

1 kozel iz razreda srednje starih

1 kozorog

LD Tolmin:

1 kozel iz razreda mladih

1 koza iz razreda mladih

Gojitveno lovišče Razor-Prodi, SGG Tolmin

1 kozel iz razreda srednje starih

DO za gojitev divjadi Kozorog – Kamnik

Revir Košuta:

1 koza iz razreda starih

Revir Greben:

1 koza iz razreda srednje starih

Revir Krvavec:

1 kozel iz razreda mladih

1 kozel iz razreda starih

V obdobju od 1. januarja do 31.
marca 1991 so na območju Slove-
nije našli 23 uplenjenih ali pogi-
nulih garjavih gamsov in 1 garja-
vega kozoroga.

V. V.

REPUBLIKA SLOVENIJA
REPUBLIŠKI SEKRETARIAT ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO
LJUBLJANA

Številka: 324-1/91-SI

Datum: 22. 4. 1991

Sekretar Republiškega sekretariata za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
izdaja na podlagi zahtev kmetov iz Prekmurja, izraženih na sestanku 15. 4. 1991
v Središču in v dogovoru z Zvezo lovskih družin Prekmurje za **dovoljenje lova
na divje prašiče ponoči s pomočjo luči**, na podlagi drugega odstavka 14. člena
zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS,
št. 25/76 in 29/86) naslednjo

ODLOČBO

V vseh loviščih Prekmurja in Goriškega je izjemoma dovoljeno v letu 1991 loviti
divje prašiče ponoči s pomočjo umetnih virov svetlobe – luči, reflektorja itd.
Dovoljenje velja samo na navedenem območju in samo pri lovu na divje
prašiče.

Obrazložitev:

Izjemno dovoljenje za sicer z zakonom prepovedani lov na divjad s pomočjo
luči v nočnem času je izdano za območje Prekmurja zaradi nenavadno hudih in
nevdržnih škod, ki jih na kmetijskih zemljiščih povzročajo divji prašiči. Ker
divji prašiči nenehno prihajajo preko madžarske meje, so se vsi napori z dovo-
ljenimi načini lova na to divjad izkazali za premalo učinkovite in nezadostne.
Zato izjemoma poizkušamo še s tem načinom lova stanje vsaj kolikor mogoče
omiliti.

S tem je odločba utemeljena.

Vloga je kolkovana po tarifni številki 3 zakona o upravnih taksah (Uradni list
SRS, št. 7/72, 23/77, 11/79, 23/83, 18/85, 24/88 in RS, št. 1/90).

POUK O PRAVNEM SREDSTVU: Zoper to odločbo ni dovoljena pritožba po
redni pravni poti, možen pa je pravni spor. V ta namen bi bilo treba v roku 30
dni, računajoč od dneva prejema te odločbe, vložiti tožbo zoper to odločbo
neposredno pri Vrhovnem sodišču RS v Ljubljani ali pa na zapisnik pri tem ali
katerem koli temeljnem sodišču.

POSTOPEK VODIL:
Anton Simonič, dipl. inž.

dr. JOŽE OSTERC l. r.
REPUBLIŠKI SEKRETAR

Strelni daljnogled kahles 7 × 56

Valter Dvoršek

Težko bi govorili o praznini, ki naj bi vladala med povečavami posameznih strelnih daljnogledov za lovsko uporabo in ki so bili vse do danes v običajnih povečavah pri vseh proizvajalcih. Te so v glavnem 4, 6, 8 in 10-kratne in z različnimi velikostmi objektivov (z izjemo variabilnih), za lovsko uporabo v glavnem od 1,5 do 4,5 in od 4–12 × 56 mm.

Podjetje Kahles iz Dunaja pa je našlo tu praznino in tudi svoj interes. Zato je v preteklem letu poslalo na trg strelni daljnogled kahles helia 7 × 56 s propagandnim sloganom »Prestopite od 6 × 42 na 7 × 56. Alternativa je Kahlesov strelni daljnogled 7 × 56". Svojemu programu 9 strelnih daljnogledov je dodala še desetega. Kaj pravi Kahles o prednostih tega strelnega daljnogleda, ki smo si ga tudi ogledali v proizvodnji?

Gotovo se vam je že zgodilo, da ste z »nočnim« strelnim daljnogledom 8 × 56 bolje videli divjad kot pa s strelnim daljnogledom 6 × 42, ko zanesljiv strel že ni bil več mogoč in je vidljivost v mraku preslaba. Pomagal bi vam strelni daljnogled 8 × 56, vendar je pri tem daljnogledu večja teža in vidno polje manjše.

Alternativa temu je tudi strelni daljnogled 7 × 56 s sedemkratno povečavo, ki da briljantno sliko. Premer objektiv je za razliko od 6 × 42 samo za 14 mm večji, vendar pa poveča svetlobno jakost kar za 78%. 8 mm velika izstopna pupila nudi precej svetlobne rezerve, obenem pa

omogoča hitro namerjenje v cilj, kar si lahko še privoščijo dobri prostoročni strelci. Upoštevati je treba, da ima strelni daljnogled 6 × 42 izstopno pupilo veliko le 7 mm!

Zmogljivost strelnih daljnogledov v mraku je stvar posebnega izračuna, ki ga dobimo, če povečavo pomnožimo s premerom objektiv in iz zmnožka poiščemo kvadratni koren. Tako ima npr. strelni daljnogled 4 × 32 v mraku zmogljivost 11,3, medtem ko ima strelni daljnogled 7 × 56 zmogljivost kar 19,8. Uporabnost pa je seveda še odvisna od kakovosti leč, velikosti leč, izdelave in navsezadnje tudi od lovčevega vida. Če ima strelni daljnogled 6 × 42 v mraku zmogljivost 15,9, pa je pri 7 × 56 samo malenkost manjša od zmogljivosti strelnega daljnogleda 8 × 56. Vidno polje na 100 m je od strelnega daljnogleda 6 × 42 manjše za 1 m, pa 8 cm večje od 8 × 56, kar je še vedno ugodno za res dobrega strelca, da lahko strelja prostoročno. Dolžina strelnega daljnogleda 7 × 56 je enaka kot pri dolžini 8 × 56 in znaša 370 mm, vendar pa je 48 mm daljša kot pri povečavi 6 × 42. Ta daljnogled je tudi za 20 g lažji od strelnega daljnogleda 6 × 42 – seveda v jekleni konstrukciji. Tubus tega daljnogleda ima premer 26 mm in ga je brez kakršnihkoli problemov mogoče montirati na vsako zasučno (schwenk) montažo. O ceni bi bilo nekoliko težje govoriti glede na inflacijo našega denarja v zadnjem času.

Zaključek bi lahko bil, da gre res za idealni lovski strelni daljnogled s konstantno povečavo in za univerzalne lovske razmere, posebej v mraku.

Omeniti velja, da nosijo vsi Kahlesovi strelni daljnogledi avstrijski znak kakovosti.

Naj povem še nekaj o zgodovini tovarne. **Kahles GmbH** je najstarejša tovarna strelnih daljnogledov. Ustanovljena je bila leta 1898 in se bliža svoji stoletnici. Samo za nemško tržišče je do danes izdelala preko 60.000 strelnih daljnogledov, uveljavlja pa se na vseh kontinentih. V zadnjem času se nad kakovostjo Kahlesovih daljnogledov navdušujejo posebno v Avstraliji. Tovarna daje 40-letno garancijo na material in tovarniške napake. Za temeljitejši ogled tovarne sta potrebni najmanj dve uri. Proizvodnja se deli na proizvodnjo kovinskih delov, brusilnico leč, oddelek za površinsko zaščito leč, montažni oddelek in preizkuševalnico. Prav s ponosom so mi pokazali avtomatsko programiran stroj za izdelavo kovinskih delov; kakršna sta v Avstriji samo dva. V vseh oddelkih vlada skrajna, skoraj »kirurška«

V JUNIJU zakon dovoljuje lov na vso nezaščiten divjad (lisica, pižmovka, siva vrana, sraka, šoja) ter na tu navedeno in prikazano divjad, če je odstrel seveda planiran in lovska organizacija (LD, ZLD, LZS, OZD) s svojim sklepom lovne dobe na kako divjad ni skrajšala oziroma lova ni povsem prepovedala.

srnjak

divji prašič
(odstrel vodeče svinje prepovedan)

ruševac
do 15. VI.

11. vzide ob 4.11 in zaide ob 19.52
26. vzide ob 4.13 in zaide ob 19.57

☼ = 5. VI.,
vzide ob 1.31
zaide ob 13.01

☼ = 12. VI.,

☼ = 19. VI.,
vzide ob 14.03
zaide ob 0.58

☼ = 27. VI.
vzide ob 22.22
zaide ob 4.57

čistoča. Vsi strelni daljnogledi so polnjeni s posebnim plinom.

Naj kot posebno zanimivost navedem, kako gladko so brušene leče. Iz dveh tesno se prilegajočih leč – iz komaj za nekaj stopinj vbočene in izbočene leče – so izsesali prah in položili vbočeno lečo na izbočeno. Komaj rahel dotik na zgornjo vbočeno lečo je povzročil, da je lepo zdrknila iz spodnje, izbočene leče.

Kahles ni bilo vedno samostojno podjetje. Spominjam se še, da sem pred kakšnimi 20 leti bral na Dunaju, v dunajskem Kurirju, da je tovarna Swarovski iz Absama na Tirolskem, ki so ga obravnavali kot nerazvit kraj, prejela 8 milijonov avstrijskih šilingov državne dotacije kot pomoč. Po vsej verjetnosti je tudi takrat nastopil finančni interes Kahlesa, da se je združil s podjetjem Swarovski. Ta ženitev pa za Kahles ni bila ugodna, saj se je Swarovski okoristil z drobnimi izboljšavami, ki jih je razvil Kahles. Kahlesovi strokovnjaki so bili eni prvih, ki so iznašli postopek mikrovarjenja delov suhlske montaže na strelne daljnogled, ne da bi bilo potrebno razmontirati sistem leč. Dele so do takrat spajkali ob razmontiranem sistemu leč.

V Sloveniji zastopa podjetje Swarovski Slovenijašport, ki naj bi zastopalo tudi Kahles. Vendar v času skupnega sodelovanja v Jugoslaviji ni bil prodan niti en sam strelni daljnogled. Ker je šlo za takšno politiko prodaje tudi v drugih državah in ker zaradi tega Kahles tudi ni videl napredka, se je od Swarovskega odcepil. Od odcepitve grede Kahlesove številke prodaje zopet strmo navzgor.

Samo v letu 1990 se je prodaja dvignila za 38,5% in se tudi v tem letu stalno dviguje. Osvojitve trga v Avstraliji je za Kahles večji dosežek.

Mlajši lovci to podjetje bolj slabo poznajo, je pa gotovo dobro znano vsem starejšim lovcom. Program omenjenih Kahlesovih strelnih daljnogledov bo v kratkem pri nas demonstracijsko predstavilo podjetje ALLSPORT iz Žalca.

KOZOLEC – spomin in opomin

Nepremišljeni posegi v okolje in posledice

Osamljeni kozolci v Ljubljani in bližnji okolici, v senci cementnih zgradb, obkroženi z asfaltom, so spomin in opomin o nepremišljenih posegih v naravne razmere.

Kozolec – spomin, da so bila tu nekoč polja polna zlatega klasja in zeleni, cvetoči travniki. Oglašale so se poljske jerebice, prepelice in fazani, v skritem grmičevju nekje na koncu travnika pa je našel kritje plašni zajček.

Kakšna kmečka idila, so ugovarjali na proteste in pripombe lovcev »tisti«, ki so v imenu določene ideologije (je že preživela) skrbeli, da ne bi kdo oviral »napredka«. Kaj vendar mislijo, da bi zaradi nekaj kit jerebic in nekaj glav solate zavrla nezadržen pohod sodobne civilizacije, tehničnega napredka, nove gradnje...

Niso bili sposobni razmisliti, kaj naj pomeni za boljšo kakovost življenja »nov dimnik« na nekdanji njivi, zacementirana dvorišča, nove asfaltne puščave. Prepozno so razumeli ali sploh hoteli razumeti, da so industrijsko razvite države že dolgo tega prišle na civilizacijsko-ekološko križišče in se začele spraševati: Kaj in kam sedaj? Znanstveniki-raziskovalci, ki so preiskali in ovrednotili posledice civilizacijsko-industrijskega pohoda, so prišli do povsem drugačnih zaskrbljujočih ugotovitev. Začeli so biti plat zvona! Med drugim so ugotovili, da kdor hoče graditi in ustvarjati zdravo družbo prihodnosti, jo mora graditi premišljeno v sožitju, ravnovesju z zakonitostmi narave. Plodna zemlja pa je le enkratna danost in se ne obnavlja!

In kaj smo počeli lovci? Prilagajali smo se, kolikor je bilo mogoče, iskali rešitve v novih vsiljenih razmerah, skrbeli za ravnovesje v živalskem svetu, ga skušali ohranjanjati in vztrajno opozarjali na probleme.

Tako so osamljeni kozolci, ki še danes trmasto kljubujejo asfaltu in cementu, postali obenem tudi opomin, kako ne smemo več delati. Posledice čutimo vsi, lovci še posebej. (Na primer: LD Rakovnik je v štirih desetletjih izgubila več kot polovico svojega lovišča.) Vse to je pripeljalo do degradacije okolja; kakovost življenja je močno upadla.

Kje smo in kam smo prišli, pa smo se začeli tudi zavedati v procesu osamosvajanja in vključevanja Slovenije v evropsko skupnost. Če je verjeti statistikam, se je površina njiv v Sloveniji v zadnjem času krčila 0,7% letno. To bi pomenilo, da bi po približno 120 letih, če bi izgubljali plodno zemljo tako hitro kot doslej, ostali praktično brez njiv. V štirih desetletjih je urbanizacija samo v Ljubljani in njeni bližnji okolici požrla približno 20 tisoč ha obdelovalne zemlje. Z ozirom na delež njiv se je Slovenija znašla čisto na dnu med vsemi evropskimi deželami. Agresivnost tehnologije gospodarskega razvoja, nepremišljenost in nesmotrnost investicij ali njihovih lokacij nasproti rodovitni zemlji, zraku, vodi, rastlinstvu in živalstvu, vse to je pretrgalo delovanje naravnih zakonov, tistega večnega kroženja, ki sproža verigo majhnih in velikih čudežev, povezanih s koledarjem letnih časov. Nekoč čudovit naravni prostor, v katerem se je človek dobro počutil, je sedaj ogrožen. V tem prostoru je tudi kozolec izgubil svojo naravno vlogo. Ponekod so se obdržali osamelci-kozolci le kot spomin in opomin.

Besedilo in foto Stane Lenardič

Na podlagi prvega odstavka 74. člena zakona o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o upravljanju lovišč (Uradni list SRS, št. 25/76 in 29/86) izdaja republiški sekretar za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

ODREDBO

o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi

Za škodo, prizadejano na divjadi s protipravnim lovom ali na kakšen drug protizakonit način, se plačuje odškodnina po vrednosti žive divjadi po tem ceniku:

	din
poljski zajec	10.000
planinski zajec	25.000
navadna veverica	5.000
svizec	30.000
navadni polh	500
pižmovka	1.000
volk	100.000
šakal	20.000
lisica	10.000
rvavi medved	150.000
hermelin ali kepen	20.000
mala podlasica	20.000
dihur	20.000
kuna zlatica in belica	20.000
jazbec	15.000
vidra	130.000
divja mačka	50.000
ris	100.000
divji prašič	20.000
navadni jelen	65.000
damjak	35.000
srna	25.000
gams	45.000
kozorog	130.000
muflon	30.000
navadni ali rožnati pelikan	60.000
siva čaplja	20.000
druge čaplje	60.000
velika in mala bobnarica	60.000
navadna žličarka	60.000
navadna plevica	60.000
bela štoklja	35.000
črna štoklja	70.000
njijska gos	15.000
druge divje gosi	25.000
velika divja raca ali mlakarica	2.000
druge divje race in žagarice	8.000
labodi-pevec, grbec in mali labod	50.000
sršenar in škarnik	50.000
orel belorepec ali postojna	100.000
planinski orel	80.000
drugi orli	100.000
kragulj in skobec	30.000
navadna in druge kanje	30.000
pepelasti in drugi lunji	45.000
beloglavi jastreb	130.000
brkati ser	150.000
orel kačar	80.000
sokol selec	100.000

škrjančar in drugi sokoli	55.000
navadna in druge postovke	45.000
belka ali snežni jereb	40.000
ruševac	45.000
gozdni jereb	35.000
divji ali veliki petelin	65.000
navadna kotorna	30.000
poljska jerebica	15.000
prepelica	10.000
fazan	3.000
rdečenoga jerebica	1.000
žerjav	80.000
velika in mala droplja	80.000
črna liska	3.000
priba ali vivek	5.000
kljunači	20.000
golob grivar	2.000
skalni golob in golob duplar	8.000
turška grlica	2.000
divja grlica	5.000
velika uharica	100.000
pegasta sova	60.000
lesna in druge sove	50.000
crokar in črna vrana	5.000
planinska vrana	20.000
druge vrane (razen šoje, srake in sive vrane)	1.000

Cene veljajo za posamezno žival ne glede na spol, starost in kakovost.

II

Jajca pernate divjadi našteje v tem ceniku (razen jajc ujed in sov) se zaračunavajo po polovični vrednosti ustrezne divjadi, jajca ujed in sov pa po polni vrednosti ustrezne v ceniku našteje vrste. Zarodki dlakaste divjadi iz druge polovice brejosti se zaračunavajo po polovični vrednosti ustrezne vrste iz cenika.

III

Ta cenik velja tudi za divjad, njene preparate in dele najdene pri preparatorjih, ki nimajo naslova uplenitelja oziroma dokaza, da je divjad legalno uplenjena.

IV

Z dnem, ko začne veljati ta odredba, preneha veljati odredba o odškodninskem ceniku za povračilo škode na divjadi (Uradni list RS, št. 8/90).

V

Ta odredba začne veljati osmi dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 324-01-5/90

Ljubljana, dne 12. marca 1991.

Republiški sekretar za
kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano
dr. Jože Osterc l.r.

(Odredba je bila objavljena v Uradnem listu Republike Slovenije št. 13-29. III. 1991)

Če pade na glavo krogla z neba?

V nemškem časopisu Deutsche JAGD – Zeitung, v drugi letošnji številki, je bil objavljen zanimiv članek v zvezi s (padajočimi) izstrelki naših orožij. DEVA (Nemški zavod za preizkus orožja) je namreč ugotovil, da – glede na številne dopise in telefonična vprašanja – lovcem očitno ni jasno, kako in koliko (ne)nevarne so šibre ali krogle, izstreljene v zrak, ko padajo proti tlem in morda zadanejo človeka. Avtor Helmut Kinsky ugotavlja:

V nekaterih primerih moramo pomisliti, ali lahko padajoče šibre prebijajo strešno kritino. V primerih, ko so v bližini lovili pernato divjad, so stanovanjci slišali ropotanje šiber po strehah in sklepali, da so šibre poškodovale strehe in so bile tako krive za počene strešnike.

Kaj pravi teorija?

Za presojo nevarnosti si je najprej potrebno postaviti vprašanje, kakšno hitrost sploh lahko pridobi šibra, ki pada proti zemlji, če je bila – denimo – izstreljena navpično. V tem primeru zaradi zemeljske privlačnosti njena hitrost poje, dokler ne doseže zgornje točke dometa, se ustavi in prične padati proti zemlji. Čim bolj narašča hitrost šibre (krogle), tem večji je tudi upor zraka, skozi katerega leti. Pri določeni hitrosti le-ta zaradi zračnega upora ne narašča več in izstreljek od tod naprej enakomerno pada proti zemlji. V (nemški) literaturi temu pravijo »padalska hitrost oz. hitrost padala«.

(Kot splošno pravilo velja, da znaša najvišja višina izstrelka približno 80% njegovega dometa).

Za šibre je torej situacija jasna. Kako pa je pri strelu s kroglo? Ali pada nazaj s konico ali zadnjim delom?

Predstavljajmo si, da smo ustrelili navpično in da na kroglo ne vplivajo »motilni faktorji« (bočni veter). V tem primeru bi krogla padla nazaj na zemljo z zadnjim koncem.

Če pa ustrelimo pod kotom, ki je manjši kot 80 do 90°, bo krogla opisala več ali manj strmo balistično krivuljo in vedno padla s konico navzdol nazaj na zemljo. Pri tem bo tudi hitrost padanja večja (t.i. »padalska hitrost« je seveda manjša, če krogla pada navzdol z ravnim »dnom« kot s koničastim sprednjim delom).

V praksi se skoraj ne more zgoditi, da bi krogla padla na tla z zadnjim delom, saj nikoli ne ustrelimo povsem navpično.

Količina energije pri padanju

Iz preglednice je razvidno, kakšna je energija padajočih šiber po podatkih Karla Sellierja.

Vidimo, da so »padalske hitrosti« in energija tako nizke, da tudi za oči ne predstavljajo resne nevarnosti (kaj šele za opeko!).

Seveda pa na goli koži in očeh v takem primeru vseeno začutimo boleče udarce.

Pri kroglah je situacija povsem drugačna. Kako nevarni so lahko taki izstrelki, nadalje pojasnjuje Sellier:

»Na nekem praznovanju narodnih noš so nekateri udeleženci (vojaki, planinci) slavnostnega spreveda streljali v zrak s koničastimi vojaškimi naboji. (Kaliber ni znan, vendar je bil verjetno med 7 in 8 mm, krogla pa s polnim plaščem.) Neko gledalko je padajoča krogla zadela desno v zatilje, ji navpično prebila ramo in se zaustavila pod desnim pljučnim spodnjim režnjem...«

...»Pri pogrebu so izstrelili častne salve. Med slepimi naboji se je znašel tudi pravi vojaški naboj. Neki možki, ki je delal na približno 500 m oddaljenem polju, je nenkrat začutil udarec v glavo in opazil, da krvavi. Mož je umrl čez nekaj dni (za meningitisom). Krogla je tičala v lobanjskem svodu, s konico naprej, pod njo pa je bila podkožna krvavitev.«

Ta dva primera zgovorno dokazujeta, kako izredno nevarno je tudi streljanje z lovsko risanico v zrak. Če predpostavimo, da krogla zemljo doseže s konico

navzdol, moramo vedeti, da ima energijo 100 do 150 joulov (10–15 kp) in več. Ta energija pa zadošča za prebitje lobanje odraslega človeka. Čim manj strm je pri tem strel, tem večja je zadetna energija padajoče krogle. Celo malokalibrske krogle (kaliber .22) Ir.) imajo lahko še toliko energije, da prebijajo kožo.

Sklep

Padajoče šibre torej ne povzročijo nikakršnih resnih poškodb, razen bolečih podplutb, predvsem v območju oči. Lovcem pa naj bo vseeno jasno, da se morajo vzdržati strelav v zrak, še posebej na obrobjih naselij, ker ljudje še preradi ugotavljajo, »da bi bili kmalu tudi oni odstranjeni«, pri čemer vsa zagotovila lovcev, da to ni res, nič ne pomagajo. Mislimo tudi na to, da lovci s tem izgubljamo dobro ime.

Kar se tiče streljanja v zrak z risanicami, pa na osnovi teh pričevanj ni več kaj razpravljati. To mora v vseh ozirih veljati tudi za malokalibrsko orožje in vse pištole.

Priredil Jože Perko

Popravek

V prejšnji številki Lovca (5/91), je prišlo v članku »Od dovoljenih sedmih risov uplenjenih kar dvanajst v lovni dobi 1990/91«, na strani 136 zgoraj-desno, do dveh napačnih navedb: 1. – da ris pospravi letno okrog 150 glav parkljaste divjadi – **pravilno le okrog 50** in 2. – da naj bi po tej oceni 190 risov letno izločilo 950 glav parkljaste divjadi – **pravilno 9500!**

Avtor: Janez Čop

ENERGIJA padajočih šiber

Naboj	Masa šibre (g)	Maksimalna višina	Čas divganja	Čas padanja	»Padalska hitrost« (m/s)	Energija »zadetka« v J
Šibre 2,5 mm	0,09	150	11		11	0,01
Šibre 3,5 mm	0,25	210	13		15	0,06

Tečaj za lovske pripravnike

Skupščina LZS je na 6. seji dne 22. 12. 1990 sprejela nov pravilnik o izobraževanju v lovskih organizacijah Republike Slovenije. Največ novosti tega pravilnika je v I. poglavju, ki obravnava lovski izpit. V 6. členu je navedeno, da je pripravnik dolžan obiskovati teoretični tečaj za lovske pripravnike, ki obsega 60 ur predavanja in ga organizira pristojna zveza lovskih družen.

V prejšnjem sporazumu o izobraževanju niti v sedanjem pravilniku pa ni natančno časovno določeno, kdaj morajo zveze lovskih družen organizirati in izvesti tečaj za lovske pripravnike, oziroma kdaj so lovske družine dolžne pripravnike poslati na ta tečaj. Večina pripravnikov obiskuje tečaj po opravljenem praktičnem delu neposredno pred teoretičnim (zaključnim) lovskim izpitom, to pa je po mojem mnenju zgrešeno. Pri usposabljanju kadrov nikjer ne organizirajo praktičnega pouka pred teoretičnim, temveč obratno. V tem pogledu smo lovci menda res izjema.

Poglejmo, kaj se dogaja v praksi. Lovske družine sprejemajo nove člane v začetku koledarskega leta. Sprejem navadno potrdijo na letni konferenci LD. Izvršni odbor LD določi skladno s pravilnikom vsakemu pripravniku mentorja. Veliko lovskih družen misli, da so s tem že vse opravile. Pripravnik mora povsem nepoučen, brez minimalnega strokovnega znanja, pod vodstvom mentorja (ali pa tudi ne) pristopiti k praktičnemu delu lovskega izpita, kar pa zanj nikakor ni lahko. V tistih lovskih družinah, kjer je IO določil pripravnikom prizadevne mentorje, jim pripravil načrt dela s pripravniki in vse ostalo, kar je za uspešno opravljanje praktičnega dela lovskega izpita potrebno (glej LOVEC 1987, št. 9), zadeva nekako steče. Drugje, kjer tega niso dovolj vestno opravili, pa je pripravnik prepuščen bolj ali manj samemu sebi. Največkrat se zanaša na znanje, ki si ga bo pridobil na tečaju za lovske pripravnike, ki ga po sedanjem načinu opravi ob koncu pripravniške dobe. Vse omenjene po-

manjkljivosti vodstev LD in mentorjev se močno odražajo v znanju pripravnika. Sedaj, ko je ukinjen testni del izpita in je zato nekoliko razširjen ustni izpit, je zahteva po znanju lovskega pripravnika še toliko večja. V zvezi s tem predlagam lovskim družinam, da pošljejo svoje nove člane takoj po sprejemu v LD na tečaj za lovske pripravnike. Na ta način se bodo na naslednjem tečaju v začetku leta 1992 pojavili lovci, ki imajo za seboj že enoletni pripravniški staž, in začetniki. To pa za zveze lovskih družen, ki tečaj za pripravnike organizirajo, ne bi smela biti nobena ovira.

Pripravnik, ki bo takoj po sprejemu v LD opravil tečaj za lovske pripravnike, bo prišel k svojemu mentorju seznanjen z najvažnejšimi osnovami lovstva (torej ne popoln laik) in obema bo lažje pričeti s praktičnim delom lovskega izpita. Seveda pri tem ne sme manjkati Lovčev priročnik in druge strokovne knjige. Če bodo LD in ZLD predlagano spremembo osvojile, sem prepričan, da bodo tudi uspehi pri opravljanju lovskega izpita boljši.

Konrad Seidl,

član komisije za lovske izpite pri ZLD
Posavje-Krško

Kakovost lovskih psov

V uvodu prispevka o kvaliteti lovskih psov mi dovolite, da prek našega glasila izrečem iskreno priznanje in zahvalo uredniškemu odboru glasila LOVEC za prostor, ki ga v zadnjem času namenja lovski kinologiji. Prav članke in prispevke s tega področja sem v preteklosti pogrešal v zadostnem obsegu, kljub temu, da lovci dobro vemo, kaj nam na lovih pomenijo kakovostni psi. Če si nekoliko podrobneje ogledam razvoj lovske kinologije na našem področju, kjer imamo lovci največ nemških ptičarjev, ugotavljam, da se je število naših pomočnikov na lovih močno izboljšalo v primerjavi z nekaj leti nazaj. Lahko celo rečem, da večina LD izpolnjuje pogoje za izvedbo lovov na malo divjad glede števila lovskih psov, ki so potrebni glede na število

»Taki odrasli srnjaki so hrbtnica populacije in zato potrebni živi, ne pa njihove zaprašene trofeje po stenah. Odstrel tako lepo razvitega srnjaka, ki kar izžareva življenjsko moč, je težko opravičiti celo v populacijah, kjer takih živali ne manjka; kjer pa so redke, je odstrel zločin nad naravo. Narava takih krepkih srnjakov ne izloča iz populacij, zato jih tudi lovci ne smejo.«

– Iz knjige SRNJAD (str. 494)
– avtor Anton Simonič; 5. knjiga
ZLATOROGOVE KNJIŽNICE

prisotnih lovcev na posameznem lovu. Kriteriji o potrebnem številu izšolanov, uporabnih psov so bili objavljeni v eni izmed prejšnjih števil naše revije in jih ne kaže ponavljati. In kaj me je konkretno vzpodbudilo k temu, da sem se oglasil s tem prispevkom?

To je preveliko število slabih ali povprečno kvalitetnih psov, ki jih uporabljamo na lovih (v mislih imam samo nemške ptičarje). Ne nameravam ugotovitve posploševati, ker stanja na celotnem območju, kjer je prisotna ta pasma psov, ne poznam tako dobro, da bi lahko podal celovito in splošno oceno, ampak se ocena naša na del območja, ki ga pokriva ZLD Maribor. In kaj je vzrok za takšno stanje in kaj napraviti, da se bo popravilo?

Menim, da smo premalo strogi pri izbiri razplodnega materiala (plemenk in plemenjakov). Če se strinjamo s tezo, ki so jo že več kot pred 100 leti izrekli svetovno znani genetikarji in ki se je v praksi že zdavnaj potrdila:

VSE DAJE SEBI PODOBNO, potem si moramo priznati, da bi na področju kakovosti lahko storili še kaj več. Mnenja sem tudi, da niso dovolj zahtevni in precizirani pogoji za pridobitev vzrejnega dovoljenja tako za psa kot za psico. Pes in psica z dobro telesno oceno ne moreta dobiti vzrejnega dovoljenja, saj je dovolj plemenskega materiala s prav dobro in odlično telesno oceno. Pri tem pogoj se predvsem bojim, da ne bi uporabljali za razplod materiala, ki ima morda bistvene eksterierne napake dednega značaja. Pri telesni oceni dobro pa se to lahko zgodi prej kot pri boljši oceni. Nadalje mislim, da samo uspešno opravljena

spomladanska vzrejna preizkušnja (PZP) in obvezno tudi jesenska vzrejna preizkušnja (JZP) nista dovolj za pridobitev kvalitetnega naraščaja. Prav bi bilo, če bi kot pogoj postavili tudi minimalno število točk, ki jih morata doseči pes ali psica predvsem na PZP, kjer se ugotavlja genetski potencial za določeno delovno sposobnost. Kolikšno naj bo to število točk, prepuščam zboru kinoloških sodnikov za ptičarje in strokovnjakom s tega področja. Tudi število doseženih točk na JZP naj bi se vključilo v kriterij oziroma kot pogoj za pridobitev vzrejnega dovoljenja, vendar v manjšem obsegu kot za PZP. Ta rezultat je bolj pomemben

kot priznanje vodniku za njegov trud pri pripravi psa in psice za JZP, saj vemo, da so doseženi rezultati na tej tekmi v veliki meri odvisni predvsem od prizadevnosti, strokovnosti in doslednosti vodnikov.

S tem mojim glasnim razmišljanjem si želim samo to, da bi za razplod uporabljali samo nadpovprečni material (plus variante), kajti samo na takšen način bomo prišli do kvalitetnih potomcev. Še zdaleč ne pričakujem, da se bodo moja razmišljanja v celoti upoštevala, kazalo pa bi, da bi se o tem vsaj začelo razmišljati v dobro lovske kinologije in slovenskega lovstva.

Miroslav Bauman
(LD Jurovski Dol)

Spremenjen pravilnik za ocenjevanje dela lovskih psov po krvnem sledu

Leo Fabiani, predsednik VK za VI. grupo lovskih psov pri KZS

Doslej veljavni pravilnik, sprejet leta 1979, je bil v Sloveniji prvi specialni pravilnik za ocenjevanje dela psov po krvnem sledu in PNZ barvarjev. Menim, da je bil to dober pravilnik, ki je ustrezal potrebam tistih časov. Njegovo kvaliteto dokazuje tudi dejstvo, da je nekaj let kasneje dobil veljavnost tudi v ostalih delih Jugoslavije.

V teh letih pa smo v Sloveniji z našimi barvarji prehodili strmo pot, ki nas je pri obeh pasmah pripeljala do določene kvalitete in velike številčnosti. Danes imamo prek 500 hanovskih in bavarskih barvarjev, žal pa nam manjka dobrih vodnikov. Problem, ki mu posvečamo vedno več pozornosti in truda.

Praktična uporaba dosedanjega pravilnika o tovrstnem delu pa je sčasoma pokazala določene pomanjkljivosti. Pravilnik je bil preveč skrženo napisan in premalo dodelan. To pa je dovoljevalo marsikdaj negativne subjektivne interpretacije, ki bi jih moral vsak pravilnik v čimvečji meri izločiti. Povsem nedodelan pa je bil pri obravnavanju ocenjevanja dela na naravnem krvnem sledu.

Lovci-kinologi hočemo v lovišču uporabnega in zanesljivega barvarja. Zato si želimo, da bi čimveč naših psov preizkusili na naravnem sledu. Z ranjeno divjadjo pa nočemo eksperimentirati, zato zahtevamo, da pred tem najtežjim preizkusom – pes opravi **PNZ** in vsaj **lokalno tekmo po umetnem krvnem sledu**. Le pes, ki je tu pokazal svoje odlike, daje določeno ga-

rancijo, da bo uspešen tudi pri zasledovanju ranjene divjadi v naših loviščih.

Izkušnje kinoloških sodnikov in predvsem vodnikov barvarjev, pridobljene na preizkušnjah, tekmah in pri iskanju obstreljene divjadi, so narekovale pripravo novega, popolnejšega pravilnika. Pri tem pa smo upoštevali tudi tuje pravilnike, zlasti nemškega, ki je v uporabi skoraj nespremenjen že prek pol stoletja.

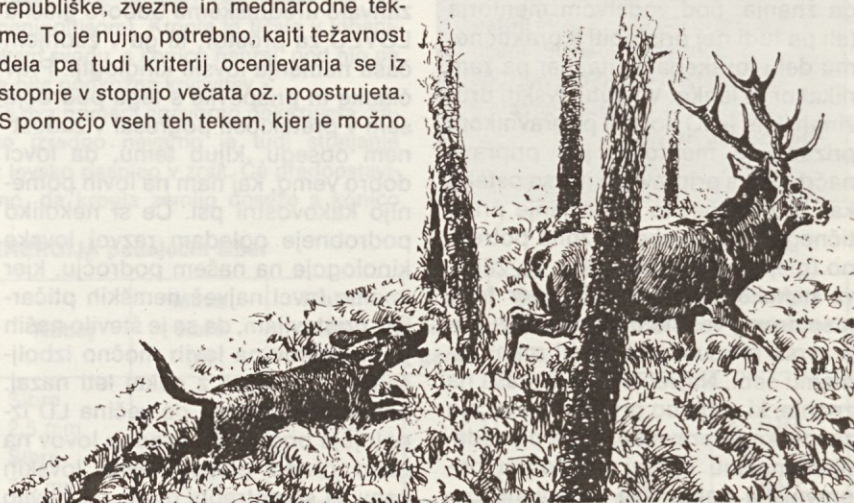
Tako smo se na zboru sodnikov VI. grupe odločili za spremembo do sedaj veljavnega pravilnika.

Kaj vsebuje naš novi pravilnik?

V prvi vrsti razvršča preizkušnje in tekme: najprej mora barvar opraviti PNZ, nato lokalno tekmo in šele nato sme na republiške, zvezne in mednarodne tekme. To je nujno potrebno, kajti težavnost dela pa tudi kriterij ocenjevanja se iz stopnje v stopnjo večata oz. poostrejeta. S pomočjo vseh teh tekem, kjer je možno

pa v prvi vrsti s preizkušnjo po naravnem krvnem sledu, se izbirajo delovni plemenjaki in plemenke za nadaljnji razplod. Zato pravilnik zahteva, da mora biti barvar, preden ga privedemo na lokalno tekmo, tudi **telesno ocenjen**.

Pri tem se izjemoma dovoli, da pes opravi PNZ še pred telesno oceno. Barvarji obeh pasem, zlasti pa hanovršani, se namreč telesno dokaj pozno izoblikujejo, velikokrat šele po drugem letu starosti. Zato jih nima smisla telesno ocenjevati, dokler faza odraščanja ni dokončana. Nasprotno pa **pri PNZ želimo oceniti mlade**, do dveh let stare pse, da bi v čimvečji meri ugotovili kvalitete (lastnosti), ki jih je pes prinesel s seboj na svet; torej njegove **naravne zasnove**.

Za pse ostalih pasem, katerih vodniki želijo tekmovati z njimi v delu po krvnem sledu, veljajo enake zahteve, s tem da morajo ti psi **pred lokalno tekmo po umetnem krvnem sledu opraviti PNZ, ki se zahteva za njihovo pasmo.**

Nadalje pravilnik določa, kaj vse mora vsebovati prijava za PNZ oz. tekmo, kdo je lahko njen prireditelj, dolžnosti vodje tekme, opremo vodnika. Pravilnik tudi določa, da lahko na PNZ-jih in tekmah, kjer tekmujejo barvarji oz. psi iz raznih drugih pasemskih skupin, **ocenjujejo le sodniki, izprašani za ocenjevanje dela barvarjev.**

Čeprav je povsem jasno, želim ponovno poudariti, da med gornje prireditve niso štete uporabnostne in specialne tekme za posamezne pasme, predvidene s pravilniki za posamezne pasme oz. grupe psov.

Na tekmah po umetnem krvnem sledu in PNZ-ju barvarjev se ocenjuje z ocenami (možne so tudi polovične ocene) od 0 do 4 in sicer v petih disciplinah:

- v splošni vodljivosti
- v odločljivosti s strelomirnostjo
- v delu po umetnem krvnem sledu
- v vedenju ob mrtvi divjadi in
- v čuvanju mrtve divjadi

Ker pravilnik dokaj podrobno opisuje, kaj se pri posamezni disciplini zahteva od psa, se bom omejil le na nekatere novosti, ki jih prejšnji pravilnik ni vseboval.

Pri polaganju umetnih sledov je predvidena v vsakem primeru uporaba **parkljev in krvi divjadi – po možnosti od tiste vrste divjadi, ki bo položena na koncu sleda.** S tem smo odpravili uporabo goveje krvi, s parkljem pa se skušamo kar se da približati naravnemu sledu.

Sedanji pravilnik pa tudi striktno predvideva označevanje umetnega sleda, vendar tako, da markirane lističe vodnik med slednjem ne more videti. S tem je vodniku omogočeno, da psa, ki je zašel s sleda, popravi in ga prenese nazaj **na zadnjo kri.** Seveda pa vsako takšno »vmešavanje« v delo psa znižuje oceno dela po sledu.

Korenito je sedanji pravilnik spremenjen tudi pri ocenjevanju vedenja psa ob mrtvi divjadi. **Novost se nanaša na natrgavanje in zakopavanje mrtve divjadi.** Medtem ko je bil vsak natrgač oz. zagrebač prej nemudoma diskvalificiran, je sedanji pravilnik do teh nepravilnosti bolj tolerant. Zagrebač ali natrgač seveda v tej disciplini ne moreta dobiti nobene pozitivne točke, vendar pa se ju za ta dva prekrška **ne diskvalificira.**

Moram priznati, da je to določilo med sprejemanjem pravilnika sprožilo precejšnje polemike. Obveljalo pa je prepričanje, da natrgač in zagrebač nista sicer v nobenem primeru zaželena. Praksa pa

je pokazala, da tudi med temi psi velikokrat najdemo zelo uspešne krvosledce, strastne sledarje, ki so kljub tej napaki zelo uporabni psi na jermenu. Zakaj bi jih torej izločili iz preizkušenj in s tem iz lovišč?!

Praksa je tudi pokazala, da ima odločilno vlogo za kakovost barvarja tudi njegov **značaj.** Krvosledec mora imeti dobre živce, ki omogočajo dolgotrajno in konstantno koncentracijo na sledu ranjene divjadi. Medtem ko se ta vrlina običajno izkazuje v ekvilibriranosti, umirjenosti in odločnosti psa, je za gotovo ne bomo našli med živčnimi in plahimi živalmi. **Zato pravilnik predvideva, da se plahe pse na PNZ-jih in tekmah brezpogojno diskvalificira.**

Čeprav pravilnik predvideva, da se značaj psa ocenjuje pri čuvanju mrtve divjadi, mora sodnik spremljati psa ves čas preizkušnje. Da pa ne bi prišlo do napačnih razlag, naj poudarim, da pes ni diskvalificiran, če divjadi ne čuva. Diskvalificiramo ga le v primeru, da pri tem kaže znake strahu pred bližajočo se osebo ali znake popadljivosti, da ne omenjam strahu pred samo mrtvo divjadjo!

Ko smo že pri čuvanju, je treba povedati, da pravilnik penalizira (zlasti na tekmah, manj pa pri PNZ-jih), tudi drugo skrajnost, to je agresivnost psa do lastnega vodnika.

V zadnjem odstavku, kjer pravilnik obdeluje ocenjevanje naravnih zasnov barvarjev, je zapisano, da se pri uspešno opravljenem PNZ-ju vpiše v rodovnik psa kraj in datum preizkušnje ter z arabsko številko **oceno, ki jo je pes dosegel na sledu.** Prav sled je namreč najbolj odločujoč pri ugotavljanju naravnih zasnov mladega psa.

Glede **tekem** zrelih psov, naj bodo lokalne, republiške ali mednarodne, predvideva pravilnik enake discipline kot pri PNZ-ju. Razlika je le v težavnosti (večja dolžina in daljši čas počitka sleda, manjša

količina porabljene krvi, daljši čas odločljivosti itd.) in tudi v **ostrejšem kriteriju ocenjevanja.**

Bolj kot opozorilo naj omenim tudi, da medtem ko je pri PNZ-ju dovoljeno, da prosto odloženi pes še nosi ovratnico, na tekmi tudi te ne sme imeti.

Popolnoma na novo je v tem pravilniku obdelano ocenjevanje psa v sledenju **po naravnem krvnem sledu.**

Pravilnik v prvem odstavku izrecno prepoveduje namerno obstreljevanje divjadi zaradi preizkušanja psov. Vodnik, ki želi imeti psa uradno preizkušenega po naravnem krvnem sledu, bo v primeru, da bo poklican za iskanje, s seboj vzel izprašanega sodnika za ocenjevanje psov v delu po krvnem sledu. Ta bo ocenil delo psa, sestavil predpisan zapisnik in v primeru uspešnega dela vpisal psu preizkušnjo v rodovnik.

Naš cilj je imeti evidenco zanesljivih, preizkušenih barvarjev, ki jih bo v primeru potrebe lahko vsakdo prosil za pomoč pri iskanju obstreljene divjadi. Pse z opravljenimi preizkušnjami te vrste pa bomo tudi pogostejše uporabljali pri razplodu.

Kot sem že na začetku omenil, pravilnik zahteva, da pes pred preizkušnjo po naravnem krvnem sledu uspešno opravi vsaj lokalno tekmo po umetnem krvnem sledu. Da bi se zmanjšala možnost neuspeha, pravilnik še predvideva, da mora biti za to preizkušnjo pes star vsaj tri leta, torej telesno in psihično popolnoma dozorel. V naslednjem členu pa tudi svetuje, da se v okviru možnosti poskrbi za izkušenega barvarja, ki bo kot spremljač rezerva lahko nadaljeval delo v primeru, da bi prvi pes odpovedal.

Delo psa po naravnem krvnem sledu ocenjujemo v štirih disciplinah:

- delo po hladnem naravnem sledu
- gonja ranjene divjadi
- zaustavljanje ranjene divjadi in
- pokazanje oz. oblagajanje mrtve divjadi.

Da bi preprečili morebitna zlorabljanja tega pravilnika v tekmovalne namene, delo psa ne ocenjujemo z ocenami, marveč le **opisno.** Pogoj za uspešno opravljen preizkus je, **DA JE VODNIK PRIŠEL DO PLENA.** Pri tem pa je še pomembno, da je bila divjad najdena mrtva **po najmanj 400 metrih, ali, da je pes izsledil še živo ranjeno divjad, jo glasno gonil in zaustavil do usmrtilnega strela** (ali jo sam zadavil).

Pravilnik natančno določa, na kaj mora sodnik posebej paziti pri ocenjevanju posameznih disciplin.

Na koncu, kot priložo vsebuje pravilnik dva primerka ocenjevalnih listov: enega za ocenjevanje po umetnem, drugega pa po naravnem krvnem sledu.

Ranjena divjad je nevarna

Čeprav je Sovjetska zveza bogata z divjadjo najrazličnejših vrst, med katero je tudi več vrst velikih zveri, so napadi živali na ljudi, če le-te niso v to prisiljene, zelo redki. O tem je obširno pisal A. S. Rukovskij – kandidat bioloških ved – v Ohoti in ohotničje hojajstvu 7/88. Izjemoma se zgodi, da nenadoma napade človeka le lačen medved ali volk, največkrat stekel.

Zelo redko se zgodi, da v obdobju ruka človeka napade los, jelen ali srnjak. Človeka v tem obdobju v bistvu zamenja s partnerjem – z drugim istovrstnim samcem. Največkrat reagira žival na šum, ki ga človek povzroči pri hoji (šumenje listja ali trave). Ko žival napada, se tudi zelo hitro prepriča, da se je zmotila, in takoj pobegne.

Divjad pa človeka napade predvsem tedaj, ko jo človek prisili v **obrambno vedenje**. Divja svinja čestokrat napade človeka spomladi in poleti, ko vodi še majhne mladiče. Pri tem ni nujno, da človek nadleguje mladiče. Enostavno se lahko znajdemo naenkrat med pujski, ki iščejo hrano – in konfliktna situacija za napad svinje – vodnice je tu! Preplašeni pujski prično cviliti, svinja se zažene proti nevarnosti... Še posebej previdni moramo biti v jutranjem in večernem somraku.

Včasih tudi losova košuta zelo aktivno ščiti svoje tele. Pri odlavljanju živih telet losov se je pokazalo, da v povprečju pri 4–5% primerov košuta ne pobegne, pač pa napade človeka, če tele veka. Z odraščanjem mladičev pa materinski instinkt slabi. Svinja, kakor tudi košuta losa počasi preneha ščititi svoje mladiče. V odnosu do psov in drugih naravnih plenilcev pa ostanejo še naprej zelo agresivne.

Izredno resno nevarnost za človeka predstavlja težko ranjena divjad. Zelo redko se dogaja, da se divjad, takoj ko je ranjena, vrže proti človeku. Tudi če se to slučajno zgodi, je to zato, ker po zadetku žival naglo menja smer gibanja.

V strahu imamo velike oči, zato se lovcem zdi, da ga je divjad napadla. Ranjena divjad pa le zamenja smer, ki jo spremlja navadno že drugi strel, ki navadno zgreši cilj. Laže ranjena divjad pobegne, težko ranjeni pa lovec navadno takoj sledi. **In prav to je najnevarnejše početje**, ki se ga večina lovcev ne zaveda! Pri tem je potrebno tudi vedeti, da se različna divjad različno obnaša.

Ranjen jelen-los ne pozna nobenih zvijač. Uleže se, če izgubi moč v nogah, če pa se mu približa človek, zbere vso energijo, vstane in napade. Ne zanaša se na rogove, ampak udarja z ostrimi parklji na prednjih nogah. Velikokrat se je že zgodilo, da je los lovca poškodoval, ker je lovec mislil, da je žival že mrtva. Če bi ga hoteli usmrtiti z nožem (»knikati«), je velika nevarnost, da lovec pri tem izgubi življenje!

Kakorkoli že, ranjen los je v večini primerov sila nespreten. Če lovec ne uspe losa tako zadeti, da pade v ognju, se navadno lahko prikrije za deblo drevesa.

V tem času se los lahko orientira, lovec pa lahko ponovno napolni puško oz. repetira.

Pri lovu nikoli ne varčujemo s strelivom in ne zanašamo se na lovski nož. Tudi ranjenega losa, ki leži negiben na tleh, je potrebno ponovno ustreliti v prvo tretjino vratu. Slabotno dihanje, prilegli uhlji, reakcija zenice – to so gotovi znaki, da je velika žival še živa in v svojem strahu za človeka nepredvidljivo nevarna. Povsem druga stvar pa je pri divjem prašiču, še posebno, če gre za merjasca. Ko ranjena žival začuti, da jo zasledujejo, in ker nima več moči, da bi bežala dalje, merjasec nikoli ne naredi takoj zanke, ampak se le pritaji v svoj sled. Ko lovci pridejo mimo njega, se merjasec od zadaj zažene vanje.

Vedeti je treba, da se ranjen merjasec najraje skriva v gosto grmičevje, kjer je slaba vidljivost in kjer tudi lovec nima veliko možnosti za hiter umik. Zelo nevarno je zato slediti takšni divjadi v goščavje, še posebno, če smo brez psov! Le psi nam v takšnih primerih lahko pomagajo in se podajo pred nami v nevarnost. Pokažejo nam, kje se skriva merjasec, ga prisilijo, da se dvigne in se nam toliko odkrije, da ga ponovno ustrelimo. Celo z dobrim psom ni lahko usmrtiti ranjenega merjasca, kar je tolikokrat poudarjal tudi pokojni Janez Pernat. Lovec mora biti pri zasledovanju merjasca zbran, preudaren, imeti zanesljivo roko in vid. Če ima pomočnike, morajo biti izkušeni, previdni in preudarni lovci.

Vendar, kaj napraviti, če nas naenkrat napade ranjena divjad? Najbolje je, da žival brez obotavljanja ustrelimo v glavo ali križ. Če nam ne uspe in divjad ne pade v ognju, odskočimo, kolikor se da v stran, oziroma se skrijmo za prvo deblo. Dokler se žival ponovno ne orientira in pripravi za ponoven napad, ima lovec čas, da ponovno pripravi puško za strel.

Brez dobrih izkušenih psov je zelo nevarno riniti za divjadjo v goščavje, kamor se je skril ranjen merjasec. Še posebej tega ne počnimo v temi! Naslednji dan jutraj je potrebno s psi in s kričanjem merjasca dvigniti z ležišča in ga prepoditi na plano. Če pa nam to ne uspe, je še bolje počakati 2 do 3 ure v upanju, da bo žival toliko oslabela zaradi izgube krvi, da jo bo moč usmrtiti s strelom iz bližine ali najti že mrtvo. Vseh primerov pa se seveda ne da predvideti in svetovati kako in kaj. Potrebno se je pač znajti in se pravilno ravnavati v danih razmerah. Takšen je pač lov. No, določena pozornost, pazljivost, samoobvladovanje, pridobljene izkušnje in večina natančnega streljanja pa gotovo zmanjšujejo nevarnost v takšnih okoliščinah.

J. Metonin

Zanimivosti iz (lovskega) sveta

Novice smo tokrat izbrali iz časopisov Jäger (J.), Neue Züricher Zeitung (N. Z. Z.).

V Švici se je zgodilo tisto, česar so se že dolga leta bali in se je potrdilo v vsej svoji žalostni resnici: vidra (*Lutra lutra*) je na ozemlju Švice izumrla. Poliklorilni bifenili (PBC) iz industrijskih proizvodov so glavni vzrok za njeno izginotje. Ta tekočina, ki v vodi ni topljiva, se je dolga leta uporabljala v sredstvih za zaščito lesa, v hidravliki, v lepilih in je dandanes skoraj vsepovsod prepovedana. Nahaja se vsepovsod: v zraku, v vodi in rastlinah. Ker je PBC zelo težko razgradljiv, ga je najti še vseh prehranjevalnih verigah. Tako je PBC že davno ugotovljen v velikih koncentracijah v mesu rib, ki so glavna hrana vidre. PBC-ja je »shranjenega« v in na naši Zemlji še 2 milijona ton!

(J., 9/90)

V ČSFR, v Visokih Tatrah, ki so pradomovina tamkajšnjih gamsov, ki so se priselili s 3000 m visokih Alp na »komaj« 1200 do 2000 m visoke Male in Velike Tatire, stalež gamsov vidno upada. Čeprav so tamkajšnji gamsi zaradi milejših bivalnih razmer izredno krepki (20 do 40 kg kozli oz. 18 do 25 kg koze), je njihov stalež od leta 1943, ko so našli v Visokih Tatrah še 1100 gamsov, upadel do leta 1955 na 300 glav. Največji njihov sovražnik je turizem. Celotna številčnost gamsov v ČSFR je leta 1977 znašala še 1476, leta 1988 pa le še 1452 glav, čeprav je dovoljeno (in še to le na Češkem) letno upleniti samo 70 do 80 primerkov te divjadi.

(J., 9/90)

V Švici so zaprepaščeni. Ugotavljajo, da zajčja populacija bolj in bolj upada. Če je bilo leta 1986 v Švici še 25.000 zajcev, je njihovo število v letu 1989 zdrknilo na 5500. Kot sporoča zahtodnošvicarski deželni gospodarski urad za informa-

cije (Cria), so razlogi za tako dogajanje slej ko prej zaviti v temo.

(NZZ, 211/90)

Na Danskem so skušali dokazati, da niso onesnaževalci okolja, zato želijo svinčene šibre nadomestiti z jeklenimi. Za popularizacijo te ideje so v novembru 1990 organizirali seminar, na katerega so povabili tudi novinarje. Po mnenju strokovnjakov jeklene šibre niso v praksi nič slabše kot okolje onesnažujoče svinčene, kar potrjujejo tudi tovrstni poskusi v ZDA. To rešitev v celoti odobravajo tudi neodvisni biologi, ki so vedno bolj zaskrbljeni zaradi zastrupitve vodnih ptic s svinčenimi šibrami. Po mnenju industrije ni nobenih ovir, da ne bi svinčene šibre nadomestili z jeklenimi.

(J., 1/91)

V ZRN so veliko bolj ekspektivni kot mi v Sloveniji. V januarski številki je navedeni časopis na strani 75 zapisal:

»Slovenske lovske oblasti vsako leto na novo objavijo »Cenik«, v katerem je »vrednost« divjadi posameznih vrst, katero je potrebno plačati v primeru nenamerne ali namerne neupravičene usmrčitve ali uplenitve divjadi kot odškodnino za posamično žival.

Kot osnova se jemlje vrednost srnjaka. Tako je bil npr. leta 1973 medved skoraj 7-krat toliko »vreden« kot srnjak, v letu 1990 pa se je skoraj podvojil na dvajsetkratnik. Vrednost kozoroga se je prav tako dvignila s 6,7 na 17, kar se razlaga z zvečano komercializacijo. Vrednosti jelenjadi so npr. 2, 4...«

(J., 1/91)

Zbral in priredil **Jože Perko**

Skrb za malo divjad

Lovska družina Benedikt v Slovenskih goricah šteje 42 članov in gospodari s 4352 hektarji lovišča. Gospodarsko najvažnejša vrsta je srnjad. V lanskem letu so odstrelili skupaj 135 glav srnjadi, letošnji načrt odstrela pa so zvišali na 140. Tudi člane LD Benedikt vse bolj skrbi upadanje številčnosti male poljske divjadi, ki ji namenijo posebno pozornost. Tako so v lanskem letu uredili dve remizi za poljsko divjad v Bačkovi in na Spodnji Ščavnici. Imajo tudi nekaj polj za divjad in krmnih njiv, ki jih vzorno obdelujejo. Pričeli so gojiti raco mlakarico in v ta namen uredili dva bajerja v Benediktu in na Spodnji Ščavnici. Za letos predvidevajo večje vlaganje divje rase in sicer 150 rac mlakaric. Vsako leto vlagajo v lovišče fazane iz umetne vzreje. Postopoma prehajajo na vlaganje odraslih fazanov, saj so rezultati vzpodbudnejši kot pri vlaganju kebkov. Številčnost poljskega zajca se počasi ustaljuje in v zadnjih nekaj letih celo rahlo narašča. Odstrel male divjadi načrtujejo skrajno previdno in z njim ne pretiravajo.

V LD Benedikt jerebice praktično nimajo več. Kot avtohtona vrsta je poljska jerebica v preteklosti naseljevala nekatera območja v lovišču, vendar je njena številčnost drastično upadla zlasti po hudi zimi v letih 1962/1963. Nasploš skušajo člani LD izboljšati naravne razmere za malo divjad tam, kjer je to še mogoče. Velike spremembe so v zadnjih dveh letih nastale z melioracijami v dolini Drvanje, kjer so bile najboljše razmere za naravno gojitev fazanov. Lovci iz Benedikta se zato pridružujejo vsem, ki terjajo, da se ta obsežna melioracija konča v skladu s projektno dokumentacijo, ki vsebuje tudi načrte za ureditev vetrobranskih pasov. Lovci LD Benedikt imajo lep lovski dom, v lanskem letu pa so ob ribniku

v Fartekovi grapi zgradili tudi novo strelišče za streljanje na glinaste golobe. Vzorno sodelujejo s tamkajšnjo osnovno šolo in se vključujejo v vse akcije lenarškega LGB.

Marjan Toš

Delo skupnosti za gojitev jelenjadi se uspešno nadaljuje

V februarju (14. 2. 1991) so se na razstavišču Gorenjskega sejma v Kranju zbrali predstavniki nekaterih lovskih družin iz ZLD Gorenjske (LD Jezersko, Storžič, Udinboršt, Tržič), delniške družbe Kozorog-Kamnik in avstrijskih področij velikovškega okrožja Železna Kapla – Bela, ki so združene v skupnosti za gojitev jelenjadi v Karavankah. Navedeno območje obsega skupaj 54.563 ha, od tega Kozorog – Kamnik 19.685 ha (36%), lovske družine (Jezersko, Tržič, Udinboršt, Storžič) 16.222 ha (30%), Koroška LZ – okrožje Velikovec 18.656 ha (34%).

Strokovna komisija skupnosti je na osnovi rezultatov ocenila delo v letu 1990 kot izredno uspešno, načrtovane naloge so bile v celoti izpolnjene, načrt odstrela pa je bil presežen. Lovci so uplenili 286 glav jelenjadi, od tega 222 na Slovenskem, kjer je bil načrt 200 glav jelenjadi. Povečan odstrel je bil zaradi pritožb gozdarjev in kmetov, zaradi povečanja škode, ki jo jelenjad povzroča

Strokovna razprava o sestavi (spolni in starostni) uplenjene jelenjadi v letu 1990 na dogovornem območju enotnega gospodarjenja z jelenjadjo v Karavankah.

v gozdovih in na poljih. Štetje divjadi v zimovališčih in ob krmiščih je pokazalo, da število jelenjadi v zadnjih letih upada in tako živi na okrog 54.000 ha gojitvenega območja približno 450 glav jelenjadi; približno polovica v loviščih Kozoroga, dobrih 100 v loviščih LD in približno 120 na avstrijskem območju.

Za zbrane lovce oz. predstavnike podpisnikov je bila zanimiva tudi razstava rogovja jelenov, uplenjenih v letu 1990, predvsem z vidika porasta kakovosti oz. primerjalnih trendov kakovostne rasti.

V nekoliko sproščenem zaključku razprave je bilo nekaj pripomb o nepravilnem odstrelu jelenjadi s previsoko oceno; lovski inšpektor je za-

grozil, da bodo v bodoče ti primeri sankcionirani s postopkom pri sodniku za prekrške, odvzemom orožnega lista in trofeje uplenitelju... Z »grožnjo« republiškega lovskega inšpektorja pa se ni nihče strinjal. Potrebno bo namreč ugotavljati razmerje oškodovanci – trofeje in če morda močni trofejni jeleni ne sodijo med povzročitelje škode. Vsekakor pa bo le potrebno upoštevati stroko kot tudi sedemnajst let (oz. leto 1974), ko je bil prvič podpisan sporazum o gojitvi jelenjadi v Karavankah, ki povezuje avstrijske in slovenske lovce. To je strokovno zelo uspešno obdobje in v dobro divjadi, gozda in polja. Strokovnost gojitve divjadi pa se je pokazala tudi v napredku kakovosti rogovja (trofej), kar se zlasti kaže na razstavah uplenjene jelenjadi – rogovja.

Na dogovornem gojitvenem območju deluje oz. je vanj vključeno skoraj 500 lovcev, od tega 180 na Koroškem in 310 na Gorenjskem.

Na konferenci v prostorih Gorenjskega sejma so lovci poudarili splošno željo, da bi obdržali tako število divjadi, kakršno dopušča okolje. Lovci so prvi, ki se zavedajo nujnosti ohranjanja narave, zato se je mednarodna skupnost pri izdelavi načrta gospodarjenja z jelenjadjo za leto 1991 odločila za podobna izhodišča kot lani (povečan odstrel). Čeprav bo številčno težko doseči tako

Pri pregledovanju rogovij jelenov, ki so jih lovci lani uplenili v Karavankah, je komisija ugotovila kakovostno izboljšavo.

Foto F. Ekar

obsežen načrt odstrela, si bodo prizadevali za njegovo uresničitev. Posebej so se dogovorili o načrtnem krmljenju divjadi na treh osrednjih krmiščih na Koroškem in na petih enakih pri nas. Krme naj bi bilo položene skoraj 250 t, predvsem zaradi vedno manjših gozdnih površin, zaradi pomanjkanja paše na zaraščenih gozdnih jasad, pa tudi zaradi močnega vpliva umetnih tvorb (obor za jelenjad), kar povzroča aktivnejše gibanje ostale prostoživeče jelenjadi in s tem tudi škodo, ki jo povzroča v nasejih.

Srečanje je zaključil župan občine Kranj, dipl. inž. Vitomir Gros, ki je v pozdravu izrazil željo po res strokovnem in stanovskem sodelovanju v obdobju pridobivanja neodvisnosti Republike Slovenije kot tudi pri načrtani reorganizaciji lovstva pri nas.

Franc Ekar

Videokaseta o slovenskem lovstvu bo v prodaji jeseni

Kot že veste, pripravlja dokumentarni program TV Slovenije v sodelovanju z Lovsko zvezo Slovenije videokaseto o slovenskem lovstvu.

V preteklih dvanajstih mesecih so opravili vsa snemanja, sedaj pa poteka tehnična obdelava materiala, ki je morala zaradi močno obremenjenih tehničnih kapacitet čakati. Tako bo kasetna izšla šele letos jeseni. Prikazana bo vsa glavna lovna divjad v Sloveniji v naravnem okolju. Uspeli so zbrati lepo število posnetkov, ki imajo tudi veliko dokumentarno vrednost. Vsaki vrsti divjadi so odmerili »minutažo«, odvisno od pomembnosti za naše lovstvo: npr. za srnjad najmanj 10 minut, za jelenjad, gamsa po 5 minut, za jazbeca pa le nekaj kadrov.

Na kaseti je na kratko predstavljena tudi založniška dejavnost Lovske zveze Slovenije in Slovenski lovski muzej v Bistri pri Vrhniki. Program poživljajo tudi posnetki slovenskih lovskih pevskih zborov in skupin lovskih registov.

Skupna minutaža kasete bo

S snemanja videokasete o slovenskem lovstvu. Desno je vodja snemanj in avtor scenarija Borut Mencinger, ob njem pa snemaltec Janez Kališnik in poklicni lovski čuvaj GL LZS Ljubljanski vrh Franc Turk.

Foto B. Krže

okrog 90 minut, cena pa bo le nekaj višja, kot je bila v prednaročniškem roku.

Vodja snemanj in avtor scenarija je Borut Mencinger, režiser pa Staš Potočnik. Snemalcev je bilo več, med njimi tudi nekaj amaterskih sodelavcev s terena.

B. M

Ob izidu knjižice Lovec, divjad in naš čas sklicana tiskovna konferenca

Na Lovski zvezi Slovenije je bila 10. 4. 1991 ob izidu knjižice Franca Šetince **Lovec, divjad in naš čas** tiskovna konferenca. Povabljeni novinarje je pozdravil predsednik skupščine LZS Bruno Skumavc, ki je prisotnim predstavil avtorja, sogovornike in jih seznanil z delom slovenske lovske organizacije. Povedal je, da smo lovci v preteklih letih precej storili za izobraževanje našega (lovskega) članstva, manj pa smo se predstavljali javnosti, kar je bila naša pomanjkljivost. In prav to vrzel naj bi pomagalapolniti tudi knjižica, ki jo

je na osnovi podatkov in informacij, zanimivih predvsem za nelovce, priredil Franc Šetinc. Predstavniki LZS so pred novinarji razgrnili aktualno problematiko, povezano z lovstvom, okoljem, gozdarstvom in kmetijstvom ter izrazili svoje poglede glede priprave novega lovskega zakona. Podali so kratek pregled naših stališč, ki so še v javni razpravi in o katerih smo v Lovcu že obširno pisali. Novinarje so seznanili tudi s socialnim sestavom članstva, saj se v sredstvih javnega obveščanja velikokrat tendenciozno pojavljajo podatki, ki niso pravilni. Sestava članstva LZS je namreč zelo podobna sestavi v Avstriji in bivši DDR, to pa je: 60% delavcev in uslužbencev, 10% kmetov in 30% ostalih. Pravice za lov pa v tujini res stanejo več denarja, vendar gre pri razliki tudi za razliko v višini OD.

S tiskovne konference so novinarji še isti in naslednji dan poročali po TV, v Neodvisnem dnevniku, radiu (Val 202), pa tudi na radiu Maribor in v drugih sredstvih obveščanja.

B. L.

Podelitev Gallusovih značk lovcem-pevcem

Lovski pevski zbor ZLD Prekmurje je bil na pobudo Jožeta Šiftarja, člana LD Pečarovci, ustanovljen 19. 2. 1985. Ob ustanovitvi je skupaj z zborovodjem štel le sedem članov, do konca februarja se je njegovo število zvišalo na dvanajst, do konca marca pa že na dvajset. Ob koncu leta 1985 je zbor štel kar petindvajset članov. Zborovodja Franček Zver, član LD Ivanovci, je zadevo krepko vzel v roke. Zaradi priprave na srečanje LPZ in registov Slovenije v Dekanih je zbor v mesecih od marca do junija 1985 vadil tedensko dvakrat po dve, pozneje enkrat po dve uri. Prvič je javno nastopil 28. maja 1985 na letni skupščini ZLD Prekmurje.

Vrstile so se vaja za vajo, nastop za nastopom. Pri tem pa so nastajale težave. Od januarja 1986 pa do maja letos je zbor iz raznih vzrokov zapustilo dvanajst pevcev, na novo pa se jih je vključilo devet. Fluktuacija in neredna prisotnost nekaterih pevcev na pevskih vajah nista ugodno vplivali na umetniški razvoj zbora. Šele v zadnjih dveh letih se je članstvo ustalilo, udeležba na vajah pa izboljšala.

Kljub vsemu je zbor sodeloval na vseh srečanjih slovenskih lovskih pevskih zborov in registov, na občinskih srečanjih odraslih pevskih zborov in oktetov v organizaciji občinske ZKO ter na vseh drugih prireditvah, kamor je bil vabljen: na pogrebi umrlih lovcev, otvoritvah lovskih domov, pri razvitju lovskih praporov, praznovanju jubilejev LD, kinoloških prireditvah kakor tudi na raznih prireditvah KS na območju občine.

Od ustanovitve dalje sodeluje s SLPZ Doberdob iz Italije. Žal pa prej dokaj pogosta srečanja postajajo vse redkejša, kar pa ni krivda zborov, in jih bo treba v obojestranskem interesu čimprej obnoviti.

Na svoji prvi letni konferenci po ustanovitvi zbora, januarja 1986, so pevci sprejeli poslovnik zbora in izvolili petčlanski

Tajnik ZKO občine Murska Sobota Geza Kišfalvi izroča Gallusovo značko predsedniku zbora inž. Jožetu Šiftarju.

odbor. Po izstopu dveh prejšnjih in nadomestni izvolitvi dveh novih članov sestavljajo odbor zbora pevci: Jože Šiftar, predsednik, Feri Poredoš, tajnik, Roman Vergan, blagajnik, Franček Zver in Rudi Ficko, člana odbora.

V zboru delujejo člani enajstih LD: Bankovci – Dokležovje, Brezovci, Dolina, Grad – Kuzma, Krog, Pečarovci, Radovci, Rakičan, Rankovci, Tišina in Velika Polana z zelo različno starostno strukturo. Žal odziv mladih lovcev na vabilo ZLD, da se vključijo v zbor, ni zadovoljiv.

Na eni izmed vaj letošnjega januarja je zborovodja Zver glede na bližajoči se rojstni dan zbora predlagal, da bi se članom, ki imajo za to pogoj, podelile **Gallusove značke**. Za zbiranje podatkov so pevci zadolžili tajnika zbora, ki je izdelal ustrezen predlog in ga februarja dostavil občinski ZKO. In tako so se pevci v petek, 12. 4. 1991 zvečer zbrali v posebni sobi privlačne gostile Pri Eriki na Vaneči. Uvodno besedo v majhno, toda za pevce pomembno slovesnost, je podal predsednik Šiftar. V jedrnatem slogu je zbranim opisal šestletno delovanje zbora, nato pa je pevce pozdravil predsednik izvršnega odbora ZLD, Branko Radišič. Izrazil je priznanje in zahvalo za njihovo vztrajno delovanje na tem področju lovske kulture, tajnik ZKO občine Murska Sobota, Geza Kišfalvi pa je pevcem čestital in jim

podelil značke in pisna priznanja.

Bronasto značko so prejeli Jože Serec, Mihael Brunec, Ivan Hozjan, Jože Lukač, Roman Vergan, Štefan Lutar, Miro Cizej, Jože Šiftar, Štefan Bertalanč, Feri Poredoš, Bela Šiftar in Gustav Sinic.

Srebrno značko so prejeli Franc Sever, Franc Ferenčič in Alojz Lapoš, **zlati značko** pa Rudi Ficko in Jože Oblak.

Zbor obstaja le šest let, toda med člani zbora je tudi pet pevcev, ki so vrsto let peli pri drugih zbora, vendar se zanje tedaj ni nihče zavzel in jim omogočil pridobitev srebrne oziroma zlate Gallusove značke. S to podelitvijo jim je bila krivica odpravljena.

Podelitev Gallusovih značk je lovcom – pevcem vsekakor vzpodbuda za nadaljnje napore pri ohranjanju in širjenju slovenske lovske in narodne pesmi na območju ZLD Prekmurje.

Feri Poredoš

IV. tečaj in izpiti za lovske čuvaje v Krškem

LZ Slovenije je v sodelovanju z ZLD Posavja izvedla med 22. januarjem in 19. marcem 1991 v Krškem IV. tečaj za lovske čuvaje. To je dejansko tečaj za dodatno izobraževanje članov in opravljanje gojitveno-čuvajske službe v loviščih lovskih družin. Tečaj je po veljavnem pravilniku o izobraževanju obsegal 100 ur predavanj po

Skupinska slika novih lovskih čuvajev (in članov izpitne komisije) iz ZLD Posavje–Krško, ki so 6. 4. 1991 v Krškem opravili izpit za lovskega čuvaja.

predmetniku, ki ga določa ta pravilnik. Predavanja je redno obiskovalo 23 lovcev – članov lovskih družin. Predavatelji so bili znani in priznani strokovnjaki – lovski praktiki in teoretiki. Predavanja so bila trikrat tedensko vsak torek, sredo in soboto. Izpitno komisijo je po pravilniku imenovala LZ Slovenije. Vodja tečaja je bil predsednik komisije za izobraževanje pri ZLD Posavje Fraňc Zorko. Izpiti so bili v soboto, 6. aprila 1991 v Krškem. Vsi tečajniki so izpit uspešno opravili. 16. marca 1991 so vsi tečajniki, z vodjem tečaja, obiskali tudi Slovenski lovski muzej v Bistri in gojitveno lovišče LZ Slovenije Ljubljanski vrh. Na tej strokovni ekskurziji so bili izredno presenečeni in navdušeni nad urejenostjo lovišča. Z največjim zanimanjem so si ogledali številne in strokovno izdelane ter nameščene lovskogojitvene in lovskotehnične objekte, ki sicer obvezno spadajo v vsako urejeno družinsko in drugo lovišče.

Med predavanja za lovske čuvaje smo vključili tudi snov iz pregledništva mesa uplenjene divjadi in bolezni divjadi. Poleg tega je ZLD Posavje, kot že na III. tečaju, pripravila tudi štiriurno predavanje o osnovnih zakonskih določilih s področja higiene mesa in varstva živali pred kužnimi boleznimi. Izpit za preglednike mesa uplenjene divjadi so vsi tečajniki, pred posebno komisijo, uspešno opravili. Ta izpit je opravilo še

12 drugih lovcev, ki so jih lovske družine poslale na ta posebni tečaj in izpit.

Letošnji tečaj za lovske čuvaje je bil že četrti na območju ZLD Posavje – Krško.

Prvi tečaj je bil marca 1961 leta v Čateških Toplicah, izpiti pa 1. aprila 1961. Tečaj je obiskovalo 17 lovcev in so vsi opravili izpit.

Drugi tečaj je bil v Brežicah od 15. 2. do 9. 4. 1977. Obsegal je 112 ur predavanj. Izpit je opravilo 29 lovcev.

Tretji tečaj je bil v Krškem od 12. 2. do 12. 4. 1986; izpit za lovskega čuvaja je opravilo 37 lovcev.

Petindvajset lovskih družin, ki sodijo v ZLD Posavje s 1240 člani, ima danes 90 lovcev z lovsko-čuvajskim izpitom in 125 preglednikov mesa uplenjene divjadi. Na območju ZLD Posavja pride tako povprečno 1 lovec z lovsko-čuvajskim izpitom na 800 ha lovni površini. Poleg tega je na območju ZLD Posavja še 13 lovskih tehnikov. inž. Vlado Jenko

Sabotinski lovci imajo novo koč

Kjer je volja, so tudi uspehi

Sabotin, 22. aprila – Čeprav je zadnja leta vedno težje najti zanesenjake, ki začnejo in dokončajo z gradnjami najrazličnejših društvenih domov, je prenovljena lovska koč na Sabotinu dokaz več, da je še marsikaj moč storiti z močno

Lovci LD Sabotin pred novim lovskim domom

voljo in vztrajnim delom. Zato ni čudno, da so člani Lovske družine Sabotin tako ponosno in hkrati pristrčno proslavili odprtje svojega novega zavetja.

*** Pred več kot tridesetimi leti so se člani Lovske družine Sabotin odločili, da na Sabotinu, v srcu svojega lovišča, zgradijo lovsko kočo. Takrat so naredili preprosto leseno zavetišče, ki so ga kmalu zamenjali za zidano kočo. Kočo so še večkrat adaptirali in preuredili, pred petimi leti pa so se odločili za temeljit poseg in sredi letošnjega aprila so slovesno odprli vrata sodobne zgradbe. Koča ima v celoti več kot 120 kvadratnih metrov uporabnih površin, od tega je v njej velik skupni prostor, dobro opremljena kuhinja, spalnica in podstrešje.

*** V lovski družini Sabotin, ki šteje okrog sedemdeset članov, je večina poprijela za de-

lo, prav gotovo pa je bil »gonilna sila« pri izgradnji nove koče predsednik družine, Albin Jasnič, ki si je v zadnjih treh letih še posebej prizadeval, da bi lovci dobili svoj dom, svoje zavetišče, kjer bi se srečevali, imeli sestanke, si pripravili prijetne trenutke. Kot je povedal ob otvoritvi koče, je vrednost naložbe težko oceniti. Seveda je v novo zgradbo vložena največ dela domačih lovcev. Pomagali so jim člani slovenskih zamejskih lovskih organizacij, nekaj pomoči pa so jim dala tudi podjetja.

*** »Prav je, da danes povem tudi to, da smo bili lovci dobri in skrbni gospodarji tudi pri gojitvi in gospodarjenju z divjadjo in loviščem, saj smo po vojni uničena in izpraznjena lovišča ponovno oživel z divjadjo, kljub temu, da smo sredi intenzivno obdelane vinogradniške in sadjarske pokrajine, ki uporablja vse sodobne dosežke kmetijske znanosti, na drugi strani pa sodobna urbanizacija na naši in italijanski strani vedno bolj oži življenjski prostor divjadi. Ti pogoji od nas zahtevajo več naporov in skrb kot v družinah, ki razpolagajo z lovišči, ki jih manj ogrožajo sodobne človekove dejavnosti. Ko tako v kratkem povzemamo našo skrb in gospodarnost, je prav, da na to opozorimo vse tiste, ki pripravljajo novo lovsko zakonodajo in z nezaupanjem gledajo na naše delo in organiziranost. Kakorkoli bomo obračali, bomo težko naši

tako prizadevne in skrbne gospodarje. Za nas pa naj velja, da se bomo v bodoče še bolj posvetili naravi, divjadi in delu, ki smo ga zadnje čase vlagali tudi v zidove,« je na slovesnosti poudaril predsednik lovske družine Sabotin Albin Jasnič in dodal: »Ko danes to kočo s simboličnim odprtjem izročam njenemu namenu, jo izročam z željo, da nam bi čim bolj služila pri opravljanju našega poslanstva do narave in divjadi, da bi čim bolj služila pri družabnem življenju naših članov in utrjevanju naših vrst. Postane naj še pomembnejše stičišče s slovenskimi lovci iz zamejstva, Brd, Benečije in slovenskega Krasa, še posebej naj služi kot kraj srečanja z ostalimi italijanskimi lovci iz Furlanije, s katerimi že vrsto let gojimo dobre prijateljske odnose.«

*** Na prisrčni slovesnosti ob odprtju prenovljene lovske koče, ki so jo popestrili učenci Osnovne šole Kojsko iz Brd ter pevski zbor in godba na pihala iz Goriških Brd, so najzaslužnejši lovci in vsi, ki so pripomogli k izgradnji koče, prejeli priznanja Lovske družine Sabotin in priznanja Zveze lovskih družin Nova Gorica. Robert Bavdaš in Albin Jasnič pa sta prejela odlikovanje LZS.

Vilma Stanovnik

Strelci praznovali 50-letnico OF

Šentviški lovci so letos tradicionalno meddružinsko strelsko tekmovanje na dan 27. aprila opravili v znamenju dvojnega jubileja: 50-letnice OF in desetega zaporednega lovskošportnega strelskega tekmovanja na Toškem Čelu.

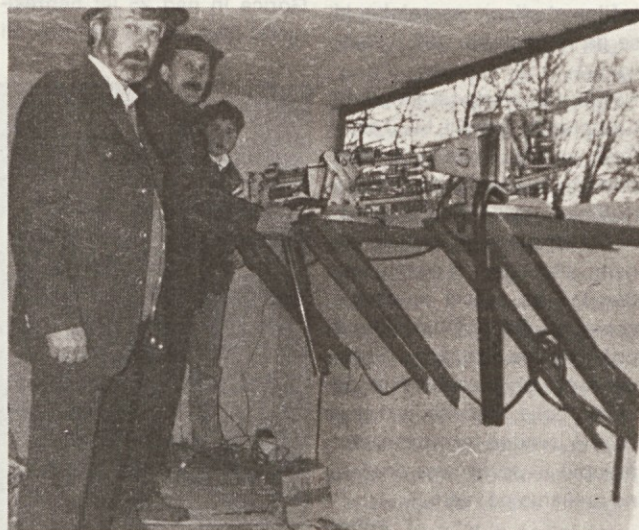
Negotovo, kislo aprilsko vreme ter jutranja ploha sta sicer vplivala na številčnost udeležencev, vendar je kljub temu nastopilo 88 strelcev. Tekmovalo je 28 posameznikov, 27 v devetih tričlanskih ekipah in 33 lovskih pripravnikov. Ti so streljali že prejšnje popoldne, potem ko jim je Stane Tomažič, strelski referent LD Toško Čelo in glavni sodnik, pojasnil načela varnega ravnanja z orožjem in način tekmovanja v streljanju na umetne golobe in v tarčo srnjak.

Na tekmovanju, kjer je vreme vplivalo tudi na kakovost streljanja, je v lovski kombinaciji zmagala ekipa iz Senožeč v sestavi: Niko Mejaš, Franc Končan in Tomaž Končan s 502 točkama. Drugo mesto so si priborili strelci iz Horjula: Ferdo Škof, Stane Pišek in Martin Mole s 444 točkami. Tretji so bili člani ekipe LD Udinboršt: Drago in Rudi Peric ter Tone Markič, ki so dosegli 441 točk. Med posamezniki je v kombi-

Del ekipe, ki se sicer ne vidi na tekmovanju, je pa od nje zelo odvisen gladek potek strelskega tekmovanja.

Foto L. Pohar

Predsednik LD Sabotin Albin Jasnič pri pozdravnem govoru

Starešina LD Toško Čelo Bor Keršan odpira 10. jubilejno tekmovanje lovcev – strelcev
Foto L. Pohar

naciji zmagal Franc Končan (SD Senožeče), ki si je pristrelil 174 točk; 2. Barbič ml. (LD Šmarna gora), 171; 3. Martin Mole (LD Horjul), 166; 4. Tomaž Končan, (SD Senožeče) 165 ter 5. Matjaž Makarovič, (LD Ig), 164 točk.

Golobi posamezno: 1. Niko Mejaš (SD Senožeče), 28; 2. Matjaž Makarovič (LD Ig) 28; 3. Franc Končan (SD Senožeče), 27.

Srnjak posamezno: Tone Markič (LD Udinboršt) 170 krogov 2. Mile Jurič (LD Toško Čelo) 163 krogov; 3. Emil Oblak (LD Vodice), 158 krogov. Starešina LD Toško Čelo, Bor Keršan, ki je bil vodja tekme, se je zahvalil udeležencem ter razglasil rezultate. Najboljšim strelcem so podelili: prvim trem ekipam – pokale, prvim trem posameznikom – medalje, vsem naslednjim do 20 mesta pa praktična darila.

Priznanjem, častitkam in zahvalam je sledilo razvedrilno izločilno streljanje na golobe, ki se ga je udeležilo 188 tekmovalcev.

Čestitke in priznanja pa gredo tudi strelski sekciji LD Toško Čelo, tehniški ekipi in posebej pomožnim sodnikom: Babiču, Hoffmanu in Juriču. Pri uspešnem vsakoletnem tradicionalnem strelskem srečanju na dan OF pa sekciji pomagajo skoraj vsi člani LD ter njihove poštrenovalne družice. Samo tak način lahko zagotovi iz leta v leto boljše utečeno in kakovostno izvedbo tekmovanja ter prijetno in sproščeno družabno srečanje po njem.

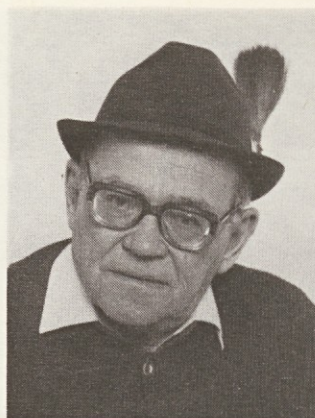
L. Pohar

Jubilanti

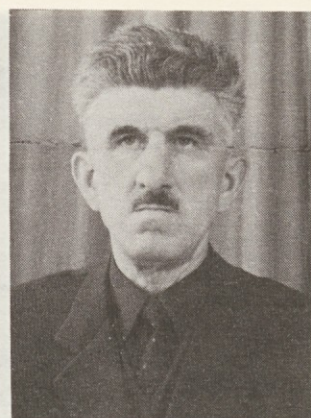
O Janku Peratu ni potrebno veliko pisati, saj se je s svojimi beletrističnimi deli že zapisal v zgodovino slovenskega lovstva. Le spomnil bi rad še našo lovsko srenjo, da je 29. aprila 1991 dopolnil 70. let življenja in, kakor je sam zapisal, tudi 70-letnico svojega lovstva.

Sam je tudi v svoji avtobiografski kratki povesti »Pomnjenja« (Lovec št. 7–8/90) napisal in opisal, kako se je rodil kot lovec in je potem res ostal tak vseskozi v najlepšem pomenu te besede. Nam, pa tudi našim sinovom in vnukom je napisal prelepo knjigo Utrinki iz lovske kočice, ki je poema lepoti prvobitne gorske narave in apoteoza lova. Za nas je uredil tudi knjigi: Zelene stečine in Divjad. Nekaj njegovih lovskih povesti je bilo prevedenih tudi v srbohrvaški in bolgarski jezik. Tudi v drugih knjižnih delih – romanih se skoraj v vsakem najdejo poglavja ali daljši odlomki z opisi lovskih doživetij. Posebej bi tu omenil roman Krokarjeva jesen, ki je pravzaprav lovski roman. Zanj je dobil literarno Kajuhovo nagrado.

Jubilant je tudi sicer posvetil veliko svojega časa in svojih sposobnosti lovstvu. Že v 50-ih letih je v Tolminu oral ledino v organizaciji lovstva. Bil je tudi predsednik Lovske zveze Gorica in nad 25 let neprekinjeno član raznih odborov ali

Janko Perat

Janez Klobučar

komisij pri Lovski zvezi Slovenije.

Za svoje delo je dobil vsa odlikovanja Lovske zveze Slovenije, vključno z Zlatorogovo plaketo. V Lovcu je sodeloval nad 30 let in prejel srebrno plaketo revije Lovec.

Lovci LD Podbrdo iskreno čestitamo svojemu častnemu članu in mu želimo, da bi še vrsto let prihajal k nam, v našo kočico pod Črno prstjo, kjer se je porajala njegova knjiga Utrinki iz lovske kočice.

Lovci LD Podbrdo – I. A. in
Uredništvo glasila Lovec

Janez Klobučar je dopolnil 80 let 11. novembra lanskega leta. Rodil se je leta 1910 v vasi Kočevje pri Črnomlju. Živel je s starši na kmetiji in se v začetku leta 1943 vključil v NOB. Po vojni je ostal v aktivni službi JLA s činom kapetana do maja 1949, ko je na lastno željo odšel domov in prevzel kmetijo.

Ker je užival med krajani veliko spoštovanje, je bil v tem času izvoljen za predsednika občine Loka-z dveletnim mandatom. Ob reformaciji občin pa je bil 4 leta še predsednik občine Črnomelj.

Predvsem zaradi družabnosti in želje po sprostivni ob koncu tedna se je leta 1951 vpisal v zeleno bratovščino (v LD Črnomelj) in bil v dveletnem mandatu njen starešina. Ob ustanovitvi LD Loka pri Črnomlju leta 1953 pa je postal član te družine in ostal v njej do današnjih dni. V 37-letnem obdobju v lovski družini Loka je bil starešina 6 let, član nadzornega odbora 10 let in v disciplinski komisiji 2 leti.

Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z bronastim redom za lovske zasluge in z znakom za lovske zasluge.

Vedno se je zavzemal za pristno lovsko tovarištvo, za red in pravičnost pri izvajanju lova in gojitvi divjadi in posebno za spoštovanje poslovnika in pravilnika lovske družine.

Ob zaključkih svojega nagovora pri opravljanju funkcije starešine (1968–1972) je imel navado, da je v šaljivem tonu, a z resnim poudarkom rekel: Tovariši lovci, predvsem vi mlajši in pripravniki – vedite in ne pozabite, da v lovskih revirjih vsak grm vidi in sliši! Bil je tudi član IO LD od 1972–1979, nato pa član komisije za odlikovanja, član NO in DR.

Število njegovih lovskih trofejev je dokaj skromno, saj to nikoli ni bil njegov cilj. Želel je le družabnost, poštenost in pristno lovsko tovarištvo.

OBVESTILO

Sprememba datuma strelskega tekmovanja TEKME TREH DEŽEL

V Lovcu 4/91, na str. 127, je bilo objavljeno v kalendarju lovskih strelskih tekmovanj, da bo to tekmovanje 14. 7. 1991. Obvestiti pa vas moramo, da smo zaradi objektivnih vzrokov premaknili tekmovanje **že na 23. junij 1991**. Tekmovanje bo na strelišču v Kazljah/Sežani, organizacijo pa je prevzelo Društvo slovenskih lovcev Furlanije-Juljske krajine – DOBERDOB.

Ob visokem jubileju mu želimo lovske tovariši in prijatelji še veliko sprostivne in družabnosti ob kozarčku pristnega po nedeljskih lovih, ko pozabiš na vsakodnevna kmečka opravila – in pa seveda dober pogled in ravne cevi.

Lovci LD Loka – K. F.

Sedemindvajsetega decembra lani je minilo 80 let, odkar se je v revni bajtarski družini v Račah pri Žireh rodil **Janez Jereb**.

Kot več njegovih vrstnikov se je izučil za čevljarja in ostal zvest svojemu poklicu vse do upokojitve, ki jo je dočakal v Alpini Žiri. Vojna vihra je za seboj pustila žalost in razdejanje, začela se je obnova porušene domovine, graditi so začeli tovarno Alpina, zadružni dom, osnovno šolo, gasilski dom. V vseh naštetih zgradbah je Janez kot pošten in zaveden Slovenec in komunist pustil nešteto prostovoljnih ur, nešteto žuljev se je v tistem času izmenjalo na Janezovih rokah za – kot smo radi rekli – boljši jutri. Skromna oddolžitev za požrtvovalnost in trud so podeljena medalja dela, značka OF ter več gasilskih priznanj in odlikovanj.

V lovske vrste je stopil pred 43 leti. Tri desetletja nepretrganega delovanja v različnih organih LD Žiri nedvomno potrjujejo lik delovnega člana in poštenega tovariša, s katerim vsakdo rad sodeluje. Član upravnega odbora (kinolog) 1958–1971, član nadzornega

odbora 1973–1981 in član disciplinske komisije 1981–1985 so osnovne karakteristike njegovega delovanja v LD Žiri, s katerimi si je leta 1980 prislužil najvišje priznanje v lovski družini – naziv častnega člana. Odlikovan je bil tudi z znakom za lovske zasluge.

Ime Janeza Jereba je najtesneje povezano s kinologijo v Žireh. Vsa ta leta ga je na lov spremljal gonič, bodisi kratkodlaki ali resasti istrijanec. Prek 40 vzrejenih goničev uspele lovca kinologu, v katerem živita neizmerna ljubezen in volja do vzreje kakovostnega in uporabnega lovskega psa.

Brakade so zanj najljubši del lova. Tudi lani se jih je redno udeleževal. Za neprecenljiv prispevek k razvoju lovske kinologije na tem koncu Gorenjske je Janez prejel srebrni in zlati znak za kinološke zasluge in kot eden redkih pred štirimi leti v Ribnem veliko plaketo LKD Gorenjske kot najvišje priznanje, ki je namenjeno le dolgoletnim in uspešnim kinologom.

Tri nečake in sina navdušiti za lov, to zmore le resnično z dušo in telesom lovu predan človek. In tak je Janez Jereb.

Na družbeni prireditvi, namenjeni njegovemu jubileju, smo mu vsi žirovski lovci izrekli iskrene čestitke, pa naj kljub temu s tega mesta še enkrat zaželimo: »Janez, še na mnoga srečna in zdrava leta!«

Lovci LD Žiri – H. D.

Dne 11. 1. 1991 je slavil 75. letnico življenjske poti **Tone Knap** – p. d. Kolar iz Podgorja pri Slovenj Gradcu, ustanovni član LD Podgorje. Kot dobrega, delovnega, poštenega lovca so ga cenili že v maloštevilčni LD. Kmalu so ga izvolili v družinske organe upravljanja. Bil je član IO LD neprenehoma od leta 1954 do 1982. Kot dober gojitelj divjadi je bil gospodar LD od leta 1954 do 1965. V tem obdobju se je po njegovi zaslugi zvišala številčnost srnjadi od 75 na 150 glav. Veliko zaščito je namenil gamsum, saj je bil odstrel starega gamsa sramoten, kar je bilo tedaj tudi pravilno.

Kot gospodar se je zavzemal za popolno zaščito velikega petelina že leta 1962. Neizmerne zasluge ima pri gradnji lovskega doma, ki je bil zgrajen že leta 1956.

Od leta 1966 do 1969 je bil namestnik starešine, od leta 1970 do 1980 gospodar LD, od leta 1981 do 1985 pa starešina LD. Vsa ta leta je bil član raznih komisij, revirni vodja, delegat ZLD Maribor, predsednik gojitvenega bazena, soustanovitelj lovskega pevskega zbora, poleg vsega pa še uspešen rejec lovske terierjeve. Posebno veselje in užitek mu je pomenilo zasliševanje velikega petelina, v zimskih mesecih pa lov na lisice.

Za požrtvovalnost in nesebičnost v lovstvu ga je LZS odlikovala z znakom za lovske zasluge ter redom II. in III. stopnje. Dragi TONE, za tvoj jubilej ti

iskreno čestitamo, želimo še dolgo vrsto let mirno roko in dober pogled!

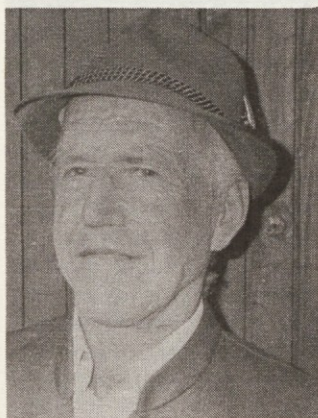
LD Podgorje – I. Š.

Le redkokdo dočaka tako visoko starost in življenjski jubilej, kot ga je 13. februarja 1991 doživel **Jakob Porta** iz prijazne vasice Gabrče, nedaleč od Senožeč, ob vznožju Vremščice. 90 let je minilo od njegovega rojstva v Bellunu, v idilični pokrajini na Tirolskem v Italiji. Rodil se je v družini devetih otrok. Z dvajsetimi leti ga je pot po naključju zanesla na Senožeško. Je eden od šestih ustanoviteljev LD Senožeče. Za dolgoletno, požrtvovalno in uspešno delo v zeleni bratovščini ter za sodelovanje pri varstvu in gojitvi divjadi je prejel številna priznanja. Lovci so ponosni, da imajo v svojih vrstah takega poštenjaka, ki je mlajšim za vzor. Ob 90. jubileju so mu senožeški lovci priredili družabno srečanje, mu čestitali in mu v znak pozornosti poklonili spominsko diplomo s šopkom rož ter majoliko, na katero so se podpisali.

O Jakobovem življenju je spregovoril dolgoletni in zaslužni član senožeških lovcev Anton Može, medtem ko je predsednik LD Senožeče Ciril Prešeren s ponosom ugotavljal, da je Porta v veliki meri s sadovi svojega nesebičnega dela v lovišču opravil veliko dela pri skrbi za divjad, njeni gojitvi in ustvarjanju iskrenih prijateljskih odnosov med lovci. Vsi člani lovske družine ga spoštujejo in cenijo, saj je njegova lovska etika lahko vsakomur za vzor. Ponosni pa bodo, ko bo kot najstarejši član senožeške lovske družine prerezal vrstico ob otvoritvi novega lovskega doma v Dolenji vasi.

O njegovem plodnem lovskem delovanju pričajo številna priznanja LZS, ki visijo v njegovi lovski sobi. V upravnem odboru domače LD je nepretrgoma deloval od leta 1945–1973, sodeloval je v komisiji za ocenjevanje škode od divjadi, 25 let (1945–1970) opravljal delo lovskega čuvaja, odlikovan je bil z znakom za lovske zasluge idr. Že od 1976 je častni član

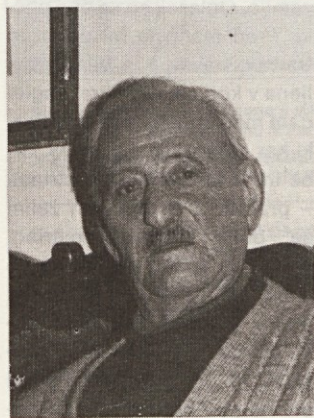
Janez Jereb

Tone Knap

Jakob Porta

LD Senožeče. Dolga leta je bil glavni kuhar na raznih lovskih veselicah. Njegova lovska soba s številnimi prepariranimi živalmi priča o dobrem očesu in resnični ljubezni do lova. In ko ga obiščejo lovci, je zdrav še dolgo potem.

Lovci LD Senožeče – O.K.S.

Opravičilo

V Lovcu 5/91 smo na str. 157 pomotoma objavili zapis o jubilanu Franciju Petku v rubriki V spomin. Zapis seveda sodi v rubriko Jubilanti. Za neljubo napako se opravičujemo jubilanu in LD Gozdnik-Griže.

Uredništvo

Lovski oprtnik

Lisjak brez repa

Vsako novo leto se za nekaj dni preselim v svoj bivač v zasavskem hribovju. Če je kaj snega in vreme mirno, je bivanje v teh hribih prav prijetno. Stopinje različnih vrst divjadi so v snegu dobro vidne. Tisti, ki jih pozna, si lahko predstavljajo, kakšen »promet« je bil ponoči v gozdu. Zajci, ki jih podnevi ne vidiš, napravijo ponoči takšno gaz v snegu, da misliš, da so šli vojaki skozi gozd. Sledi srnjadi, prašičev, lisic, kun itd. pričajo, da je v okoliških gozdovih še vedno dovolj divjadi. Podnevi je sicer v naravi vse mirno, tako da bi nepoznavalec mislil, da je gozd izumrl. Drugi dan novega leta sem šel voščiti svojim najbližjim sosedom – kmetom. Tako sem šel po poti proti spodnjemu sosedu Milanu. Gozdna pot se od bivaka strmo spušča po gozdu do večje jase, ki jo domačini imenujejo »Brundežna«. Dobrih 200 metrov naprej od jase je vas Zelenec, kjer živi Milan, h kateremu sem bil namenjen. Omenjena pot vodi skozi mešan gozd do »Brundežne«, kjer se večkrat kaj vidi, zato sem za vsak primer vzel s seboj kombinirano puško. Brezskrbno sem se spuščal po poti

navzdol proti jasi. Ko sem prišel skoraj 20 metrov pred jaso, sem skozi redko drevje zagledal žival, ki je sedela na snegu. Pogledam malo bolje in ugotovim, da je po vsej verjetnosti lisica. Sedela je in čakala na miši. Čisto po tihem sem začel polniti puško, ko je lisica počasi vstala in se obrnila stran od mene ter... »Kaj pa je to? Saj nima repa, če ne upoštevam tistega štrclja, ki ji je molel iz zadnjice. Pa ja ni ris?« sem pomislil. Po nekaj korakih se je žival spet usedla in mi pokazala hrbet, z vratom in glavo. Sedaj sem bil prepričan, da je lisica. Pok... in lisica je obležala.

Ko sem si jo pobliže ogledal, sem ugotovil, da je bil star lisjak, ki mu je krogla na nekem lovu odnesla tričetrt repa.

»Srečno novo leto!« sem voščil Milanu in njegovim. »Za to novo leto boš poleg steklenice »ta boljšega« dobil še lisico povrh, da si boš praznike boljše zapomnil,« sem smeje dejal presenečeni družini.

Kot zanimivost naj povem, da se je vse skupaj zgodilo ob dveh popoldan. Pa naj še kdo reče, da pri lisicah sreča ne igra nobene vloge!

Andrej Levičnik

Zgodilo se je v LD Križevci...

Bila je topla avgustovska nedelja. Zjutraj, že ob 2. uri, sem se odpravil na prežo čakati srnjaka. Imel sem jo napravljeno ob robu gozda. Celu uro sem že sedel, preden se je končno pričelo dani. Občasno se je spuščala megla, pa spet izgini-la in se spet spustila tik nad zemljo. Oglašali so se prvi ptički. Pred mano je bil pokošen travnik, trava pa je bila spravljena v kopice. Naenkrat zagledam med kopicami temno liso, ki kar naprej rije po zemlji. Srce mi je začelo hitreje utripati – prašiči. Z dvogledom želim še bolje nastaviti ostrino, a spet se spusti megla, da ne vidim nič. Kmalu pa je travnik postal svetlejši, zato spet lahko gledam z dvogledom. Prašiči so in nič drugega! Počasi sežem po karabinki, jo prene-

sem na kolena in spet opazujem. Ne morem še natančno ugotoviti, kakšnega divjega prašiča imam pred seboj. Kaj bi bilo lahko še na travniku sredi gozda ob 3. uri zjutraj, če ne prašiči. Pomislim: »Zdaj ali nikoli!« Risanico počasi vzamem v roke, jo previdno pritegnem v rame, preden naprožim še enkrat dobro pogledam skozi dvogled, nakar zaslišim nenaden zven zvonca na kolesu. Prevzel me je strah. V daljnogledu sem končno opazil, da je med kopicami po vseh štirih lezel človek in nekaj iskal. Groza me je popadla in naposled sem se le nekoliko otprtel od groze s tresočimi kolena zvelkel s preže. Tudi svetlejše je že postalo medtem.

»Ja, Karlek, kaj hudiča pa ti tukaj tako zgodaj počenjaš?«, sem skušal možaka kar se da korajžno ogovoriti. Karlek pa samo: »Kje pa sem, kam moram iti domov?« Karlek je namreč v soboto zvečer preveč globoko pogledal v kozarec in se dobesedno izgubil. Šel je po cesti do konca in ko jo je zmanjkalo, je prespal v otavi. Zjutraj pa ga je prebudilo ptičje petje (skoraj prehitro!).

Karlek še danes poriva svoje kolo, kadar se pač ne more peljati. Včasih obujava spomine, ki bi lahko bili žalostni. Ta dogodek sem opisal z namenom, da bi se tudi drugi, predvsem mlajši lovci naučili, da je potrebno pred strelom natančno vedeti, na kaj bodo streljali. Mene je usoda rešila najhujšega, drugim žal ni vedno tako naklonjena... Za vedno me je naučila, da se pred strelom temeljito prepričam, na kaj streljam.

Franc Kosi

Novih pet knjižic za sprehode v naravo

Kakor smo že pisali v Lovcu, vsako pomlad zadnjih nekaj let pri Cankarjevi založbi izdajo nov letnik knjižic **Sprehodi v naravo**. Tako je izbira z letošnjimi petimi knjižicami narasla že na osemindvajset praktičnih spremljevalcev na sprehodih in izletih. Pred kratkim je izšel že peti

letnik, ki obsega knjižice: **Žita in poljščine**, avtorja Gerhald Hermann, **Alpske živali** Rudolfa Hoferja, **Sladkovodne ribe** Rudolfa Hoferja, **Zdravilne rastline** Manfreda Pahlowa in **Listavci** Georga Zaunerja. Knjižice obsegajo približno 80 strani in so opremljene s prav toliko fotografijami in kratkimi besedili; vse so v standardnem žepnem formatu.

Gotovo ni med nami nikogar, ki bi se odrekel nakupu tudi teh petih knjižic, če ima že vse prehodne.

B. L.

Komu se izplača – lovцем prav gotovo ne?

Dne 23. 6. 1988 je obležala na regionalni cesti Kranj–Šenčur (lovišče Lovske družine Šenčur, ZLD Gorenjske) povožena srna. Medtem ko si je voznik osebnega avtomobila, ki je srno povozil, ogledoval povzročeno škodo na svojem avtomobilu, sta se iz smeri Brnika pripeljala z osebnim avtomobilom dva neznana moška. Ko sta opazila na cesti mrtvo srno, sta vozilo ustavila in pristopila k vozniku, ki je srno povozil. Predstavila sta se mu, da sta člana lovske družine in da bosta srno odpeljala in uredila vse potrebno pri lovski družini. Ker pa sta se neznanca precej sumljivo vedla, je voznik povožene srne v trenutku, ko sta neznanca srno pospravljala v prtljžnik osebnega avtomobila, zapisal registrsko številko njunega avtomobila. O tem je kasneje voznik obvestil gospodarja LD Šenčur. Ta je ugotovil, da povožene srne ni odpeljal nihče od članov LD Šenčur, temveč da sta si neznanca srno protipravno prisvojila. O tem so bili obveščeni miličniki OM Cerklje na Gorenjskem, ki so s pomočjo kolegov iz Trbovelj ugotovili, da je srno pospravil v svoj avtomobil Martin Račič (roj. 1962), stanujoč Gabrsko, št. 1, Trbovlje, zasebni gostilničar. Zoper omenjenega osumljenca so miličniki takoj podali obč. JT – Kranj kazensko ovadbo zaradi suma k. d. po čl. 169/II in I KZ RS.

V zvezi s to zadevo sta bili na občinskem sodišču v Kranju dve obravnavi. Dne 11. 5. 1990 so osumljenca spoznali za krivega, ker je storil kaznivo dejanje zatajitve po čl. 169/VI in II KZ RS in so mu na podlagi 2. odstavka čl. 169 KZ RS izrekli denarno kazen 500,00 (petsto) dinarjev.

Po čl. 98/II ZKP je obdolženi dolžan plačati stroške kazenskega postopka na 500 din odmerjene sodne povprečnine. Obdolženi je po sklepu sodišča dolžan oškodovani Lovski družini Šenčur plačati znesek 78 (78!!) dinarjev.

Zasebni gostilničar Martin Račič si je tako lahko že pri nekaj prodanih porcijah srnine pridobil večjo materialno korist, kot je znašala kazen za protipravno prisvojenost srno z oškodnino vred. Komu služijo

taki predpisi in odločitev sodišča, si lahko le predstavljamo. Menim, da je vsak komentar odveč.

Janko Damjanovič

Pomembnejše je spoznavanje divjadi in ne lova

Tišina. Kot v popolni protizvočno zaščiteni celici. Pa to vseeno ni takšna tišina! Bolijo te ušesa, pa ne zaradi prelepega zatišja ob menjavi glasbene repertoarja gozda, ampak zato, ker navajen nenehnih zvočnih dražljajev hočeš najti vsaj nekaj. Vsaj nekaj, kar bi tudi tebi dovolilo, da se ti ne zdi, da si podrl drevo, ko spraviš slino po grlu. In ko se končno navadiš na to premalokrat doživeto lepoto, se zasliši oglašanje divjega petelina, klic, ki ga je težko opisati.

Nekateri ga opisujejo z različnimi glasovi. Najbolj mi je ostala v spominu primerjava s kapljanjem vode. Kar lepa primerjava, saj je tudi voda nekaj vzvišenega. Pa vseeno! Kdor ni vsaj poskušal občutiti klica, s katerim komaj izvaljena piščeta kličejo mamo, bi jih opisal s: »Čiv, čiv, ...«. Ne, opisovanje glasov je prav tako javlovo delo kot opisovanje pogleda ljubljene osebe. Lahko ga samo doživiš, občutiš in še to samo, če tudi ti ljubiš, spoštuješ, ceniš. Ljudi, ki to doživljajo ob naravi, imenujemo ljubitelji narave. In kot takšne sem jaz vedno cenil lovce. Ne tiste, ki se imenujejo lovci, ker nosijo orožje; ne tiste, ki jih imenujejo lovce, ker ubijajo; ne tiste, ki so postali t. i. lovci »reda radi«, ampak lovce, »jagre«, kot je **Jožef Babič st.** In kot megla iz ničnosti pridejo

spomini. Ob doživljanju lepote lepi spomini. Spomini, ki se porodijo in ti ob tem dajo nekaj več; niso več potopljeni na dno, ampak so kot zračni mehurček, ki ostane na površju, ko ga enkrat doseže. Če ne ostane pod ledom. Takšnim, ki je škripal kot star lojtrni voz pod očetovimi in mojimi nogami, ko sva korakala po poti proti Ložišču, kjer je naš glavni »plac« za lov rac. Naš? No, kar nekaj nas je, ki obožujemo ta delček divjine ob Dravi za preživljanje mrzlih zimskih uric. Po sledovih v sveže naletenem snegu sva vedela, da naju je že nekdo prehitel. Pa nič zato! Vedno je lepše med prijatelji. Toda na lovu mora biti red in ob vodi le na tiho izmenjamo pozdrave in z očetom od Babiča st. in Emila izveva, da še ni nič priletelo. Super; se pravi, da še nisva nič zamudila. Oče

Srnjaka z izjemno zanimivim tritebelnim rogovjem je uplenil 6. 7. 1990 v lovišču LD Remšnik starešina družine Dušan Hafner. Nenavadno rogovje je najbrž posledica mehanske poškodbe čelničnega nastavka.

Foto: A. Klampfer

TIPOSET®

KOŠTOMAJ

Pod gradom 29 / 61351 Brezovica

Spoštovani lovci, prijatelji lova in narave!

Predstavljamo vam motiv iz zbirke slik, namenjenih vsem ljubiteljem lova in lepote narave.

Slike, ki bodo krasile vaše stanovanje, lovsko sobo, vikend ali tudi pisarno, so izdelane na osnovi bakrorezov iz prejšnjega stoletja.

Slike so uokvirjene, zaščitene s steklom, v formatih 38 x 30 in 30 x 30 cm. Motivi so skrbno izbrani:

JELEN, SRNA IN SRNJAK, GAMS, DIVJA SVINJA Z MLADIČI, RACA, RUŠEVEC, SLOKA in DIVJI ZAJEC.

Cena za sliko je 490.- din za sliko formata 38 x 30 cm in 450.- din za sliko formata 30 x 30 cm

Pri plačilu po povzetju se cena zviša za strošek poštne.

Naročila in vse potrebne informacije:

LOKOVŠEK, tel.: 061/555-401 — **VIDIČ**, tel.: 061/221-141

Devetdesetletni boter Jožef Babič me še rad pospremi v lovišče in me uči razumevanja in ljubezni do divjadi.

se pomakne nekoliko više; sam, še brez lovskega izpita, pa obsedim nekoliko za najstarejšim lovцем naše LD. Ko je pričelo sonce risati na mirni gladini žuboreče Drave temne sence dreves, se je zaslíšal žvižg in hitro še eden. Žvižgavke so pričele s svojo impresivno igro hitrosti. Nekoliko nižje pa se, pristajajoč na brzico, z nadvladajočim kričavim glasom javi visoka siva čaplja. In boter (tako kličemo Jožefa Babiča st.) si popravi puško na rami in se obrne malenkost na levo. Še sam pogledam tja in zraven rdečeoranžnorumenega odseva v gozd se potapljaajočega sonca vidim obrise para rac mlakaric. Letita v loku proti brzici in vem, da oče ne bo streljal in tudi Emil ne, ker letita bliže botru z očitnim namenom, da bi pristali ob rob na vodo segajoče sence dreves za nami. Občutim razburjenje čakajočega in ... Par nežno vzvalovi tekočino življenja in zaplava proti toku ter se počasi skrije v koprenasti meglici, izvirajoči z nasprotnega brega, kamor mu pošlje glasen pozdrav nekaj prek najinih glav letečih prijateljic. Oče se tiho približa, ko zaslišimo nezgrešljiv šum leta jate divjih go-

si. Glasne sence so se izgubile nekje v nalahnem, vedno gostejšem mraku. Zdaj se obrne tudi boter in vsi štirje čim tiše odidemo do polja. Tam me lovec Jožef Babič st. prime za ramo in pravi »nes je pa bil v redu dan, kajne?« Sprva nisem razumel, sem pa vseeno rekel: »Aha, bil je fajn jag!« Ni mi pa dalo miru, zakaj ni vsaj poskušal nekaj upleniti. »Veš, včasih smo morali z divjadjo hraniti družino,« reče, kot bi mi bral misli. »Zdaj je pa drugače. Zdaj je divjad tista, ki potrebuje pomoč. Tudi zdaj spada uplenitev v del lova, ampak prvotno je doživljanje narave, spoštovanje življenja, njenih zakonov, druženje in zbliževanje z njo. Uplenitev pa je šele nujna posledica porušenega sistema.«

Da, zares je bil uspešen lov. Vreden spomina, ki živi in vodi. Samo Bog ve, koliko zgodb in prigod iz svojega življenja mi je še tisti večer boter podaril. Z nekakšno otožnostjo v srcu poslušam o nekdanji številnosti male divjadi na Dravskem polju, o nekdanji neukročeni Drave in njene okolice, srce mladega lovca vztrepeta ob poslušanju nešteti lovskih prigod ... Iz vsega izstopa pri-

vrženost zemlji, naravi, življenju. In če mi je uspelo le del tega obdržati, približati drugim, se lahko lovcu Jožefu Babiču, rojenemu daljnega leta 1901 v Loki na Dravskem polju, zahvalim, mu zaželim razumevanje in ljubezen in še naprej ostro oko in mirno roko.

David Babič

Mišja mrzlica – hantanska mrzlica

V skupino, kamor spada tudi mišja mrzlica, so razvrščene mnoge druge mrzlice, ki se kažejo s krvavitvami po koži. Po poteku bolezni so si dokaj podobne. Povzročajo jih različni virusi, prenašajo pa najrazličnejši vektorji-prenašalci. Za nas je v prvi vrsti važna mišja mrzlica, s krvavitvami po koži in okvarami ledvic. Na to bolezen nas je znova opozorila manjša epidemija (množičen pojav) v poletju 1986 v Črni gori. Podatki kažejo, da se je množično pojavila bolezen po povojnem času leta 1967 na Kosovu, v Srbiji in v Bosni, v zadnjih letih pa tudi v Sloveniji.

Kot so ugotovili strokovnjaki (epidemiologi) že v prejšnjih letih, so se pojavljale te bolezni pri ljudeh množično, vzporedno z množičnim pojavom poljskih miši. Ljudje, ki so delali na področjih, kjer so bile miši in so jih uničevali (teptali z bosimi nogami!), so obolevali po približno petnajstih dneh po stiku z mišmi. Predvsem so obolevali mladi ljudje (pastirji) in odrasli, ki so bili na terenu zaradi opravkov, npr. drvarji, lovci, gospodinjice pri nabiranju zelišč in sadežev in drugi. Vsi bolniki so povedali, da so prišli v stik z mišmi.

Za bolezen je značilen nagel začetek z visoko temperaturo in hudimi bolečinami v ledvenem (ledvičnem) predelu in v trebuhu. Zaradi težav v trebuhu je bilo veliko bolnikov pripeljanih zaradi suma na vnetje slepiča na kirurške oddelke. Že v začetku bolezni so bili bolniki močno zaripli v obraz, vneti sta bili očesni veznici, prav tako tudi žrelo. Pikčaste krvavitve so se pojavile po koži in sluznicah. Nekateri bolniki so krvaveli iz nosu. Patološki (nenormalni) izvid seča je kazal na mišjo mrzlico, oziroma hemoragično mrzlico z renalnim sindromom.

Množičen pojav poljskih miši ter zanki bolezni, kakršne sem opisal, govore za mišjo mrzlico, oziroma hantansko mrzlico. Mišjo mrzlico povzročajo tako imenovani hantanski virusi (ime je iz korejske vojne (1951), po reki, ki ločuje severno od južne Koreje). Okužba se pojavi pri človeku, ki je prišel v neposreden stik s poljskimi mišmi, jih pobijal ali drugače uničeval. Značilen za izbruh te bolezni je torej pojav velikega števila miši v poletnem času in uničevanje miši. Značilno je tudi, da ni možen prenos bolezni od bolnika na zdravega, niti v neposredni bolnikovi bližini, temveč je možen le direktni prenos **od bolne miši na človeka**. Bolezen potrjujemo laboratorijsko.

Bolnik je težko prizadet, zato mora v bolnišnico.

Preprečevanje bolezni je zgolj v previdnosti pri uničevanju miši in nošenje pravilne obutve.

prof. dr. Rado Žargi

V spomin

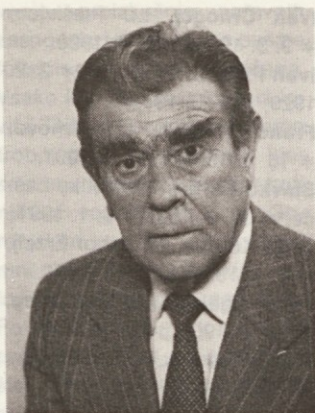
Dne 31. 12. 1990, na starega leta dan, je za vedno tiho odšel od nas **Cveto Novak-Iztok**, dolgoletni član in nekdanji starešina LD Šmarna gora.

Življenjska pot tega revolucionarja, lovca in ljubitelja narave se je začela leta 1922 v mali obrtniški družini v Tacnu, pod okriljem Šmarne gore. Vojna vihra je leta 1941 potegnila v svoj vrtinec tudi mladega zavednega Cveta. Po osvoboditvi se je izobraževal in končal višjo vojaško akademijo. Leta 1960 je odšel na Dunaj, kjer je delal na jugoslovanski ambasadi kot svetnik za vojaška vprašanja. Polkovnik Cveto je delal tudi v vojnem centru RSNZ SR Slovenije, leta 1975 pa se je upokojil kot vodja obrambnih priprav v RSNZ. Za nesebično, požrtvovalno in strokovno delo med vojno in po njej je prejel številna visoka civilna in vojaška odlikovanja. V lovske vrste se je vključil leta 1964. Šmarnogorski lovci smo kaj hitro spoznali, da imamo med seboj človeka z bogatimi izkušnjami, ki jih je Cveto začel prenašati tudi v lovstvo.

Vseskozi je bil funkcionar v naši lovski družini, saj je od 1964 pa do 1971 opravljal dela in naloge namestnika starešine, leta 1971 je prevzel in vestno ter požrtvovalno opravljal vse dolžnosti kot starešina naše lovske organizacije. Po devetih letih starešinstva je bil od leta 1980 dalje član izvršnega in nadzornega odbora v LD Šmarna gora.

Cveto Novak je bil več let aktiven na področju lovstva tudi kot član izvršnega odbora Lovske zveze Republike Slovenije. Za svoje nesebično, vestno in požrtvovalno delo v lovstvu je Cveto prejel več priznanj. Lovska zveza Slovenije pa ga je za njegovo nadvse plodno delo odlikovala z znakom za lovske zasluge in redoma II. in I. stopnje.

Njegovo lovsko udejstvovanje je segalo prek meja naše ožje

Cveto Novak

domovine, za katero je Cveto žrtvoval toliko svoje življenjske sile in moči. Tudi Lovska zveza Hrvatske mu je podelila red II. stopnje, prav tako priznanje pa tudi Lovska zveza Jugoslavije. Ob 40-letnici delovanja LD Šmarna gora je prejel najvišje družinsko priznanje, naslednje leto, 1987, pa je postal njen častni član.

Cveto, hvala ti za vse, kar si storil za našo lovsko organizacijo in lovstvo, hvala za iskreno prijateljstvo in pomoč, ki si nam jo nudil s svojimi nasveti in delom. Divjad, ki si ji sledil po rebrih Šmarne gore in Rašice, je s tvojim odhodom izgubila prijatelja in zaščitnika. Veličina tvoje duše in skromnost bosta večno zapisani v srcih nas vseh, ki smo te imeli radi.

LD Šmarna gora – A. M.

Z žalostjo v srcih smo se 9. 12. 1990 poslovili od **Mihe Zofiča**, lovca iz generacije naših najstarejših lovskih tovarišev, ustanovitelja LD Mokrice leta 1945.

Miha nas je zapustil po težki bolezni 8. 12. 1990 (rojen je bil 3. 1. 1911 v revni kmečki družini).

Bil je eden od ustanoviteljev LD Mokrice in od leta 1953 do smrti naš pooblaščen lovski čuvaj. Pozneje se je oprijel nevhvaležne naloge cenilca škode, ki jo povzroča divjad; bil je vrsto let član disciplinskega razsodišča.

Ko smo gradili novo lovsko kočjo, je bil med tistimi člani, ki so bili vedno na delovnih akcijah in pridno pomagali malo-

Franc Čopi

številnim lovskim tovarišem. Za zasluge v lovstvu je bil odlikovan z znakom za lovske zasluge in dobil priznanje tudi kot dober kinolog.

Od leta 1984 je bil častni član LD Mokrice.

Od Miha smo se člani LD Mokrice poslovili z vsemi lovskimi častmi. Ostal nam bo v trajnem spominu.

Lovci LD Mokrice

Po daljši bolezni je 3. 12. 1990 za vedno zapustil lovske vrste **Franc Čopi**, član Lovske družine Soča.

Rodil se je 21. 1. 1908 v številni družini v Kal-Koritnici na Bovškem. Vihra prve svetovne vojne mu je zagrenila otroštvo, saj je moral skupaj z družino v begunstvo, kjer je okusil vso grenkobo brezdomstva. Po končani vojni se je družina vrnila na porušeno domačijo, pod novega vladarja, ki je na Slovence vse huje pritiskal z raznarodovalnimi ukrepi. Trdo delo za obnovo skromne domačije in naraščajoči fašistični pritisk na zavedne Slovence sta Franca skovala v poštenega in odločnega moža. Upiral se je potujčevanju. Poslal je član TIGR-a. Zaradi aktivnega delovanja v tej organizaciji je bil leta 1940 zaprt v zloglasnem tržaškem zaporu Coroneo.

V času med obema vojnama si je ustvaril družino na skromni kmetiji v domači vasi. Kmetija je družini rezala preskromen kos kruha. Franc se je moral podati na trnovo pot sezoneške gozdnega delavca, saj stal-

ne zaposlitve zaradi svojega slovenstva ni mogel dobiti.

Novo vojno je pričakal pripravljen na odločilni spopad za obstoj naroda in osvoboditev izpod tujih vladarjev. Že leta 1942 je kot aktivist začel delati za OF. Jeseni 1944 se je s puško v roki pridružil partizanskim enotam. Po končani vojni se je usposobil v gozdarski šoli za gozdarja in bil do upokojitve poklicni gozdar v revirju Golobar.

Njegova lovsko pot se je začela leta 1948 v lovski družini Čezsoča, dve leti kasneje je prišel v lovsko družino Soča. Več kot trideset let je aktivno delal v organih lovske družine, bil je član UO, nadzornega odbora, od leta 1973 do 1985 je bil tajnik lovske družine. Vse naloge je vestno opravljal, za kar je prejel odlikovanje ZLD Gorica in znak za lovske zasluge od LZ Slovenije. Zadnji dve leti je bil častni predsednik naše lovske družine.

Še dolgo let se bodo poznale sledi njegovega lovskega gojitvenega dela v lovišču; pod njegovim mentorstvom smo uredili lovske steze, solnice in gradili lovske koče.

Od njega smo se poslovili z vsemi lovskimi častmi na bovškem pokopališču. Mogočne gore, ki se dvigajo nad bovško kotlino, naj mu pojejo večno pesem gora, saj jih je neizmerno ljubil in so mu vedno vlivale moč in pogum.

LD Soča – M. M.

Franču Rebernaku, vzornemu lovcu, velikemu ljubitelju narave, članu LD Desternik, se je 14. 12. 1990 za vedno ustavilo srce.

Pokopan je na novem ptujskem pokopališču, kjer so se od njega poslovili številni lovci, prijatelji in krajanj.

Frančkova življenjska pot se je začela 4. 12. 1903 v Dragoviču pri Juršincih. Kot sin malega hribovskega kmeta je že v mladosti okusil trdoto življenja, saj na očetovi kmetiji ni bilo kruha za vse. Po končanem šolanju in služenju vojaškega roka si je poiskal delo v Sremski Mitrovici in pozneje v Mariboru. Leta 1945 je bil izvoljen za tajnika

KLO Desternik in opravljal to službo vse do upokojitve.

V letu 1950 je bil sprejet v LD Desternik, leta 1952 je opravil lovski izpit. V 40-letnem lovskem stažu je uspešno opravljal več lovskih funkcij v LD Desternik in LD Trnovska vas. V LD Desternik je bil blagajnik od 1953 do 1956, predsednik nadzornega odbora od 1956 do 1958 in v LD Trnovska vas tajnik od 1961 do 1963, blagajnik od 1964 do 1968 in od 1972 do 1976 in nazadnje predsednik nadzornega odbora od 1977 do 1979.

Franček ni bil le pravičen in zgleden lovec, ampak tudi delaven član LD Desternik, poln humorja in lovske latinščine. Njegova marljivost, pravičnost, delavnost in lovska etika, njegov delež pri varstvu in gojitvi divjadi naj nas spodbujajo pri nadaljnjem delu. Dragi Franček! Ohranili Te bomo kot vzor poštenega lovca in učitelja. Iskrena Ti hvala. Izrekamo ti priznanje za vse, kar si storil za naše lovišče in našo lovsko družino.

LD Desternik-M. F.

Z žalostjo v srcih smo položili 19. 2. letošnjega leta smrekove vejice na poslednji dom **Ivana Pivca**, lovca iz generacije naših ustanovnih lovskih tovarišev. Rodil se je 2. 2. 1919 na Selah pri Zgornji Polskavi. Kar petinštirideset let spominov nas veže nanj, spominov na skupne love, naše delo in pogovore ter doživljanje.

Že leta 1946 se je z njemu zna-

no zagnanostjo in veseljem lotil ustanavljanja naše lovske družine in bil vrsto let eden izmed najaktivnejših članov. Del svojega časa pa je že zelo zgodaj posvetil vzreji lovskih psov. Še posebej pri srcu so mu bili brak-jazbečarji, s katerimi je redno tekmoval na številnih tekmovanjih širom naše domovine. Tako je bil prek dvajset let kinološki referent v naši družini (1952–1968) od l. 1945–1968 je bil tudi tajnik in gospodar LD Polskava. V teh letih je marsikateremu mlademu lovcu vzbudil čut in veselje za vzrejo in vodenje lovskih psov. Ko smo v naši družini gradili naš lovski dom, je s svojim znanjem in delavnostjo veliko pripomogel, da smo lovci LD Polskava dobili prijetno zbirališče. Toda njegova ljubezen do narave je bila najmočnejša. Kot mentor številnim mladim lovcem jo je prenašal iz generacije v generacijo in jim razdal svoje znanje in rahločutnost. Bil je lovec, a tisti, ki mu je bil strel drugotnega pomena, bolj je ljubil življenje kot smrt. In prav zato je bil med nami tako priljubljen in vedno dobrodošel.

Ob njegovi zadnji poti se nas je zbralo veliko lovcev in njegovih prijateljev, pa ne samo iz domačega kraja, ampak iz Šmartnega na Pohorju, Framu, Cirkovc, Slov. Bistrice, Črešnjevcu, Poljčan in Oplotnice. Tem našim lovskim tovarišem iskrena hvala, saj to pomeni, da bo Ivan Pivec še dolgo med nami.

LD Polskava – T. F.

Ivan Črnogoj, LD Plešivica, * 9. 3. 1954, † 28. 4. 1990.

Ivan Plut, LD Plešivica, * 2. 2. 1929, † 12. 3. 1991.

Franc Tomšič, LD Trnovo, * 16. 5. 1903, † 30. 3. 1991.

Slavko Korbar, LD Velike Lašče, * 30. 6. 1932, † 5. 1. 1991.

Alojz Koruza, LD Tabor Erzelj, * 6. 4. 1905, † 17. 11. 1990.

Franc Žgajnar, LD Mokronog, * 23. 2. 1908, † 23. 12. 1990.

Ivan Dolinšek, LD Jezersko, * 15. 6. 1925, † 2. 5. 1991.

Umrlim časten spomin!

Lovska kinologija

Lovska kinologija na Gorenjskem

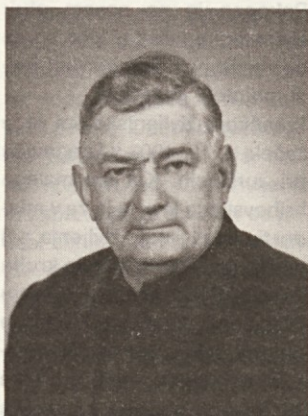
Lovsko-kinološko društvo Gorenjske deluje na področju lovske kinologije na celotnem področju Gorenjske, na katerem je 28 lovskih družin. Zajema tudi del lovišč Triglavskega narodnega parka in del lovišča zavoda Kozorog. Skupaj obsegajo lovne površine na Gorenjskem preko 212.000 ha, v katerih upravlja z divjadjo 1760 lovcev, od katerih je 33% ali 576 članov LKD Gorenjske. Celotni letni odstrel velike parkljuste divjadi na Gorenjskem znaša

od 2300 do 2500 glav. Po podatkih, ki jih od leta 1986 vsako leto zbira LKD Gorenjske, je stanje lovskih psov tako po številu kakor tudi po kakovosti dokaj zadovoljivo in stalno okrog 500 psov vseh pasemskih skupin. Na Gorenjskem je 28 pasem lovskih psov, v katerih in tudi izven njih je bilo v lanskem letu (1990) v 31 leglih poleženih 179 mladičev vseh pasem lovskih psov. Zadnja leta je sicer opaziti rahel padec števila legel in seveda tudi števila poleženih mladičev, saj smo imeli prejšnja leta na Gorenjskem okoli 35–38 legel z okrog 230 do 250 poleženimi mladiči. Poleg drugih razlogov je temu razlog tudi cena lovskih psov, saj nikoli ne dosega niti polovice cene nelovskih pasem psov.

Konec leta 1990 je bil na Gorenjskem stalež lovskih psov naslednji: 123 goničev ali 25%, 99 brak-jazbečarjev ali 20%, 79 krvosledcev ali 16%, 91 jamarjev ali 19% in ostalih pasem (španjeli, prepeličarji, ptičarji in prinašalci) 99 psov ali 20%, vsega skupaj 491 lovskih psov vseh pasem, med njimi tudi prvi švedski gonič v Sloveniji. Od skupnega števila lovskih psov na Gorenjskem je 345 psov ali 70% telesno ocenjenih z uspešno opravljeno preizkušnjo naravnih zasnov, torej usposobljenih za lov.

Lovsko-kinološko društvo Gorenjske vsako leto prireja za svoje člane brezplačne seminarje za vodnike lovskih psov in tečaje za šolanje lovskih psov, katerih se udeležuje na

Ivan Pivec

Iz lovskih vrst so odšli za vedno tudi:

Jože Ladinek, LD Mežica, * 30. 1. 1912, † 20. 3. 1991.

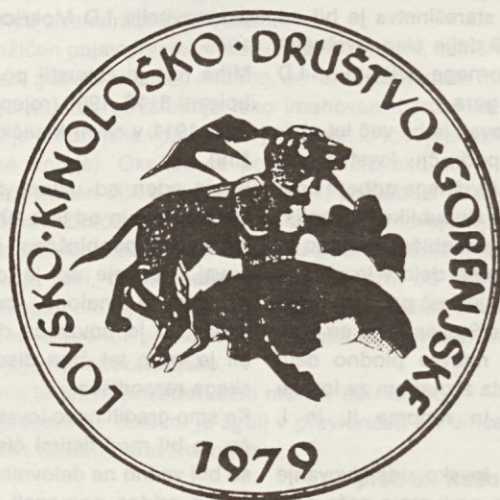
Ivan Zemlič, LD Brestanica, * 15. 2. 1913, † 25. 3. 1991.

Konrad Praznic, LD Remšnik, * 23. 11. 1923, † 30. 9. 1990.

Jože Napotnik, LD Ljubno ob Savinji, * 1919, † 20. 3. 1991.

Andrej Žumer, LD Jelovica, * 26. 11. 1907, † 23. 3. 1991.

Milan Vovk, LD Plešivica, * 18. 10. 1923, † 19. 2. 1990.

OBVESTILO VSEM ČLANOM KLUBA DIANA

Založniška komisija kluba Diana, ki pripravlja **vsakoletni klubski koledar**, se je na pobudo predsedstva kluba odločila, da spremeni obliko in razširi vsebino koledarja. Novost je bila dosežena že pri koledarju DIANA 90. Koledar ima tako 1 + 6 velikih fotografij ter 18 malih, ki so razdeljene v tri vsebinske sklope.

Velika fotografija naj bi bila po vsebini še naprej takšna, kot je bila doslej (sesalci in ptiči, ki živijo stalno ali občasno na ozemlju Slovenije). Pri malih fotografijah pa nameravamo tematiko še bolj razširiti na področje drugih različnih naravoslovnih motivov in tako omogočiti sodelovanje tudi tistim fotografom, ki fotografirajo takšne motive (npr. makro fotografije).

Za koledar DIANA 92 so bili že predlagani naslednji motivi:

1. fotografije žuželk (razen metuljev)
2. fotografije orhidej in lilij (samo divje rastoče vrste)
3. pokrajinski motivi z vodo (reke, jezera, mlake ipd.)

Za leto 1993 in 1994 pa komisija že sedaj razpisuje:

1. makro posnetke – rastline (ne plodovi)
2. plenilci (zaželeni predvsem sove)
3. mahovi in lišaji
4. živalski iztrebki

Vse fotografije morajo biti ostre in tehnično brezhibne (brez raz ali sledov prstnih odtisov, barve morajo biti naravne – brez »štihla«). Zaželeni so posnetki živali v gibanju, vendar morajo biti pri posnetkih živali oči oz. glave »ostre«.

Predvsem pri malih posnetkih naj avtorji pazijo na to, da se lahko iz leica posnetka naredi kvadratast izrez, kar je pogosta zahteva oblikovalca.

Vse uspele fotografije pošljite na **Klub Diana, Župančičeva 9, 61000 Ljubljana**.

ZALOŽNIŠKA KOMISIJA
KLUBA DIANA

vsaj dveh krajih Gorenjske od 25 do 30 udeležencev, kar, mimogrede, je vsekakor premalo, če bomo hoteli zadostiti določilom novih kinoloških smernic, ki veljajo od 1. 1. 1991 dalje glede zahtev o znanju lovskega psa. Sicer pa so gorenjski vodniki lovske psov v letu 1990 s svojimi štirinožci sodelovali pri več kakor 200 skupnih in številnih individualnih lovih. Tako lahko ocenjujemo njihovo aktivnost na prek 200 lovske akcij, ne računajoč lovske kinološke prireditve, kot so ocenjevanja, tekme ali razstave.

Na Gorenjskem je bilo v letu 1990 obstreljenih 255 glav velike parkljaste divjadi, od tega je bilo 219 ali 97% živali iskanih in le 145 uspešno najdenih z lovske psi, veččimi dela po krvnem sledu, kar znaša le 66% poiskane obstreljene divjadi. Ocenjujemo, da podatki o obstreljeni divjadi niso povsem točni, saj bi tako nizko število pomenilo manj kakor 10% celotnega odstrela velike parkljaste divjadi na Gorenjskem (za slovenske razmere bi to pomenilo pri letnem odstrelu okrog 42.000 glav, okrog 4000 glav obstreljene velike parkljaste divjadi). Razlog, da ne izkazujemo več najdene obstreljene divjadi, je mogoče tudi v evidentiranju, ravnanju lovcev na nastrelo, pa tudi v kvaliteti lovske psov in še posebej v znanju njihovih vodnikov pri naravnem krvnem sledu. Na Gorenjskem letos z veseljem ugotavljamo, da nobena lovska družina ni več brez psa, ki je usposobljen za delo po krvnem sledu.

Lovsko-kinološko društvo Gorenjske vsako leto organizira okoli 10 lovske kinološke prireditve; od telesnega ocenjevanja, preizkušnje naravnih zasnov do tekme za vse pasme lovske psov razen za ptičarje.

Vsako leto skupaj z lovci iz lovišč TNP in Kozorog prirejamo troboj psov krvosledcev, kjer se pomerijo tako psi kakor tudi njihovi vodniki. Vsaj na Gorenjskem ne bi mogli deliti mnenja s tistimi, ki trdijo, da lovska kinologija nazaduje. Poleg aktivnosti pri lovu lovske psi z Gorenjske nastopajo na številnih kinoloških prireditvah doma in na tujem in se od tam vračajo s številnimi prvimi mesti v delu in v lepoti. Naša člana, vodnika bavarca in hano-veranca, Zakrajšek in Šmid sta na troboju Avstrija–Italija–Jugoslavija oktobra 1990 zasedla I. in II. mesto v hudi mednarodni konkurenci. Avstrijci, pa tudi Italijani so na to že XVII. tradicionalno prireditev namreč pripeljali najboljše vodnike in njihove pse krvosledce! S svetovne razstave junija 1990 na Češkem, ki so se je udeležili štirje naši člani, pa sta se Jože Vester s švedskim goničem in Razstresen s posavskim goničem vrnila z naslovi svetovnih prvakov, da ne omenjamo posebej še vseh drugih naših članov in njihovih dosežkov v delu in lepoti na številnih prireditvah doma in na tujem. Teh nekaj podatkov nam poleg drugih priča, da lovska kinologija le napreduje, saj poznamo še druge uspehe naših vodnikov lovske psov, ptičarjev iz Prekmurja itd. Na Gorenjskem mislimo, da je prav gotovo k uspešnem razvoju lovske kinologije prispevala tudi lovska organizacija s svojim pozitivnim odnosom do lovskega psa, pa tudi do njihovega vodnika in vreditelja (tako sama ZLD Gorenjska in tudi nekatere lovske družine).

DOPOLNILO

V Lovcu 4/91, na str. 124, smo pod naslovom **Obvestilo vzrejevalcem ptičarjev** sporočili vzrejevalcem tudi naslove kinologov, ki so zadolženi za specialna področja vzreje ptičarjev (za posamezne pasme ali pasemske skupine). Pomotoma pa smo izpustili naslov vzrejnega referenta za **nemške ostrodlake ptičarje**. To je **Vlado KLUBUČAR** (Ob Trnavi 9, 62277 Središče ob Dravi); tel.: (062) 771-373.

Komisija za ptičarje pri KZS

Podružnica KOČEVJE

KLUBSKA RAZSTAVA DIA DIANA 1991

1. tema: **ŽIVALSKI SVET**

2. pogoji: Pravico do sodelovanja na razstavi imajo vsi člani Kluba DIANA

Vsak avtor lahko pošlje do 10 barvnih diapozitivov leica format (24 x 36).

Diapozitivi naj bodo opremljeni z imenom in priimkom avtorja, tekočo številko, naslovom posnetka, v spodnjem levem kotu pa naj imajo znak za projekcijo (rdeča pika). Organizator si pridržuje pravico izdelati fotografije za potrebe razstave v Kočevju, če avtor to izrecno ne prepove.

3. nagrade: Nagradili bomo tri najboljše posnetke.

4. koledar: – sprejem diapozitivov (veljal bo poštni žig) do sobote **5. 10. 1991**
– žiriranje v petek **18. 10. 1991**
– projekcija, podelitev nagrad in otvoritev razstave v petek **25. 10. 1991**
– vračanje diapozitivov od petka dalje **15. 11. 1991**

5. naslov: Diapozitive s čitljivo izpolnjeno prijavnico pošljite na naslov:

Klub DIANA, podružnica Kočevje
Anton Vovko
Slovenska vas 26a
61332 Stara Cerkev

Organizator se obvezuje, da bo s posnetki ravnal kot dober gospodar in da jih bo v roku vrnil vsem avtorjem. Za eventualno izgubo ali škodo pri transportu ne prevzema nikakršne odgovornosti, zato posnetke dobro zapakirajte.

ne), ki znajo vedno bolj ceniti prispevek lovskega psa v humanem in ekonomsko koristnem izvajanju lova. LKD Gorenjske vsako leto od leta 1984 dalje, skupaj z lovsko organizacijo, prireja lovsko-kinološka srečanja, kjer zadnja leta tako kot v glavnem na vseh kinoloških prireditvah sodelujejo Gorenjski lovski rogisti in Škofjeloški lovski pevski zbor. Zveza lovskih družin Gorenjske, skupaj z lovske družinami, vsako leto s finančnim načrtom zagotavlja del sredstev

za kinološke prireditve, ostali del pa LKD Gorenjske. Stroške delovanja same organizacije LKD pa se pokrivajo iz članarine in drugih prihodkov društva.

V preteklem letu 1990 smo dostojno proslavili življenjski, 90-letni jubilej našega častnega predsednika Miloša Keliha, staroste, ne samo gorenjskega, lova in lovske kinologije. Odslej vsako leto v njegovo čast in za njegovo nagrado prirejamo tekmovanje psov po krvnem sledu. Nagrado za 1.

mesto, imenuje se nagrada Miloša Keliha, pa prispeva in podeljuje sam.

Letos je že XII. redni letni občni zbor LKD Gorenjske, 23. februarja 1991 v Kranju, zelo pozitivno ocenil delovanje društva v preteklem mandatnem obdobju. Poudaril je zasluge dosedanjega predsednika društva za uspešno sodelovanje z lovsko organizacijo. Posebej je obravnaval in ugotavljal rezultate za leto 1990, sprejemal program dela društva in program lovsko-kinoloških prire-

ditev v letu 1991 skupaj s finančnim načrtom, ki je bil sprejet v višini skoraj 100.000 dinarjev prihodkov in odhodkov. Novo izvoljenemu vodstvu LKD Gorenjske smo zaželeli uspešno nadaljevanje dela društva v mandatnem obdobju 1991–1995. Naj bodo rezultati v korist lovski in v ponos kinološki organizaciji. V imenu Kinološke zveze Slovenije je občni zbor kakor vsa leta doslej zopet pozdravil predsednik skupščine Pavle Bojc.

Jože Hauptman

Mali oglasi

Prodaj istrskega kratkodlakega goniča, starega 2 leti. Telesna ocena prav dobro, opravljen PNZ z odl. oceno ter z vzrejno dovolilnico plemenjaka. Informacije po telefonu (063) 761-042 – Beskovnik.

Prodaj rusko trap puško IJ 39 E in nov **strelni daljnogled** swarovski 6 × 42. Franc Kogej; telefon: (065) 71-011 od 6. do 14. ure.

Prodaj skoraj novo češko bokarico, kal. 7 × 65 R/16, s strelnim daljnogledom tasco (suhlska montaža) in menjalne cevi zanjo, kal. 16/16, ki so še neuporabljane. Informacije po tel.: (065) 23-209 – Štavar.

Ugodno prodaj malo uporabljano suhlovo tricevko, kal. 12-12/7 × 65 R, s strelnim daljnogledom (suhlska montaža). Informacije po telefonu (068) 49-342, Hribar (zvečer).

Prodaj naslednje lovske puške: dve tricevki znamke suhl, **MK puško** anschütz, s strelnim daljnogledom, **boroveljsko šibrenico**, kal. 20-20, in **karabinko**, kal. 8 × 57 JS, s strelnim daljnogledom zeiss-jena (6 × 42). Informacije po telefonu (062) 772-594 – Rakuša.

Ugodno prodaj skoraj novo, še neuporabljano **lovsko risanico** znamke CZ, kal. .30–06. Zvonko Novina, Apače 55, 69253 Apače; tel.: (069) 69-060.

Prodaj lično suhlovo bokarico-kombinirko, kal. 7 × 57 R/16, s strelnim daljnogledom 4 × 30 (primerna predvsem za lovke) in **tekmovalno zračno puško** anschütz (visokotlačna). Informacije po telefonu (062) 671-104 – Trabè.

Šolam lovske pse za lov na divje prašiče

če v posebni obori z divjimi prašiči. Franjo Toth, Grubišno polje. Tel.: (046) 85-423.

Kupim vezane letnike revije Lovec od 1. letnika (1910) do vključno letnika 1969. Informacije sprejemam po telefonu (061) 377-025 – Janez Hojan.

Lične, enostavne podložne deščice za lovske trofeje vseh vrst, pa tudi podložne deske, na katere lahko pritrdite noge srnjadi, dopsne dermoplastične preparate (srnjak, gams) in **aluminijaste, belo pobarvane umetne čelnice**, na katere privijete odpadlo rogovje srnjaka ali jelenca, vam izdelam po vašem pisnem ali telefonskem naročilu. Naročeno pošljem po poštne povzetju. (Upoštevam tudi reklamacije). Vojin Pejčič, 54204 Bijelo Brdo, Sarvaš – Kolodvorska 62. Tel.: (054) 888-474.

Prodaj suhlovo šibrenico, kal. 16–16. Informacije po telefonu (063) 884-090 – Žunter. **Izdelujem lovske hlače ali pumparice po meri**. Informacije po telefonu (061) 791-291.

Prodaj nemškega ptičarja – žimavca, starega 15 mesecev, z opravljenim JZP. Informacije po tel.: (069) 87-195 – Kosi.

Prodaj mladiče, nem. kdl. ptičarje odličnih delavnih in dobro vodljivih staršev. Oče: Basco v. Steinbruch 5/I, mati Any-Dina Obsoteljska 5/I. Leglo 1. 7. 1991. Mladiče bom oddajal od 19. avgusta dalje, zato še sprejemam rezervacije. Franc Krnjak, Skolibrova 4, 62270 Ormož, Tel.: (062) 701-189.

Prodaj karabinko CZ kal. .22-250 rem. z montiranim strelnim daljnogledom helia (4×32), suhlska montaža. Zdravko Kajdič, Finžgarjeva 23, 64248 Lesce.

Prodaj dobro ohranjeno rusko polavtomatsko puško na 5 nabojev kal. 12 ali jo **zamenjam za šibrenico** kal. 20. Prodaj tudi rusko MK puško (dobro ohranjena) in **lovsko terierko** z odlično oceno, staro 14 mesecev. Informacije po telefonu (069) 65-378 – Žnidarič.

Prodaj leglo resastih foksterierjev (tribarvni). Leglo 20. 5. Igor Grošelj, Na Gaju 21, 61000 Ljubljana. Tel.: (061) 50–374.

Kupim dobrega, sledoglasnega psa za lov na divje prašiče. Pisne ponudbe z navedbo telefonske številke sprejemam na naslov: Franko Morato, Seča 52, 66230 Portorož.

Kupim kozuh in lobanjo risa, primerna za prepariranje. Informacije po telefonu (021) 56-492 ali (021) 25-818.

Prodaj zasučne (schwenk) montaže nove generacije, primerne za vse karabinke CZ, tudi za kalibra .222 in .223 (M 85). Montirate lahko tudi sami. Informacije po telefonu (063) 26-880.

Izdelujemo lovske, strelske in ribiške telovnike, lovske hlače in klobuke. Naročeno pošljamo po povzetju ali na naročilnico. Informacije po tel.: (069) 48-255.

Prodaj leglo vestfalskih brak-jazbečarjev. Leglo 7. 4. 1991. Gotard Ferme, Limovce 7/a, 61222 Trojane. Tel.: (061) 733-194.

Prodaj leglo špringer španjelov (leglo 19. 5. 1991). Rejec Alojz Kapun, Pokošje 39, 62310 Slovenska Bistrica. Tel.: (062) 812-392.

Prodaj leglo lovske terierjeve (o: 5/1., m: 4/II.) poleženi 23. 4. 1991. Rejec Alojz Žvanut, 65272 Podnanos 39, tel.: (065) 69-146.

Prodaj boroveljsko bokarico (Borovnik), kal. 16/7 × 57 R s strelnim daljnogledom (suhlska montaža) in z dvojnimi menjalnimi cevmi 16/16 in 16/7 × 65 R. Puška je ročno izdelana. Prodaj tudi **boroveljsko bokarico** (Borovnik) kal. 16/6,5 × 68 R s strelnim daljnogledom (suhlska montaža) in menjalnimi cevmi kal. 7 × 65 R/7 × 65 R; **MK češko puško** Brno M-5 in **rusko bokarico** kal. 12/12. Vse informacije po telefonu (063) 732-198.

**Vzrejna komisija za barvarje
pri KZS in KLD Maribor**

prirejata

**REPUBLIŠKO TEKMO PO KRVNEM SLEDU
ZA VSE PASME LOVSKIH PSOV**

Tekma bo v **soboto, 22. 6. 1991.**

Zbor je ob 8. uri pred lovskim domom v Šmartnem na Pohorju.

Pogoji za sodelovanje:

- Tekmujejo lahko psi in psice vseh lovskih pasem, ki imajo opravljeno lokalno tekmo po krvnem sledu.
- Od vodnikov pričakujemo, da se bodo tekme udeležili z vso potrebno opremo za vodnika krvosledca (sledni jermen, nahrbtnik, puška).

Prijave:

Prijave sprejemamo **do vključno 15. 6. 1991** na naslov:

Marko Mali, Potoče 1a, 64205 Preddvor.

LD REČICA PRI LAŠKEM

prireja

**TRADICIONALNO LOVSKO-STRELSKO TEKMOVANJE
ZA MEMORIAL CIRILA VEZJAKA**

Tekmovanje bo v nedeljo, **14. julija 1991** na strelišču Šmohor (začetek ob 8. uri). Strelci se bodo pomerili v streljanju na glinaste golobe, »bežečega merjasca« in v tarčo srnjak. Streljajo tričlanske ekipe. Tri najboljše ekipe in posamezniki dobijo pokale v trajno last. Za ostale dobro uvrščene strelce so pripravljene bogate nagrade.

Za prehrano in pijačo bo poskrbljeno!

Vabi LD Rečica p.L.

LD ŠENTJUR/CELJE

organizira

v nedeljo, 23. 6. 1991 ob 8. uri

na strelišču TO v Vezovju (cesta Šentjur-Planina)

MEDDRUŽINSKO TEKMOVANJE S KROGLO

Tekmujejo tričlanske ekipe istih družin in posamezniki. Tekmujejo s tremi streli v malo tarčo srnjak. Strelja se finalna serija.

NAGRADE: tri najboljše ekipe prejmejo pokale.

POSAMEZNIKI: za prva tri mesta prejmejo medalje, do desetega mesta pa tudi praktične nagrade.

1. mesto – odstrel srnjaka z mesom
2. mesto – odstrel srnjega mladiča z mesom
3. mesto – bogata praktična nagrada.

TEKMOVALNA PRAVILA:

Strelja se samo z lovskimi puškami, položaj poljubno, število serij ni omejeno.

Informacije: Fendre: (063) 744-215.

LOVSKA DRUŽINA IG

prireja

**TEKMOVANJE LOVSKIH PSOV
(VSEH PASEM) V VODNEM DELU
ZA POKAL LJUBLJANE**

Tekmovanje bo **31. avgusta 1991** na ribnikih LD Ig v Dragi pri Igu.

Zbor predhodno prijavljenih vodnikov s psi bo ob 8. uri pred lovsko kočo LD Ig v Dragi.

Na tekmovalje lahko prijavite lovskega psa, ki je uspešno opravil PNZ (PZP) in ki je telesno že ocenjen.

Prijave pošljite **najkasneje do vključno 1. avgusta 1991** na naslov: **Tina Jež, Vogelna 10, Ljubljana.**

Prijavnino **400 din** je potrebno poravnati ob prijavi na tekmo. (Žiro račun: **Lovska družina Ig: 50101-678-0080849**) V prijavnino so všteti stroški nakupa rac, ki po tekmovalju pripadajo vodnikom.

Vsak tekmovalec bo dobil diplomu, sodniško oceno in spominsko darilo.

SAFARI INTERNATIONAL

21208 Sremska Kamenica

LOV V INOZEMSTVU

ZIMBABWE (7 lovnih dni)

vklučen odstrel antilop 7 vrst
3.250 ameriških \$

NAMIBIJA (7 lovnih dni)

vklučen odstrel divjadi 7 vrst
4.550 ameriških \$

JUŽNOAFRIŠKA REPUBLIKA

(7 lovnih dni)
odstrel divjadi 4 vrst
3.650 ameriških \$

MOZAMBIK (7 lovnih dni)

odstrel bivola
5.500 ameriških \$

ALJASKA (KANADA)

odstrel medveda grizlija,
baribala, losa, karibuja in
vapitija
3.500 ameriških \$

Organiziramo tudi lov v Tanzaniji,
Kamerunu, Španiji, Romuniji in ZSSR.

Informacije in rezervacije: dr. Srđa
Dimitrijević, Safari international, 21208
Sremska Kamenica, P.O. Box 24, tel.: (021)
564-92 ali (021) 258-18; Fax: (021) 56685.

